

Աղօթագիրք

Ի ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ
Տ. Տ. ՎԱԶԳԵՆԻ Ա
ՍՐԲԱԶՆԱԳՈՅՆ
ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ԱՍԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ

ՀՐԱՄԱՆԱԲ
Տ. ՊԱՐԳԵԻ
ՍՐԲԱԶՆԱՆ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ
ԱՌԱՋՆՈՐԴԻՆ ԱՐՑԱԽԱՅ

ՀՈՎԱՆԱԻՐՈՒԹԵԱՄԲ՝
«ԱՌԼԻ» ԵՒ «ԲԵՐԴ»
ՁԵՆՆԱՐԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԻ

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

Արթուն կացե՛ք այսուհետև, ամեն ժամ աղօթեցե՛ք,
որպեսզի կարողանաք զերծ մնալ այն
ամենից, որ լինելու է, եւ կանգնել մարդու
Որդու առաջ [Դուկ. ԻԱ 36]:

Ներկայումս մեզանում նկատուող հոգեւոր արթութեան հետ մեծացել է նաեւ աղօթքի նշանակութեան
գիտակցումը: Սակայն աստուծալաշտական ասանդութեան երկարատեւ ընդհատման պատճառով այսօր
աղօթքին վերաբերող մի շարք կարողութիւններ մնում են ծածկուած: Աղօթական գիտելիքի այս
պակասը լրացնելու համար, մեր խորին համոզմամբ, անրաժեշտ է ծանօթանալ Եկեղեցու հայրերի
դարաւոր փորձառութեան հետ:

Աղօթական կեանքի ճշմարիտ վկաները լինելով՝ ս. հայրերը խորապէս ապրել եւ ճանաչել են աղօթքի
էութիւնն ու ներքին օրինաչափութիւնները: Այդ ճանաչողութիւնը լուրջ հետեւողականութեամբ արտացոլուել
է թէ՛ նրանց աղօթքներում եւ թէ՛ աղօթքի մասին խօսքերում: Այս պատճառով անհրաժեշտ համարեցինք
միեւնոյն գրքում զետեղել ս. հայրերի եւ՝ աղօթքի մասին խօսքերը, եւ՝ աղօթքները՝ զիրքը բաժանելով երկու
մասի՝ «Աղօթքի մասին» եւ «Աղօթարան» խորագրերով: Սուրբ Գրքից եւ ս. հայրերի խօսքերից
հաւաքագրուած աղօթքին վերաբերող հատուածները մատուցում ենք ժամանակագրական կարգով: Իսկ
«Աղօթարանը»՝ վեց բաժիններով. «Ամենօրեայ աղօթքներ», «Հաւատքի եւ փառաբանութեան աղօթքներ»,
«Ապաշխարութեան աղօթքներ», «Բարեխօսական աղօթքներ», «Չօրաւոր եւ բժկութեան աղօթքներ» եւ
«Աղօթքներ ամենայն պիտոյից»: Առաջին բաժնում մատուցուած են ամենաընդհանուր բնոյթի, շատերին
յայտնի եւ սիրելի աղօթքներ: Իսկ յաջորդ բաժինների ընտրութիւնն ու հերթադրութիւնը կատարեցինք՝
ելնելով ս. հայրերի խրատներից բխող ընդհանուր սկզբունքներից: Արդ, անհաժեշտ ենք համարում մի քանի
խօսքով ընթերցողին ներկայացնել այդ սկզբունքները:

Ա

Ընթերցելով աղօթքի մասին ս. հայրերի խօսքերը՝ մեզ համար նորովի՛ է բացայայտուած ճշմարիտ աղօթքի
էութիւնը: Աստուծոյ կողմից պահաջուող եւ Նրա սուրբերի կողմից յորդորուող սուրբ աղօթքը, պարզուած է,
այնքան էլ դիւրահաս չէ: Այն պահանջում է լրջմիտ եւ ուշադիր մօտեցում:

Աղօթքի անմիջական ուսուցիչն է Սուրբ Հոգին, սակայն որքանո՞վ ենք հաւատարիմ Նրան եւ հասու Նրա ուսուցանութեանը մեր սրտերում ... Այս կաշող ենք անինքնախաբ ճանաչել՝ միայն Եկեղեցու հայրերի աւանդած ժառանգութեան լոյսի տակ դիտելով մեր հոգու կերտուածքը: Քանզի Աստուծոյ Հոգին առաւել յստակ եւ լիարժէք է ներգործել սրբուած եւ ընտիր անօթներում, որոնք ամէն գնով ջանացին չարտմեցնել Նրան՝ ստանալով խորը, ներքին ուսուցանութիւն եւ ճշմարիտ հոգեւոր փորձառութիւն: Մեծ է այդ փորձառութեան նշանակութիւնն այսօր բոլոր նրանց համար, ովքեր ձգտում են մերձենալ իրենց Տիրոջն ու Փրկչին:

Ի՞նչ ենք սովորում աղօթքի մասին Սուրբ Գրքից եւ ս. հայրերի խրատներից: Առաջին հերթին Տէրը սովորեցնում է ճանաչել ճշմարիտ աղօթքը նենգափոխող գործօնները եւ հրաժարուել դրանցից: Եւ ս. հայրերը, հաւատարմօրէն հետեւելով Նրա խօսքին, մշտապէս զգուշացել են եւ զգուշացրել աղօթքի մարմինն ապականող փարիսեցիական եւ հեթանոսական խմորից: Եթէ նախապէս անձը չզգուշանայ աղօթքի թիր եւ անխոհեմ իրագործումից, ոչ մի պտուղ չի կարող ստանալ: Աւելին՝ իր վրայ կիրաւիրի Աստուծոյ արդար ցասումը. եւ այն, ինչը կոչուած էր անձը փրկելու եւ նորոգելու, կարող է դառնալ կորստեան առիթ: Այս պատճառով երանելի Յակոբ Մծբնայ հայրապետն ասում է.

«Մի՛ դատապարտիր անձդ քո աղօթքներով»:

Ուստի նախ տեսնենք , թէ որո՞նք են աղօթքը խափանող սխալները եւ ի՞նչ զգուշութիւն ենք պարտաւոր ունենալ աղօթելիս:

Լերան քարոզում տեսնում ենք, որ, աղօթքի մասին խօսելիս, Տէրը սկզբից եւեթ յանդիմանում է կեղծաւոր, ի ցոյց մարդկանց կատարուող աղօթքը [տե՛ս Մատթ. 23]: Սա, յիրաւի, ամենավտանգաւոր շեղումն է, որին շատերն էին տուրք տուել Իսրայէլում, ուր աղօթքը մեծ առաքինութիւն էր համարում: Մարդու սրտում բոյն դրած՝ ուրիշի աչքին բարեպաշտ երեւալու կեղծաւոր ձգտումը, փոխանակ զղջումով եւ աղօթքով մաքրուելու, կարող է աղօթքով իսկ աճել ու պարարտանալ: Ի՞նչը կարող է լինել առաւել նողկալի: Սրան հակառակ՝ Տէրը պատուիրում է ծածուկ աղօթել [տե՛ս Մատթ. 23]:

Ս. հայրերը մշտապէս նշել են աղօթքը որպէս ներքին իրողութիւն ճանաչելու անհրաժեշտութիւնը: Քանի դեռ մարդն արտաքինապէս է խորհում իր մասին եւ չի ձգտում ներքինապէս ներկայանալ իր Աստուծոյ առաջ, ենթակայ է յիշեալ կեղծիքին: Ս. Յովհան Ոսկեբերանն ասում է.

«Ո՛չ թէ մարմնի կեցուածքով եւ մեծաձայն խօսքերով, այլ կամաւոր յօժարութեամբ աղօթք մատուցենք: Ո՛չ թէ յանդուգն աղաղակով եւ ի ցոյց մարդկանց, այլ հեզութեամբ ու հանդարտութեամբ, մտքերի ստորջանքով ու մեղմ արտասուքով խորքում սիրտն արթնացել»:

Այսպիսով, Տէրն ամենից առաջ յորդորում է մեզ ներսում, սրտի խորքում աղօթել, երբ ասում է. «Մտի՛ր քո սենեակը, փակի՛ր քո դռները եւ ծածո՛ւկ աղօթիր քո Հօրը» [Մատթ. 23]: Ինչպէս եւ կարդում ենք ս. հայրերի մեկնութիւններում.

«Ասում է. «Աղօթի՛ր Հօրը փակ դռներով». մեր Տիրոջ խօսքը ցոյց է տալիս հետեւեալը՝ ծածո՛ւկ աղօթիր քո սրտում եւ փակի՛ր սրտիդ դռները» [Յակոբ Մծբնայ հայրապետ]:

Իսկ թէ ինչ է նշանակում փակել սրտի դռները, մենք առաւել յստակ կարող ենք ընկալել՝ ունկնդրելով ս. Մակար Մեծին.

«Եթէ մենք , աղօթքի մէջ լինելով, մեր խորհուրդները դրսում ենք թափառեցնում եւ չենք հաւաքում, ինքներս իսկ մատնում ենք մեզ եւ թողնում մեղանչական մտածութիւնների մէջ: Նաեւ չենք ուղղում մեր կամքը դէպի Աստուած եւ չենք բռնադատում մեր խորհուրդներն՝ ուղղելու դէպի Տէրը, որեւզի Ինքը՝ Տէրը, Իր կամքով գալ մեզ մօտ եւ Իր ճշմարտութեամբ մեզ Իր մօտ հաւաքի»:

Նոյն ճշմարտութիւնն է վկայում եւ ս. Նեղոսն՝ ասելով.

«Ձանա՛ աղօթքի ժամանակ միտքդ խուլ ու համր պահել, անսայթաք մնալ ամէն տեսակ արկածներից, որպէսզի [աղօթքն] ընդունելի լինի»:

Ոմանք, դուռը փակ, ծածուկ աղօթելու տէրմտական այս խօսքը խիստ բառացիօրէն ընկալելով, մերժում են ընդհանրական աղօթքը եկեղեցում, որն, ըստ ս. վարդապետների, երկինք է երկրի վրայ: Թող նրանց համար ճշգրտիչ յանդիմանութիւն լինի՝ ս. Ոսկեբերանի ասածը.

«Ինչպէ՞ս են ասում՝ եկեղեցում պէտք չէ՛ աղօթել ...

Մենեակ մտնելով եւ դռները փակելով ես՝ կարելի է աղօթել ի ցոյց մարդկանց, եւ դռներ փակելը ոչ մի օգուտ չի տայ ...

[Տէրն] այնպիսի ուղղութիւն է կամենում կարգել, որ դռները փակելուց առաջ, նախ փակեն մտքի դռները, որպէսզի բոլորովին հեռանան ունայն պարծանքներից: Լաւ է ամէնուրեք հեռանալ այդպիսի ախտից, մանաւանդ՝ աղօթքի ժամանակ ...

Եթէ այդպիսի ախտով փորձենք աղօթել, ինչպէ՞ս կկարողանանք ստանալ հայցուածները, որ խնդրում ենք»:

Սրտի խորքից Աստծուն՝ աղօթելը, ուրեմն, սնապարծութեան ախտից գերծ մնալու առաջին պայմանն է: Մենք սովորում ենք ս. հայրերից, որ ծածուկ աղօթելու տէրունական պատուէրը ոչ միայն արտաքին սնափառութեան՝ ի ցոյց մարդկանց, ձեւական աղօթքին է վերաբերում, այլեւ՝ ներքին սնափառութեան, որն, առաջինի շարունակութիւնը լինելով, խորացնում է մոլորութիւնը եւ յանգեցնում վտանգաւոր շեղումների: Սրանից խուսափելու եւ ճշմարիտ աղօթքը մեր մէջ հաստատելու համար, ս. հայրերը խրատում են աղօթքի սկզբից իսկ կտրուել արտաքին տպաւորութիւններից եւ յիշողութիւններից, հեռանալ երեւակայութեան խաղերից եւ, ամէն ինչ մի կողմ թողնելով, տրուել Միակն Աստուծոյ փառաբանութեանը:

«Աղօթք սկսելով՝ թո՛ղ անձո, կնոջդ ու որդիներիդ, թո՛ղ երկիրը, բարձրացի՛ր երկնքից էլ վեր, թո՛ղ երեւելի եւ աներեւոյթ ամէն արարած եւ փառաբանել ամենքի Արարչին» [ս. Բարսեղ Կեսարացի]:

Նենգաւոր աղօթքով սեփական անձի փառքը հաստատելու թիւր ձգտման փոխարէն ամենից առաջ Աստուծոյ փառքը փնտրելը, Նրան սրտի խորքից փառաբանող խօսքեր ուղղելը, ըստ ս. հայրերի, ճշմարիտ աղօթքի հիմքն ու սկիզբն է: Այսպիսի սկիզբը, հրաւիրելով վերնային շնորհի ներգործութիւնը, բացառում է մտքի ցրուածութիւնն ու երեւակայական թափառումները: Այսպիսի սկիզբն է միայն շարժում Տիրոջ բարեհաճութիւնը եւ արժանի դարձնում մեզ Սուրբ Հոգու ներգործութեանն ու հաւատարիմ գործակցութեանը աղօթքի պահին:

«Սուրբ Հոգին ... եթէ մեր միտքը լինում է ճշմարտութեամբ աղօթելիս, հանգչում է մեզ վրայ եւ ամբողջովին պարուրում մեզ, կործանում խորհուրդների կամ մտքերի բոլոր լեզեռնները՝ հրաւիրելով մեզ դէպի հոգեւոր սուրբ աղօթքի ցանկութիւնը» [ս. Նեղոս Սինայեցի]:

Այսպիսի աղօթքի կենդանի օրինակն է մեզ մատուցած ս. Գրիգոր Լուսատրչի աղօթքով:

«Քո շնորհն առատացաւ իմ մէջ եւ յագեցրեց իմ քաղցն ու զովացրեց իմ ծարաւը, լուսատրեց իմ խաւարեալ միտքը, թափառումներից հաւաքեց իմ խորհուրդները եւ լցրեց իմ սիրտը»:

Աստուծոյ փառաբանութիւնը աղօթքի սկիզբ ընդունելը ոչ միայն ժամանակային իմաստ ունի, այլեւ՝ խորհրդական՝ որպէս հոգեւոր գործառնութեան էկան հիմք: Աղօթքի, ինչպէս եւ բոլոր առաքինութիւնների արմատը Աստուծոյ փառքը փնտրելու եւ գործով այն հաստատելու մէջ է՝ հակառակ հին մարդո՛ւ անձի փառքը ամէն մի գործի սկիզբ դնելու եսապաշտ յատկութեանը:

Ողջ երկնային գործունէներն անդադար օրհնում եւ փառաբանում են Աստուծոյ բոլոր սուրբերի շուրթերին եւ սրտերում Տիրոջ անուան մշտական փառաբանութիւնն ու զովութիւնն է: Ըստ ս. հայրերի՝ փառաբանութեամբ ոչ միայն հաստատում է առ Աստուած հաւատքը, այլեւ՝ աճում եւ աւելանում: Կենդանի հաւատքը եւ փառաբանութիւնն անբաժանելի են: Այս պատճառով ս. հայրերի դասական աղօթքները յագեցած են փառաբանութիւններով եւ օրհնութիւններով, իսկ փառաբանական յօրհնուածքները կերտուած են Տիրոջ փրկագործական տնօրհնութիւնների խոստովանութեամբ:

Այս գրքում տեղ գտած ս. հայրերի հաւատքի եւ փառաբանութեան աղօթքները, յուսով ենք, որ շատերիս համար կենդանի օրինակ եւ օժանդակութիւն կհանդիսանան Տիրոջը ճշմարիտ հաւատքով փառաբանելու եւ կեանքում առաքինի գործելով Նրա անունը փառաւորելու համար:

Այժմ անդրադառնանք Տիրոջ յաջորդ պատուէրին, որի ճշմարիտ ընկալումը միայն նախորդի մէջ հաւատարիմ լինողին է հասու, եւ որով միայն ամրապնդում ու հասունանում է առաջինը:

Երբ անձը, հրաժարուելով սնափառ մղումներից, ուշադիր եւ անգրադ մտքով սկսում է գոհանալ իր Տիրոջով, երբ աղօթքին է միանում Աստուծոյ Հոգին, այդժամ միտքը սովորում է պատշաճաբար խօսել Տիրոջ հետ եւ գերծ մնալ աւելորդաբանութիւններից: Եւ այսպիսի խօսքը՝ ուղղուած Աստծուն, վեր է անցաւոր ձգտումներից եւ երկրային խորհուրդներից: Այս պատճառով, հեթանոսների պէս շատախօս չլինելու տէրունական յորդորը (տե՛ս Մատթ. 27) ճշմարտապէս ընկալելով, ս. հայրերի սրանում նկատում են զգուշացում երկրահակ բաղձանքների եւ մարմնաւոր ցանկութիւնների գարշահոտութիւնն աղօթքի բուրմունքին խառնելուց:

«Ով աղօթելիս մարմնաւոր փառք, մեծութիւն եւ կամ էլ հարստութիւնն է խնդրում Աստուց, այնպիսին

բարկացնում է Աստծուն եւ չի հաշտեցնում: Այդ ժամանակ նա նման է այն ապշած խելագարին, որը գնաց ողորմած թագաւորի մօտ եւ, արհամարհելով պայծառ ոսկին ու լուսաւոր մարգարիտը, ժահահոտ աղբ խնդրեց թագաւորից: Այս պատճառով էլ Տէրն ասաց, թէ՛ «Աղօթելիս հեթանոսների պէս շատախօս մի՛ եղէք» [Մատթ. Զ 7]: Քանզի նրանք յարութեան յոյս չունեն եւ այս կեանքի մասին են միայն հոգում ու խնդրում» [Վարդան Այգեկցի]:

Ոմանք կարծում են. թէ շատախօս չլինելը կարճ խնդրանքով բաւարարուելն է եւ չտրուելը երկարատեւ աղօթքի: Եւ սա յաճախ դառնում է եկեղեցական երկարատեւ ժամասացութիւնները կամ սուրբերի բազմաբովանդակ, ծաւալուն աղօթքները տգիտաբար արհամարհելու եւ մինչեւ իսկ ծաղրելու առիթ: Այս մասին Իգնատիոս վարդապետը գրում է.

«Ուսուցանելիս ասաց. «Մի՛ եղէք շատախօս հեթանոսների պէս» [Մատթ. Զ 7]. որպէսզի չկարծեն, թէ երկար աղօթելն անշնորհքի բան է, նոյնիսկ Ինքը, որ աղօթքի կարիք չունէր, ողջ գիշեր աղօթում էր Աստծուն, որպէսզի սովորենք, թէ շատախօսութիւն է ոչ թէ բազում աղերսները, այլ՝ դատարկ եւ անհաճ բարբառելը»:

Հոգեւոր կեանքում շատ մեծ է երկարատեւ աղօթքի նշանակութիւնը: Եւ սկզբից իսկ անհրաժեշտ է խուսափել հապճեպութիւնից, որը միայն անպատում է աղօթքի էութիւնը եւ չի թողնում անձին տրուել Սուրբ Հոգու նորոգիչ ներգործութեանը, ինչի համար իսկ կոչուած է աղօթքը:

Ճշմարիտ սկիզբ ունենալու դէպքում, աղօթքն ինքնին ձգտում է յարատեւութեան, որովհետու հոգին, հաստատուելով Աստուծոյ փառքի մէջ, չի կամենում փութանակի լքել աղօթքը, քանզի նրանում է տեսնում իր գոյութեան իմաստն ու յաւիտենական խնդրութիւնը: Երկարատեւ աղօթքը նպաստում է սրտի ջերմացմանը, ջերմեռանդութիւն ու սէր արթնացնում դէպի հոգեւոր ծառայութիւնը, առանց որի հաւատքը մեռած է: Այս պատճառով ս. հայրերի գրած աղօթքները երբեմն շատ ծաւալուն են: Ահա թէ ինչու Աղօթարանում գետեղեցիք նաեւ այդպիսիները: Քանզի կարծում ենք, որ ոմանց համար երկարաշունչ աղօթքները բնականօրէն ցանկալի կլինեն: Յուսով ենք նաեւ, որ շատերին դրանք առիթ կտան ենքեմն երկարացնելու իրենց աղօթքը՝ նպաստելով աղօթասիրութեան աճին: Միայն թէ խոհեմաբար մերժուեն չարից ներշնչող՝ ժամանակի սղութեան կեղծ պատճառաբանութիւնները:

Բ

Ամէն օր Տէրունական աղօթքն ասելիս մենք ակամայ կրկնում ենք մեր պարտապաններին թողնելու խոստումը, որը կոչուած է զգաստ պահելու մեզ՝ իբրեւ մշտառիթ յիշեցում Քրիստոսի խօսքի. «Եթէ դուք մարդկանց ներքէ իրենց սանցանքները, ձեր երկնաւոր Հայրն էլ ձե՛զ կ'ների» [Մատթ. Զ 14]: Իսկ թէ որքանով ենք անկեղծ եւ անսայթաք աղօթքի մէջ ինչպէս եւ մենք ենք թողնում մեր պարտապաններին խօսքերն ասելիս, թող ամէն մեկս իմանայ՝ քննելով իր անձը ս. Յակոբ ՄԾբնայ հայրապետի հետեւեալ յանդիմանութեան լոյսի տակ.

«Դու աղօթում ես, որ թողնուի քեզ եւ խոստովանում, որ դու եւս թողնում ես, խորհի՛ր քո մտքում. նախ՝ թողնո՞ւմ ես դու, եւ սուտ մի՛ լինիր Աստուծոյ առաջ՝ ասելով՝ թողնում եմ, բայց չես թողնում»:

Եւ դարձեալ՝

«Աղօթելիս եթէ յիշես, թէ ո՞ր ունես, ա՛յս իմացիր դու քո մտքում, որ քո աղօթքները լքուած կլինեն սեղանի առջեւ»:

Բացարձակ ներողամտութիւնն ու անոխակալութիւնը աղօթքի հաւատարիմ ուղեկիցներն են: Առանց սրանց, աղօթքն անպտուղ է եւ ապարդիւն: Աւելին թշնամութեան առիթ հանդիսացող ամէն մի հանգամանք ու միջադէպ պէտք է առաւել բորբոքի աղօթքի եւ օրհնութեան կրակը, քանզի Տէրն ասում է. «Օրհնեցէ՛ք ձեզ անիծողներին, ձեզ նեղողների համար աղօթեցէ՛ք» [Գուկ. Զ 28]: Եւ որքան էլ ծանր անիրաւութիւններով պարուրուած լինի մեր կեանքը, այս պայմանը մնում է անփոփոխ ու անմեղմելի: Երբեմն այս պատուիրանը պահելը անհնարին է թում, սակայն այդ արատը յաղթահարելու ամենագորեղ միջոցը նոյն ինքը՝ աղօթքն է:

«Աղօթքի միջոցով հանենք քէնն ու ոխը մեր մտքից եւ յետո՛յ միայն Աստծուց կարող ենք թողութիւն խնդրել մեր յանցանքներին» [Վարդան Այգեկցի]:

Այստեղ մեր ուշադրութիւնը հրաւիրում է աղօթքի մէջ մեկ այլ սկզբունքի վրայ, առանց որի աղօթքի ընթացքը չի կարող լիարժէք համարուել: Դա աղօթքի ժամանակ զղջալու եւ մեղքերի թողութիւն հայցելու անհրաժեշտութիւնն է:

Ս. Բարսեղ Կեսարացին աղօթքով Տրոջը ձառաբանելու ճշմարիտ սկզբին յաջորդել է յորդորում անձի մեղաւորութեան խոստովանութեամբ Նրա ոտքերի առջեւ ընկնելը.

«Երբ ... փառաբանես ու գովեստ մատուցես Աստծուն, այնժամ սկսի՛ր խոնարհութեամբ եւ ասա՛. «Ես արժանի չեմ բարբառելու Քո առջեւ, Տէ՛ր, քանզի յոյժ մեղաւոր եմ»»:

Գրեթէ բոլոր ս. հայրերը երկրորդում են, որ փառաբանութեամբ աղօթքը սկսելուց յետոյ անհրաժեշտ է, անձը մեղաւոր ճանաչելով, թողութիւն խնդրել Տիրոջից: Արդարեւ, Սուրբ Հոգին է այդպէս ուսուցանում՝ «բարեխօս լինելով անմոռն ինքնութիւններով» [Հռոմ. Ը 26]: Քանզի ճշմարտապէս աղօթքի հոգին, յայտնուելով շնորհի մէջ, նրա լոյսի տակ տեսնում է նաեւ սեփական անձի անմաքրութիւնները: Ս. հայրերը, գտնուելով առաքինութեան բարձրունքի վրայ, այնուհանդերձ միշտ աղօթել են իրենց անձն Աստուծոյ առաջ խիստ մեղաւոր ճանաչելով: Ջղջումի մէջ աղօթքով յարատելելու եւ շնորհի ներգործութեամբ մեղքերի նստուածքից սիրտը մաքրելու ձգտումը իսկական վկայութիւնն է աստուածսիրութեան եւ ճշմարիտ նուիրումի: Այսպիսի նուիրեալին է ուղղուած ս. Սերապիոն եպիսկոպոսի խրատը.

«Հանապազ խորհի՛ր, թէ ինչում ես սայթաքել, եւ եթէ աղօթես դրանց համար, Աստուած քեզ թողութիւն կշնորհի»:

Աղօթքի մէջ անհրաժեշտ մտքի հաւաք եւ անզբօս վիճակը էապէս կապուած է զղջումի եւ մեղքերի խոստովանութեան հետ: Սրանցով է Աստուած հաշտուում մեզ հետ՝ պարգեւելով մեր մտքին խաղաղութիւն, եւ անասասն պահում նրան բոլոր խափանիչ խորհուրդների մէջ: Այս պատճառով ս. Մակար Մեծը գրում է.

«Աղօթքների եւ աղմոսներգութեան ժամանակ հոգին պէտք է զղջութեամբ հաւաքի իր խորհուրդները ...»:

Երբ զղջատրութիւնը դառնում է հոգու կենսակիցն ու օգնականը, աղօթքը հասունանում է եւ սկսում է գործել, ինչպէս ս. Գրիգոր Լուսատրիչն է ասում՝ սուրբ սրտով եւ խոնարհ հոգով: Այսպիսիով աղօթքով է բացուում երկինքը հոգու առջեւ՝ պարգեւելով անպատում երանութիւններ:

Աղօթքը մուտք է հոգեւոր ոլորտ եւ հաղորդակցութիւն երկնային իրականութեան հետ: Եւ ամէն ոք, ով կենդանի բաղձանք ունի մշտապէս ապրելու հոգեւոր աշխարհի առընթերութեամբ, չի կարող չնկատել, որ այդ հաղորդակցութեան լիութիւնը խափանող պատճառը ինչ-ինչ մեղքերով կապանքուած լինելն ու դրանցից թօթափուելու ճիգերում զլանալն է: Այս իսկ պատճառով ս. վարդապետները խրատում են մշտական զղջումով եւ մեղքերի խոստովանութեամբ ազատուել ամէն տեսակ կապանքներից՝ արժանանալու համար աղօթքի մէջ տրուող հայեցողութեան երանութեանը:

Այս գրքում տեղ գտած եւ սպաշխարութեան աղօթքները այդ հոգեվիճակը յարուցող, ս. հայրերից մեզ փոխանցուած սքանչելի պարգեւներ են: Այդ աղօթքներում մենք տեսնում ենք ամէն մի սխալի համար խորապէս զղջացող սրտի կենդանի կնիքը: Սուրբերի զղջական աղօթքները սքափեցնում են մեզ՝ արթնացնելով մեր խիղճը՝ նկատելու սեփական մեղատրութիւնը: Ուստի, խոհեմաբար կցորդելով մեր խղճնտանքը նրանց զղջաւոր աղօթքին, ձգտենք սպաշխարութեան արժանի պտուղ արարել [տե՛ս Մատթ. Գ. 8]:

Գ

Մեղքի յաղթահարման եւ հոգու արատաւորութեան բժշկութեան խնդրում մեծ է հոգեւոր եղբայրների միմեանց համար աղօթելու նշանակութիւնը [տե՛ս Յակոբ, Ե 13-18]: Քրիստոսին որդեգրուած հոգիների ճշմարիտ միութիւնն, ըստ էութեան, աղօթական է: Այս պատճառով միմեանց համար աղօթելը Եկեղեցու ներքին կեանքի զարկերակն է:

«Եթէ Պօղոսն աշակերտների աղօթքների կարիքն ունէր, որչափ առաւել եւս մենք կարիք ունենք միմեանց համար աղօթելու, եւ մենք, ուրիշների համար աղօթելով, ուրիշների աղօթքները կշահենք մեզ համար»:

[Խոսքով Անձեաացի]:

Ս. հայրերն ուսուցանում են նաեւ այն ճշմարտութիւնը, որ մեղքի դէմ աղօթքով մարտնչելի, ողջ երկինքը աջակից եւ նեցուկ է մեզ: Քանզի բոլոր վայրերում ու բոլոր ժամանակներում Քրիստոսին ճշմարտապէս որդեգրուած հոգիները մի մարմին են կազմում եւ յաւիտենապէս անբաժան են: Սա վերաբերում է նաեւ երկնային զօրութիւններին.

«Բազում աղօթքներով մարտնչի՛ր ընդդէմ սովորական դարձած քո մեղքերի եւ կանչի՛ր բարեխօսութեան սուրբ հրեշտակների դասերը, բոլոր սուրբերին եւ արդարներին, մանաւանդ՝ սուրբ Աստուածածնին ...» [ս. Եփրեմ Ասորի]:

Սուրբերին բարեխօսութեան կանչելու յորդորը Եկեղեցու վարդապետութեան կարեւոր կողմերից է: Եկեղեցու մարմինը մի է եւ ամբողջական, եւ միմեանց սիրելն ու միմեանց համար աղօթելը վերաբերում է ոչ միայն երկրաբնակ հաւատացիալներին, այլեւ՝ երկինք փախուած սուրբերին, որոնք առաւել մերձ են մեզ՝ որպէս իմանալի-հոգեւոր, ժամանակակից ու տարածութիւնից ազատ հոգիներ:

Ս. հայրերը, աղօթքով մշտապես Սուրբ Երրորդութեանը փարուելով հանդերձ, աղօթում էին նաև երկնաբնակ դարձած սուրբերին: Այսօրուայ մարդու տրամաբանութեան համար սա անհասկանալի է եւ անելորդ. չէ՞ որ Աստուած բաւական է բոլոր խնդրանքների համար ... Բայց այն, ինչ միտքը հեշտութեամբ եւ առանց հասկանալու կարող է մերժել, ապաշխարող եւ սրբազգաց սիրտը հասկանում է եւ ընդունում ներքին վստահութեամբ:

«Վերին գնդերն ամէնքն էլ իրենցում բազում բարեկարգութիւններ են ցուցաբերում, մեծ երկիւղով սրբազան մեղեդիներ նուագում եւ երանախառն օրհնութիւններ երգում ամենքի թագաւոր Աստծուն: Նրանց հետ խառնի՜ր դու քո անձն աղօթքների ժամանակ, նրանց սրբազան կարգի՛ն եղիր նախանձաւոր» [ս. Յովհանն Ոսկեբերան]:

Աղօթքներում սուրբերի բարեխօսութիւնը խնդրելով՝ անելանում է փրկութեան յոյսը: Հոգու համար երկնաքաղաքացիների հետ զրուցակցութիւնը երկնքի արքայութեան նախաճաշակումն է:

Ինչպէս ժամերգութիւնների, այնպէս էլ պատարագի տեքստը յազեցած է սուրբերի, մանաւանդ՝ սուրբ Աստուածածնի բարեխօսութիւնը հայցող աղօթքներով: Եկեղեցու ողջ աստուծապաշտութիւնը լի է սուրբերի յիշատակութեամբ: Եկնքի եւ երկրի կապն առաւելագոյնս իրականացած է այստեղ, ուր փոխադարձ աղօթական յիշատակումով ընդխառնում են մարտնչող եւ յաղթանակած եկեղեցիները:

Գ

Հոգեւոր կեանքի առանցքը յարատեւ մերձեցումն է երկնքի արքայութեանն ու միաւորումը Սուրբ Երրորդութիւնը փառաբանող հրեղէնների կաճառին: Սակայն այս ճանապարհն ընդհանում է չարի հետ մշտական պայքարով: Սա մարտնչող Եկեղեցու Խաչն է, որի մասին է Բարձրեալի խօսքը. «Ով յաղթի, Ես նրան թոյլ կտամ ուտելու Կենաց Ծառից, որ գտնուում է Աստուծոյ դրախտի մէջ» [Յայտն. Բ 7]: Եւ այս պայքարում ամենալուրջ զենքը դարձեալ աղօթքն է: Ըստ ս. վարդապետների՝ ճշմարիտ աղօթքը միաժամանակ պատերազմ է չարի դէմ: Խոսքով Անձեւացին գրում է.

«Քանի որ սատանան գիտի, որ մարդն աղօթելիս Աստծուց շնորհ է ստանում, այդ պատճառով ջանում է աղօթքի ժամին ցնորել մարդկանց մտքերը, որպէսզի զրկի շնորհներից, որոնք մարդ ստանում է մաքուր մտքով աղօթելիս»:

Ս. հայրերի վարքերում յաճախ ենք հանդիպում նկարագրութիւններ աղօթքի ժամանակ չարի յարձակումների մասին: Եւ բոլոր դէպքերում յաղթանակի գրաւականը եղել է աննկուն հաւատքը եւ մտքի սթափութիւնը: Պետրոս առաքեալն, ասելով՝ «Չգաստացէ՛ք ուրեմն եւ արթու՛ն եղէք աղօթքի համար» [Ա Պետր. Գ 7], անշուշտ նկատի ունի աղօթքի ժամին մեզ հետ մարտնչող դեւերի զանազան խարդաւանքներից զգուշանալը:

«Երբ [քեզ] մօտենայ մտքիդ հետ պատերազմող խորհուրդ, - գրում է ս. Եպիփան Կիպրացին, - զգո՛յշ եղիր, որպէսզի աղօթքի մէջ [անհրաժեշտի] փոխարէն այլ բան չխնդրես, այլ աղօթքիդ սուրը սրի՛ր ընդդէմ թշնամու՛ նրա հետ մարտնչելու համար»:

Աղօթքի մէջ սթափ եւ ուշիմ միտք ունենալը մեծագոյն առաքինութիւն է: Մեր միտքը սովոր է դէպի պարասպ մտորումներ հակուելու՝ չգիտակցելով, որ իրականում ենթարկուում է չարի ներշնչանքին եւ զրուցում նրա հետ: Միտքն ու սիրտն այս դիւային զրոյցից անջատելու եւ աստուծային խորհորդների ու ներշնչումների առաջ բացազատելու մէջ է ճշմարիտ աղօթքի էութիւնը: Այս բանում մեծ հմտութիւն էին ձեռք բերում հայրերը: Նրանց աղօթքը յարատեւ զգօնութեան շնորհիւ մեծ գօրութիւն էր ստանում, մինչեւ իսկ դեւերի վրա իշխանութիւն եւ սաստ ունենալու աստիճան: Աղօթքի մէջ համբերելով բոլոր փորձութիւններին եւ մտքի անզբաղութեամբ մինչեւ վերջ հաւատարիմ մնալով Քրիստոս Աստծուն՝ որպէս միակ զրուցակցի՝ նրանք յաղթել են չարին՝ ստանալով դեւերին հալածելու պարգեւը: Եւ նրանց իսկ գրած աղօթքները, որոնք մատուցուել են տկարացած եւ չարից հալածուող հոգիներին օգնելու համար, թշնամու հանդէպ ահարկու գօրութիւն են պարունակում: Այդ աղօթքներում նկատուում է սուրբերի խորը կարեկցանքն ու ցաւը փորձանքի մէջ յայտնուած հոգիների հաղէպ: Այդ աղօթքներն ինքնին բարեխօսութիւն են ու պաղատանք մեզ համար՝ մեր բոլոր տկար ու վտանգուած վիճակներում: Եւ երբ մեր կամ մեղձաւոր նեղութեան պահին մենք աղօթում ենք Աստծուն սուրբերի զօրաւոր աղօթքներով, նրանք երկնքում մեզ են միանում՝ մեր ցաւին ցաւակից լինելով եւ մեր աղերսանքին խառնելով իրենց սուրբ եւ զօրաւոր մաղթանքները:

Առանց փորձութեան հոգեւոր առաջընթաց չի լինում, եւ առանց երկրային նեղութիւնների չի աճում սէրն ու կարօտն առ երկնայինն ու անվախճանը: Սակայն միշտ չէ, որ իմաստուն եւ կարող ենք լինում անտրտունջ, աներեր վստահութեամբ համբերելու եւ յաղթանակով դուրս գալու քննութիւնից: Եւ այս խնդրում թող սուրբերի բարեխօսութեամբ նրանց զօրավոր եւ բժշկութեան աղօթքները զօրաւիզ լինեն մեզ չարի դէմ պայքարում եւ բոլոր դժուարութիւնների մէջ անպարտուելի մնալու համար:

Ե

Ճշմարիտ քրիստոնեայի ողջ կեանքը ներծծուած է աղօթքով: Նրա կեանքի եւ կենցաղի բոլոր մանրամասներն ունեն խորհրդական նշանակութիւն եւ առիթ են՝ Տիրոջը դիմելու, Նրա գործակցութիւնը հայցելու, պահպանութիւնը խնդրելու եւ կամ՝ պարզապէս գոհանալու համար: Բացի այս, սուրբ Գիրքը պատուիրում է աճախակի աղօթել [տե՛ս Կողոս. Գ՝ 2], աւելին՝ աղօթել ամենայն ժամ [տե՛ս Դուկ. ԻԱ 36, Եփես. Զ 16] եւ անդադար [տե՛ս Ա Թեսաղ. Ե 17]:

Աղօթասիրութիւնը քրիստոնեայի հոգու ճշմարիտ զարդն է, եւ մշտապէս աղօթքի մէջ լինելու ձգտումը հաւատքի կենդանութեան հաւաստի նշանն է: Այս կենդանութեան մեջ մեզ տեսնելու բաղձանքով է ահա ս. Գրիգոր Լուսաւորիչը յորդորում ամենուր հոգեւորապէս, անխափան կատարել աղօթքի ծառայութիւնը՝ թէ՛ տանը նստած, թէ՛ ճանապարհ գնալիս, թէ՛ աշխատելիս, թէ՛ ննջելիս եւ թէ՛ արթնանալիս: Կարծում ենք, որ Աղօթարանի վերջնամասում զետեղուած ամենայն պիտոյից աղօթքները կնպաստեն այդպիսի կարգաւորութիւն եւ օրինութիւն ներարկելու հաւատացեալի կենցաղին՝ զարդարելով նրա բոլոր պիտառութիւնները սրբութեամբ եւ աստուածահաճոյ մղումներով:

Արդ, աղօթե՛նք մեր ս. հայրերի աղօթքներով՝ յաճախակի ընթերցելով աղօթքի մասին նրանց խրատները, որ շտեմարան է՝ իմաստութեամբ եւ սիրով լի: Կրթե՛նք մեր միտքն ու սիրտը աստուածահաճ աղօթասիրութեամբ, որպէսզի մեր մէջ Սուրբ Հոգու շնորհն առատանայ ի փառս Աստուծոյ, ամէն:

ՏԻԳՐԱՆ ԽԱՉԱՏՐԵԱՆ

ՄԱՍՆ Ա ԱՂՕԹՔԻ ՄԱՍԻՆ

ԱՄԷՆՕՐԵԱՅ ԱՂՕԹՔՆԵՐ

ՀՐԱԺԱՐՈՒՄ

Հրաժարում ենք սատանայից եւ նրա բոլոր խաբէութիւններից, նրա պատրանքներից, նրա խորհուրդներից, նրա ընթացքներից, նրա չար կամքից, նրա չար հրեշտակներից, նրա չար ծառաներից, նրա չար կամարարներից եւ նրա ողջ չար գորութիւնից. հրաժարուելով հրաժարում ենք:

Երեք անգամ կրկնի՛ր այս՝ դէմքդ դէպի արեւմուտք եւ ձեռքերդ դէպի ետ շրջած, ապա դարձի՛ր դէպի արեւելք եւ սկսի՛ր ուղղափառ հաւատքի դաւանութիւնը՝ գլխաբաց եւ ձեռնամաճ կերպով ասելով հետեւեալը.

ՀԱՄԱՏՈՒՄ ԵՆՔ

Հաւատում ենք Մի Աստուծոյ՝ ամենակալ Հօրը, երկրնի եւ երկրի, երեւելիների եւ աներեւոյթների Արարչին:

Եւ Մի Տէր Յիսուս Քրիստոսին՝ Աստուծոյ Որդուն՝ ծնուած հայր Աստծուց՝ միաձին, այսինքն՝ Հօր էութիւնից: Աստուած՝ Աստուած, լոյս՝ լոյսից, ճշմարիտ Աստուած՝ ճշմարիտ Աստծուց, ծնունդ եւ ոչ՝ արարած: Նոյն Ինքը՝ Հօր բնութիւնից, Որով ամենայն ինչ եղաւ երկնքում եւ երկրի վրայ՝ երեւելիներ եւ աներեւոյթներ: Որ մեզ՝ մարդկանց համար եւ մեր փրկութեան համար, երկնքից իջնելով, մարմնացաւ, մարդացաւ, Սուրբ Հոգով կատարելապէս ծնունդ սուրբ Կոյս Մարիամից: Որով վերցրեց մարմինը, հոգին եւ միտքը եւ ամենայն ինչ, որ ունի մարդ՝ ճշմարտապէս եւ ոչ՝ կարծեօք: Չարչարուեց, խաչուեց, թաղուեց, երրորդ օրը յարութիւն առաւ, նոյն մարմնով ելաւ երկինք եւ նստեց Հօր աջ կողմում: Գալու է նոյն մարմնով եւ Հօր փառքով՝ դատելու կենդանիներին եւ մեռելալիներին, Ում թագաւորութիւնը վախճան չունի:

Հաւատում ենք Սուրբ Հոգուն՝ անեզրին եւ կատարելալին, որ խօսեց Օրէնքում, Մարգարէներում եւ Աւետարաններում: Որ իջաւ Յորդանան, քարոզեց առաքելների միջոցով եւ բնակուեց սուրբերի մէջ:

Հաւատում ենք նաեւ միայն մի Ընդհանրական եւ Առաքելական Սուրբ Եկեղեցու, մի մկրտութեան, ապաշխարութեան, մեղքերի քաւութեան եւ թողութեան, մեռելների յարութեանը, հոգիների եւ մարմինների յավիտենական դատաստանին, երկնքի արքայութեանը եւ յաւիտենական կեանքին:

Մինչեւ այստեղ են հաւատքի խօսքերը

Իսկ ովքեր ասում են, թե կար ժամանակ, երբ չկար Ռոդին, կամ կար ժամանակ, երբ չկար Մուրբ Հոգին, կամ թե ոչէից եղան, կամ ասում են՝ այլ էութիւնից են Աստուծոյ Ռոդին եւ կամ Մուրբ Հոգին եւ թե փոփոխելի են կամ այլայլելի, այնպիսիներին նգովում է Կաթողիկէ եւ Առաքելական Մուրբ Եկեղեցին:

Մեր սուրբ Լուսաւորչի ասած

Իսկ մենք երկրպագելով փառաւորենք Մուրբ Երրորդութեանը եւ Մի Աստուածութեանը՝ Հօրը եւ Ռոդուն եւ Մուրբ Հոգուն, որ առաջ է յախտեաններից, այժմ եւ միշտ եւ յախտեանս յախտենից. ամէն:

ԶԳՋՈՒՄ

Մեղա՛յ Ամենասուրբ Երրորդութեանը՝ Հօրը եւ Ռոդուն եւ Մուրբ Հոգուն. մեղանչել եմ Աստուծոյ առաջ:

Խոստովանում եմ Աստուծոյ առաջ եւ սրբոսի Աստուածածնի եւ քո առաջ, հա՛յր սուրբ, բոլոր գործած մեղքերս: Քանզի մեղա՛յ խորհրդով, խօսքով եւ գործով, կամայ եւ ակամայ, գիտութեամբ եւ անգիտութեամբ. մեղա՛յ Աստուծոյ:

Մեղա՛յ հոգովս եւ նրա զօրութեամբ, մտքովս եւ նրա շարժմամբ, մարմնովս եւ նրա զգայութեամբ:

Մեղա՛յ հոգուս զօրութեամբ. խորամանկութեամբ, անզգաութեամբ, յանդգնութեամբ եւ երկչոտութեամբ, շռայլութեամբ եւ ժլատութեամբ, անպարկեշտութեամբ եւ անիրաւութեամբ, չարահաւանութեամբ, յուսահատութեամբ եւ թերամտութեամբ. մեղա՛յ Աստուծոյ:

Մեղա՛յ մտքիս չար խորհրդով. նենգութեամբ ատելութեամբ, խէթ հայեացքով, չար նախանձով, չարակնութեամբ, թուլութեամբ, պոռնկական խորհրդով՝ արուական, իգական, անասնական, գրաստական, գազանական, գիշերն ու ցերեկը՝ երազական գիճութեամբ եւ անրջական գարշ աղտեղութեամբ. մեղա՛յ Աստուծոյ:

Մեղա՛յ մարմնիս ցանկութեամբ. հեշտութեամբ, անհոգութեամբ, քնատ յօրանջմամբ, մարմնիս շարժումներով եւ պէս-պէս ախտերով պղտագործելով, ականջներիս ախորժալորութեամբ, աչքերիս արատասիրութեամբ, սրտիս ցանկութեամբ, ռնգերիս իզութեամբ, բերանիս պագշտութեամբ, անժուժկալութեամբ, շուայտութեամբ եւ արբեցութեամբ. մեղա՛յ Աստուծոյ:

Մեղա՛յ լեզուիս չարախօսութեամբ. ստախօսութեամբ, սուտ երդմամբ, երդմնազանցութեամբ, հակառակութեամբ, վիճաբանութեամբ, բանասրկութեամբ, շողոքորսութեամբ, քսու դատարկաբանութեամբ եւ ծաղրով, գրախօսութեամբ, հերձախօսութեամբ եւ անիճաբանութեամբ, տրտնջելով, դժգոհելով, բամբասելով եւ հայիոյելով. մեղա՛յ Աստուծոյ:

Մեղա՛յ ձեռքերիս գողութեամբ, ազահութիւն անելով, գրկելով, հարուածելով, սպանելով եւ քաշքշելով. մեղա՛յ Աստուծոյ:

Մեղա՛յ շինուածքիս ողջ կազմութեամբ եւ մարմնիս բոլոր անդամներով, հինգ զգայաններովս եւ վեց շարժումներովս՝ վերամբարձ ոտնահարութեամբ եւ վայրաքարշ մեղկութեամբ, աջ եւ ձախ խոտորելով, առաջինների հանդէպ մեղանչելով եւ վերջինների համար չար օրինակ լինելով. մեղա՛յ Աստուծոյ:

Այլեւ մեղա՛յ եօթ մահացու մեղքերով՝ հպարտութեամբ եւ նրա տեսակներով, նախանձով եւ նրա տեսակներով, բարկութեամբ եւ նրա տեսակներով, ծուլութեամբ եւ նրա տեսակներով, ազահութեամբ եւ նրա տեսակներով, որկրամոլութեամբ եւ նրա տեսակներով, բղջախոհութեամբ եւ նրա տեսակներով. մեղա՛յ Աստուծոյ:

Այլեւ մեղա՛յ Աստուծոյ բոլոր պատուիրանների՝ յանձնառելիների եւ հրաժարելիների դէմ, քանզի չկատարեցի յանձնառելիները եւ չհեռացայ հրաժարելիներից: Օրէնքը ստացայ եւ օրինապահութեան մէջ զլացայ, հրաւիրուեցի քրիստոնէութեան կարգի մէջ եւ գործերովս անարժան գտնուեցի, չարը գիտենալով՝ կամովին շեղուեցի եւ բարի գործերից ես ինքս հեռացայ. վա՛յ ինձ, վա՛յ ինձ, վա՛յ ինձ, ո՞րն ասեմ կամ ո՞րը խոստովանեմ, քանզի անթիւ եմ իմ յանցանքները, անասելի եմ իմ անօրէնութիւնները, անմերելի եմ իմ ցաւերը, եւ անբժշկելի եմ իմ վերքերը. մեղա՛յ Աստուծոյ:

ՏԵՐՈՒՆԱԿԱՆ ԱՂՕԹՔ

Հա՛յր մեր, որ երկնքում ես, սուրբ
թող լինի Քո անունը, Քո արքայութիւնը
թող գայ, Քո կամքը թող լինի երկրի
վրայ, իֆչպէս որ երկնքում է: Մեր

**հանապազօրեայ հացը տո՛ր մեզ
այսօր: Եւ թո՛ղ մեզ մեր պարտքերը,
իՖչպէս եւ մենք ենք թողնում մեր
պարտապաններին: Եւ մի՛ տանիր մեզ
փորձութեան, այլ փրկի՛ր մեզ չարից,
քանզի Քոնն է արքայութիւնը եւ զօրութիւնը
եւ փառքը յաիտեանս յաիտենից. ամէն**

ՍԱՂՄՈՍ ԴԺԸ

Թող Քեզ մերձենան իմ խնդրուածքները, Տէ՛ր
ըստ Քո խօսքի իմաստո՛ւն դարձրու ինձ:
Թող Քո առջեւ մտնեն իմ աղօթքները, Տէ՛ր, եւ Քո
խօսքով ձրկի՛ր ինձ:
Թող իմ շուրթերը երգեն Քո օրհնութիւնը, երբ
սովորեցնես ինձ Քո արդարութիւնը:
Թող իմ լեզուն խօսի Քո խօսքերը, քանզի Քո
բոլոր պատուիրաններն արդարութեամբ են:
Թող Քո ձեռքը փրկի ինձ, քանզի Քո
պատուիրաններն ընտրեցի:
Քո ձրկութիւնը ցանկացայ, Տէ՛ր, եւ Քո օրէնքներն
իմ խօսքերն էին:
Թող ապրի իմ անձը, օրհնի Քեզ, եւ Քո
օրէնքները կօզնեն ինձ:
Մոլորուեցի եւ կորսուած ոչխարի պէս, փնտրի՛ր
Քո ծառային, քանզի չմոռացայ եւ Քո
պատուիրանները:
Փա՛ռք Հօրը եւ Որդուն եւ Սուրբ Հօգուն այժմ եւ
մշտ եւ յաիտեանս յաիտենից. ամէն:

ՄԵՐ ՍՈՒՐԲ ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՒՈՐՉԻ ԱՂՕԹՔԸ

Փրկի՛չ աշխարհի Քրիստոս, աղաչում եմ Քեզ, նայի՛ր ինձ եւ ողորմի՛ր ինձ, ձրկի՛ր ինձ իմ բազում
անօրէնութիւններից, քանզի անագեցի բոլոր բարիքները, որ շնորհեցիր ինձ իմ մանկութիւնից ի վեր: Ինձ՝
տխմարիս, տգետիս եւ յիմարիս, դարձրեցիր զիտութեամբ լի անօթ, Քո շնորհն առատացաւ իմ մէջ եւ
յագեցրեց իմ քաղցն ու զովացրեց իմ ծարաւը, լուսատրեց իմ խաւարած միտքը, թափառումներից հաւաքեց
իմ խորհուրդները եւ լցրեց իմ սիրտը: Այժմ երկրպագում եւ աղաչում եմ, ծունկի գալ՛ջս եւ հայցում՝ վկայելով
Քո բարերարութեան մասին. կատարի՛ր ինձ համար Քո շնորհի խոստումը եւ պահի՛ր այն Քո գանձի մէջ,
որպէսզի դարձեալ տաս ինձ այն Օրը:

Մի՛ բարկանա ինձ վրայ, Մարդասէ՛ր, քանզի չեմ դիմանում Քո սպառնալիքներին: Ուստի թախանձելով
աղաչում եմ, քանզի չափից առաւել առատացաւ [շնորհն] իմ մէջ, քանի որ լեզուս տկարացաւ՝
չկարողանալով խօսել Քո շնորհի մասին: Սարսափեց նաեւ իմ միտքը՝ չտանելով [նրա]
ալիքներիբազմութիւնը:

Օրհնուած Հօրդ կերպարա՛նք եւ ճառագա՛յթ, դադարեցրո՛ւ դէպի ինձ [եկող] շնորհի հոսանքները, քանզի
իՖչպէս բորբոքուած հուր բոցակիզում եմ իմ երկկամներն ու սիրտը: Յետոյ այնտեղ դարձեալ պարգեւի՛ր ինձ
այն եւ պահի՛ր ինձ Քո արքայութեան մէջ, մի՛ յիշիր իմ անօրէնութիւնները, յանդգնում եմ հայցել՝ տո՛ր ինձ իմ
խնդրածները, եւ Յայտնութեան Օրն իմ օթեանը թող օրհնուի Քո Հօր կողմից: Շնորհի՛ր ինձ, Քրիստո՛ս, իմ
հայցուածքը, քանզի միայն Դ-ու եւ ինձ կեանք տուողը: Եւ Քեզ փա՛ռք յաիտեանս յաիտենից. ամէն:

Ս. ԳՐԻԳՈՐ ՆԱՐԵԿԱՅԻ

ԲԱՆ ԶԹ

Աստուած եւ Տէ՛ր, կեանք եւ արարի՛չ, ողորմած, գթած, լո՛յս, երկայնամի՛տ, անոխակա՛լ, մարդասէ՛ր,
ամենագո՛ւթ, պարգեւատո՛ւ, փրկի՛չ, օրհնեա՛լ, բարեբանեա՛լ, դարա՛ն ամրութեան, պատսպարա՛ն
վստահութեան, բարութիւն աննենգ, ճառագա՛յթ անխաւար, քաւի՛չ մեղքերի, բուժի՛չ վերքերի,
անհասանելիների հնարք, անմատչելիներին՝ մերձաւոր, անյուսութեան ե՛լք, անունդ խոստովանուած՝
Աստուծոյ Որդի. եւ Քեզ հետ հզօր եւ ահատր Հօրդ եւ Քեզ հետ երկրպագելի ամենակալ Հոգուդ փա՛ռք եւ
պաշտամունք գոհաբանութեան յաիտեանս. ամէն:

Ս. ՆԵՐՍԵՍ ՇՆՈՐՀԱԼԻ

Աղօթք՝ Քրիստոսին հաւատացող իւրաքանչիւր անձի

Ա

Հաւատքով խոստումանում եւ երկրպագում եմ Քեզ, Հայր եւ Որդի՝ եւ Սո՛ւրբ Հոգի, անեղ եւ անմահ բնութիւն, հրեշտակների եւ մարդկանց եւ բոլոր եղածների՝ Արարիչ, ողորմի՛ր Քո արարածներին եւ ինձ՝ բազմամեղիս:

Բ

Հաւատքով խոստումանում եւ երկրպագում եմ Քեզ, անբաժանելի լո՛յս, միասնական Սո՛րբ Երրորդութիւն եւ Սի Աստուածութիւն, արարի՛չ լոյսի եւ հալածի՛չ խաւարի, հալածի՛ր իմ հոգուց մեղքերի եւ անգիտութեան խաւարը եւ լուսատրի՛ր իմ միտքը այս ժամին՝ աղօթելու Քեզ հաճոյ եւ ընդունելու Քեզանից իմ խնդրուածքները. եւ ողորմի՛ր Քո արարածներին եւ ինձ՝ բազմամեղիս:

Գ

Հայր երկնաւոր, Աստուած ճշմարիտ, որ առաքեցիր Քո սիրելի Որդուն մոլորուած ոչխարիս փնտրելու համար, մեղա՛յ երկնքի եւ Քո առաջ, ընդունի՛ր ինձ իՖէչպէս անառակ որդուն եւ հազցրո՛ւ ինձ առաջին պատմուչանը, որից մերկացայ մեղքով. եւ ողորմի՛ր Քո արարածներին եւ ինձ՝ բազմամեղիս:

Դ

Որդի՛ Աստուծոյ, Աստուած ճշմարիտ, որ իջար հայրական ծոցից եւ մարմին առար սուրբ Կոյս Մարիամից մեր փրկութեան համար, խաչուեցիր, թաղուեցիր եւ յարութիւն առար մեռելներից եւ փառքով համբարձուեցիր առ Հայր, մեղա՛յ երկնքի եւ Քո առաջ, յիշի՛ր ինձ, ինչպէս աւազակին, երբ գաս Քո արքայութեամբ. եւ ողորմի՛ր Քո արարածներին եւ ինձ՝ բազմամեղիս:

Ե

Հոգի՛ Աստուծոյ, Աստուած ճշմարիտ, որ իջար Յորդանան եւ Վերնատուն եւ լուսաւորեցիր ինձ սուրբ Աւագանի մկրտութեամբ, մեղա՛յ երկնքի եւ Քո առաջ, մաքրի՛ր ինձ վերստին Քո աստուածային հրով, իՖէչպէս հրեղէն լեզուներով՝ սուրբ առաքեալներին. եւ ողորմի՛ր Քո արարածներին եւ ինձ՝ բազմամեղիս:

Զ

Անե՛ղ բնութիւն, մեղա՛յ Քեզ իմ մտքո, հոգով եւ մարմնով, յանուն Քո սուրբ անուան մի՛ յիշիր իմ նախկին մեղքերը. եւ ողորմի՛ր Քո արարածներին եւ ինձ՝ բազմամեղիս:

Է

Ամէն ինչ տեսնո՞ղ, մեղա՛յ Քեզ խորհրդով, խօսքով եւ գործով, ջնջի՛ր ձեռագիրն իմ յանցանքների եւ գրի՛ր իմ անուընդ Կեանքի Գրքում. եւ ողորմի՛ր Քո արարածներին եւ ինձ՝ բազմամեղիս:

Ը

Գաղտնիքներն քննող, մեղա՛յ Քեզ կամայ եւ ակամայ, գիտութեամբ եւ անգիտութեամբ, թողութի՛ւն շնորհիր մեղաւորիս, քանզի սուրբ Աւագանի ծնունդից մինչեւ այսօր մեղանչել եմ Աստուածութեանդ առաջ իմ զգայարաններով եւ մարմնիս բոլոր անդամներով. եւ ողորմի՛ր Քո արարածներին եւ ինձ՝ բազմամեղիս:

Թ

Ամենախնամ՝ Տէր, իմ աչքերին պահապա՛ն դիր Քո սուրբ երկիւղը՝ այլեւս անպատկառ չնայելու, եւ ականջներին՝ չախտոժելու լսել չար խօսքեր, եւ բերանիս՝ սուտ չխօսելու, եւ սրտիս՝ չարը չպորհելու, եւ ձեռքերիս՝ անիրաւութիւն չգործելու, եւ ոտքերիս՝ անօրինութեան ճանապարհով չզնալու, այլ ուղղի՛ր սրանց շարժումը՝ մշտ լինելու ըստ Քո պատուիրանների. եւ ողորմի՛ր Քո արարածներին եւ ինձ՝ բազմամեղիս:

Ժ

Հո՛ր կենդանի Քրիստոս, Քո սիրոյ հուրը, որ գցեցիր երկրի վրայ, բորբոքի՛ր իմ անձում, որպէսզի այրի իմ հոգու ախտերը եւ սրբի իմ մտքի խիղճը եւ մաքրի իմ մարմնի մեղքերը եւ վառի Քո գիտութեան լոյսն իմ սրտում. եւ ողորմի՛ր Քո արարածներին եւ ինձ՝ բազմամեղիս:

ԺԱ

Հօր իմաստութիւնն Յջտուս, տո՛ր ինձ իմաստութիւնը՝ ամէն ժամ Քո առջեւ բարին խորհելու, խօսելու եւ գործելու, եւ փրկի՛ր ինձ չար խորհուրդներից, խօսքերից եւ գործերից. եւ ողորմի՛ր Քո արարածներին եւ ինձ՝ բազմամեղիս:

ԺԲ

Բարիք կամեցող Տէր կամարար, մի՛ թող ինձ իմ անձի կամքով գնալ, այլ առաջնորդի՛ր ինձ մջշտ լինել ըստ Քո բարեսէր կամքի. եւ ողորմի՛ր Քո արարածներին եւ ինձ՝ բազմամեղիս:

ԺԳ

Արքայ՝ երկնատր, տո՛ր ինձ Քո արքայութիւնը, որ խոստացար Քո սիրելիներին, եւ զօրացրո՛ւ իմ սիրտը՝ ատելու մեղքը եւ միայն Քեզ սիրելու եւ Քո կամքը կատարելու. եւ ողորմի՛ր Քո արարածներին եւ ինձ՝ բազմամեղիս:

ԺԴ

Խնամո՞ղ արարածների, պահի՛ր Քո Խաչի նշանով իմ հոգին եւ մարմինը մեղքերի պատրանքներից, դեւերի փորձութիւններից, անջրաւ մարդկանցից եւ հոգու եւ մարմնի բոլոր վտանգներից. եւ ողորմի՛ր Քո արարածներին եւ ինձ՝ բազմամեղիս:

ԺԵ

Պահապա՛ն ամենայնի Քրիստոսս, Քո աջը թող հովանի լինի ինձ վրայ ցերեկ եւ գիշեր, տանը նստելիս, ճանապարհ գնալիս, ննջելիս եւ արթնանալիս, որպէսզի երբէք չսասանուեմ. եւ ողորմի՛ր Քո արարածներին եւ ինձ՝ բազմամեղիս:

ԺԶ

Աստուած՝ իմ, որ բացում ես ձեռքերդ եւ լցնում բոլոր արարածներիդ Քո ողորմութեամբ, Քեզ եմ յանձնում իմ անձը, Դ-ո՛ւ հոգա եւ պատրաստիր իմ հոգու եւ մարմնի կարիքները այսուհետեւ մինչեւ յաւիտեան. եւ ողորմի՛ր Քո արարածներին եւ ինձ՝ բազմամեղիս:

ԺԷ

Մոլորեալներին դարձի՛ բերող, ե՛տ դարձրու ինձ իմ չար սովորութիւններից բարի սովորութեան եւ բեւեռի՛ր իմ հոգում մահուան սոսկալի օրը եւ գեհեճի երկիւղը եւ արքայութեան սէրը, որպէսզի գղջամ մեղքերս եւ գործեմ արդարութիւն. եւ ողորմի՛ր Քո արարածներին եւ ինձ՝ բազմամեղիս:

ԺԸ

Անմահութեան աղբիւն, բխեցրո՛ւ իմ սրտից ասպաշխարութեան արտասուքներ, իֆչպէս պոռնիկին, որպէսզի լուանամ իմ հոգու մեղքերն աշխարհից ելնելուց առաջ. եւ ողորմի՛ր Քո արարածներին եւ ինձ՝ բազմամեղիս:

ԺԹ

Պարգեւիչ ողորմութեան, պարգեւի՛ր ինձ ուղղափառ հաւատքով եւ բարի գործով եւ Քո սուրբ Մարմնի եւ Արեան հաղորդութեամբ գալ Քեզ մօտ. եւ ողորմի՛ր Քո արարածներին եւ ինձ՝ բազմամեղիս:

Ի

Բարերա՛ր Տէր, ինձ բարի հրեշտակի՛ յանձնիր՝ իմ հոգին քաղցրութեամբ աւանդելու համար եւ ախոռով անցկացնելու դեւերի չարիքից, որոնք երկնքի նեքոյ են. եւ ողորմի՛ր Քո արարածներին եւ ինձ՝ բազմամեղիս:

ԻԱ

Լո՛յս ճշմարիտ Քրիստոս, արժանատրի՛ր իմ հոգուն կոչման օրը ուրածութեամբ տեսնել Քո փառքի լոյսը եւ բարիքների յոյսով հանգչել արդարների օթեաններում մինչեւ Քո գալստեան մեծ Օրը. եւ ողորմի՛ր Քո արարածներին եւ ինձ՝ բազմամեղիս:

ԻԲ

Արդա՛ր Դատաւոր, երբ գաս Հօր փառքով՝ դատելու կենդանիներին եւ մեռելներին, մի՛ մտնիր դատաստանի մէջ Քո ծառայի հետ, այլ փրկի՛ր ինձ յաւիտենական հրից եւ լսելի՛ արա ինձ արդարների երանաւետ կանչը դէպի երկնքի արքայութիւնդ. եւ ողորմի՛ր Քո արարածներին եւ ինձ՝ մազմամեղիս:

ԻԳ

Ամէնողորմ Տէր, ողորմի՛ր բոլոր Քեզ հաւատացողներին, իւրայիններին եւ օտարներին, ծանօթներին եւ անծանօթներին, կենդանիներին եւ մեռելներին. թողութիւ՛ն շնորհիր նաեւ իմ թշնամիներին եւ ատողներին ինձ դէմ [գործած] յանցանքների համար եւ ե՛տ դարձրու նրանց չարիքից, որ պահում են իմ դէմ, որպէսզի արժանի լինեն Քո ողորմութեանը. եւ ողորմի՛ր Քո արարածներին եւ ինձ՝ բազմամեղիս:

ԻԴ

Փառաւորեալ Տէր, ընդունի՛ր Քո ծառայի աղաչանքները եւ ի բարի՛ կատարիր իմ խնդրածքները՝ բարեխօսութեամբ սրբուհի Աստուածածնի եւ Յովհաննէս Սկրտչի եւ սուրբ Ստեճանոս Նախավկայի եւ մեր սուրբ Գրիգոր Լուսաւորչի եւ սուրբ առաքելների, մարգարէների, վարդապետների, մարտիրոսների, հայրապետների, ճգնաւորների, կոյսերի, միանձանց եւ Քո բոլոր երկնաւոր եւ երկրաւոր սուրբերի. եւ Քեզ՝ անբաժանելի Սուրբ Երրորդութեանդ, փա՛ռք եւ երկրպագութիւ՛ն յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

ՀԱՄԱՏՔԻ ԵՒ ՉԱՌԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ ԱՂՕԹՔՆԵՐ

ՍԱՂՄՈՍ ԾԹ

Ասաց Տէրն իմ Տիրոջը. «Նստի՛ր Իմ աջ կողմում, մինչեւ Քո թշնամիներին Քո ոտքերին պատուանդամ դնեմ»:
Զօրութեան գաւազան կուղարկի քեզ Տէրը Սիոնից, եւ կտիրես Դու Քո թշնամիների մէջ:
Զօրութեան օրերի սկիզբը Քեզ հետ է, Քո սուրբերի վայելչութեան մէջ, նախքան արուսեակը՝ արգանդից ծնեցի Քեզ:
Երդուեց Տէրը եւ այլեւ ճպիտի գղջայ. Դու՛ եւ քահանայ յաւիտեան՝ ըստ Մեքիսեղեկի կարգի, եւ Տէրը Քո աջ կողմում է:
Բարկութեան օրը կխորտակի թագաւորներին, կդատի հեթանոսներին եւ բազում հարուածներ կտայ եւ կխորտակի շատերին երկրի վրայ:
Առուից կխամի ճանապաչիին, դրա համար եւ կբարձրացնի գլուխը:
Փա՛ռք Հօրը եւ Որդուն եւ Սորբ Հոգուն այժմ եւ մշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Ս. ԳՐԻԳՈՐ ՆԱՐԵԿԱՅԻ

ԲԱՆ ԺԳ

Ա

Աստուած բարերար, հզօ՛ր, ահաւոր, Հա՛յրդ բարի ողորմութեան շնորհի, Մեծիդ անունն անգամ գթութիւն եւ ընտանութիւն է աւետարանում, քա՛ղցր՝ դժմիների եւ ապերախտների հանդէպ: Քեզ հետ Որդիդ էլ նման է Քեզ, [ձեռքիդ] պէս [Նրա] ձեռքն էգօրեղ՝ անժամանակ տէրութեամբ ահեղ, Քեզ հետ ասարճագոնշելով փառաւորուած: Նաեւ՝ Սուրբ Հոգիդ ճշմարտութեան, բխելով Քեզանից անապառօրէն, որպէս գոյի կատարեալ իսկութիւն եւ մշտնջենաւոր էութիւն, ըստ ամենայնի Քեզ է հաւասար եւ իշխանութեամբ փառակից՝ Որդուդ:

Երբեակ Անձնաւորութիւն՝ համակ անքնին, ուրույն գատմամբ առանձնացուած դէմքերով, բայց միաւորուած համագոգութեամբ, նոյնագոյ բնութեամբ տիրապէս, անշփոթ եւ անանջրպետ՝ մի կամքով եւ կցորդութեամբ: Ոչ մէկը միւսից մեծ չէ, եւ ոչ էլ մի ակնթարթ՝ միւսից նուազ երբեւիցէ, այլ՝ պատճառ երկնային սիրոյ անստուեր լոյսի՝ յայտնուած մեր մէջ, սրբասացութեան մի պսակով անսկզբնաբար աստուածաբանուած: Քանզի արդարեւ այս վերածայնեալ խոստովանութիւնը Քո եռաձառ դաւանութեան՝ Պետրոսին հաւատքի վէմ կոչուելու երանութեան արժանացրեց, իսկ մեղքերով դատապարտուածիս անձը Քո բարեհրաման

ակնարկութեամբ, ո՛վ [Դ-ու], որ ձնտրում ես գերեալիս, հրաշանորոգ կարողարացնի: Քանզի թեպէտ եւ Քոնն են պարգեւները եւ ողորմութիւնները, բայց Դ-ու ոչ այնքան Քո պարգեւներով, որքան ողորմութեամբ եւ հռչակուած, քանզի երկրորդը Քո փառքն է աւելացնում, իսկ առաջինը ճգնատրների գործերն է յայտնում. զի պարգեւները վաստակների փոխատրութիւնն են, իսկ ողորմութիւնները՝ բարերարութիւններ մեղուցեալիս:

Բ

Եւ արդ, մարդկային գործերը թող չմըցնէ Քո շնորհների հետ, Աստուած գթութեանց, թէւ աւելի վեր լինեն, քան հասարակաց բնութեան օրէնքների ընթացքը, այլ, յաղթող հանդիսանալով Քո երկայնմտութիւնը, երկրածինների ընթացքը նուազ թող լինի Քո առջեւ: Քանզի եւ նրանք, որ օրէնքների մաքրութեամբ վստահօրէն պարծենում էին, Քո արդարութեան ներկան գուշակող լոյսը երբ ծագեց, ամենանուազ անձկութեամբ լքելով արհամարհուած հրէութիւնը, եւ աւելի քան տարագիր ողորմելիները՝ մշտապէս մարդասիրութեան կարօտ եղան: Եւ քանզի ամէն ի՛նչ հնարատր է Քեզ, Բարերար, լսի՛ր հեծութիւններիս ձայնի պաղատանքները, որ ուղղում եմ Քեզ. ողորմի՛ր, փրկի՛ր եւ մարդասիրի՛ր: Չի Քոնն եւ երկայնմտութիւն, քաղցրութիւն, փկութիւն, քաւութիւն եւ փառք բոլոր յաւիտեան ազգերից. ամէն:

Ս. ՆԵՐՍԵՍ ՇՆՈՐՀԱԼԻ

Աղօթական երգ Սուրբ Երրորդութեանը, նաեւ առանձնակի՝ Երրորդութեան իւրաքանչիւր անձին:

ԱՌԱՒՕՏ ԼՈՒՍՈՅ

Առաւօտ լոյսի, արեգակ արդար, ինձ լո՛յս ծագեցրու:

Բխումն Հօրից, բխի՛ր հոգուս մէջ խօսք՝ Քեզ հաճելի:

Գանձող ողորմութեան, ծածկուած գանձող գտնող ինձ արա:

Ողորմութեան դուռը դաւանողիս բաց, դասի՛ր երկնայինների հետ:

Երբեակ Սիութիւն, եղածների՛ խնամող, եւ ի՛նձ ողորմի՛ր:

Զարթնի՛ր, Տէ՛ր՝ օգնելու, արթնացրո՛ւ թմրածիս, որ հրեշտակներին նմանուեմ:

Է Հայրդ անսկիզբ, էակջց Որդի, է մջշտ Սուրբ Հոգի:

Ընդունի՛ր ինձ, գթած, ընդունի՛ր, ողորմած, ընդունի՛ր, մարդասէ՛ր:

Թագաւո՛ր փառքի, փողոթիւններ տուող, թողութիւն տուր յանցանքներիս:

Ժողովող բարիքների, ժողովիր եւ ի՛նձ ժողովի մէջ անդրանիկների:

Հայցում եմ, Տէ՛ր, Քեզանից՝ մարդասէրիցդ, ինձ բժշկութիւն:

Կեանք եղջր մեռածիս, լոյս՝ խաւարեալիս, փարատիչ՝ ցաւիս:

Խորհուրդներն իմացող, խաւարիս շնորհի՛ր խորհուրդ լուսատր:

Ծնունդ Հօր ծոցի, ստուերով ծածկուածիս ծագեցրո՛ւ լոյսը փառքի:

Կենարար Փրկիչ, փրկի՛ր մեռեալիս, կանգրեցրո՛ւ գլորուածիս:

Ամրացրո՛ւ հաւատով, հաստատի՛ր յոյսով, հիմնի՛ր սիրով:

Բարձրաձայն աղաչում եմ, բազկատարած պաղատում՝ բարեաց պարգեւներ շնորհի՛ր:

Լոյսի կանթեղովդ, ղեկավար՛ ճարտար, գորացրո՛ւ թաքնուածիս:

Ճառագայթ փառքի, երկինք գնալու չանապարհ ցոյց տուր ինձ:

Միածինդ Հօր, հարսանեացդ մաքուր առագաստը մտցրու ինձ:

Յիշի՛ր ինձ, Քրիստո՛ս, երբ ահեղ Օրը գաս փառքով:

Նորոգող հնութանց, նորոգի եւ ինձ, նորոգութեանը զարդարիր:

Շնորհատու՛ բարիքների, շնորհի՛ր քառութիւն, շնորհի՛ր թողութիւն:

Ուրախացրո՛ւ, Տէ՛ր, ոգուս փրկութեամբ, որի համար սգի մէջ եմ:

Չար մշակողին, նրա չար սերմերի պտուղները չորացրո՛ւ:

Պարգեւի՛չ բարիքների, ների՛րիմ պարտքերը:

Ջո՛ւր շնորհիր աչքերիս՝ ջերմ արտասուք թափելու, ջնջելու յանցանքներս:

Սպեղանի՛՝ զինիդ, արբեցրո՛ւ ռամկական հոգիս, լոյսի ճամբան ցոյց տուր ինձ:

Մէ՛ր անուն Յօսուս, սիրով ո ճմլի՛ր սիրտն իմ քարեղէն:

Գթութեան համար, ողորմութեան համար վերստի՛ն ինձ ապրեցրու:

Տէ՛ր Յօսուս Քրիստոս, տենչալուդ տեսրով յագեցրո՛ւ ինձ:

Վարդապետ երկնաւոր, աշակերտներիս ժողովի՛ր երկնախնների դասի մէջ:

Քո արեան ցօղը, Տէ՛ր, ցօղի՛ր հոգուս մէջ, որ անձն իմ ցնծայ:

Մեղքերից հիւծուածս հիւծուելով աղաչում եմ բարիք հիսել ինձ:

Փրկի՛չ բոլորի, փութա՛ փրկել ինձ մեղքերի փորձութիւններից:

Քաի՛չ յանցանքների, քաի՛ր օրհնաբանողիս՝ Քեզ փառաբանութիւններ երգելու:

Աստուածամնի բարեխօսութեամբ յիշի՛ր, Տէ՛ր, եւ ողորմի՛ր:

ՄԱՐԳԻՍ ՇՆՈՐՀԱԼԻ

ԱՂՕԹԶ

Ո՛վ Աստուած եւ Տէր եւ Հա՛յր եւ խնամակալ՝ այս բոլոր ստեղծուածների:

Ո՛վ արարիչ, ստեղծիչ եւ պահապան քրիստոնեաներիս, Յօսու՛ս Քրիստոս, Հօր Որդի՛ եւ Բան՛:

Ո՛վ դատաւոր, այցելու եւ քննիչ եւ հատուցող՝ իւրաքանչիւր մտածութեան, խօսքի եւ գործի, Հոգի՛դ Աստուած:

Ո՛վ Հայր, Որդի՛ եւ Սո՛ւրբ Հոգի՛՝ անբաժանելի Երրորդութիւն: Քո ուղղափառ դաւանութեան խոստովանութիւնը, որ ասանդեցիր մեզ, հաստատուն եւ անպղտո՛ր պահիր մեր մէջ: Ո՛չ այնպէս, իֆչպէս մենք հասկանում եւ խօսում մեր աղքատամիտ խօսքերով, այլ իֆչպէս որ Դո՛ւ գիտես Քո անճառելի եւ խորին իմաստութեամբ եւ իֆչպէս որ կաս Քո անփոփոխելի բնութեամբ, նոյնը մատակարարի՛ր եւ ճանաչեցրո՛ւ մեզ: Եւ նոյնով բաց մեր բերանները՝ [հաւատքի] խոստովանութեան: Քանզի մենք մեր իմացութեամբ եւ քննութեամբ Քո արարածների ետիւններին իսկ չենք կարող իսկապէս ճանաչել, ուր մնաց թէ՛ արարածների Արարչիդ: Քանզի որքան էլ երբեւէ ասում ենք Քո մասին, խօսում ենք Քո շուրջ եւ ոչթէ՛ ճառում Քո էութիւնից: Եւ այս բաներում եթէ, մարդկեղէն տկարութեամբ խօսելով Քո անճառ ձառքի մասին, անգիտութեամբ զառանցում ենք իֆչ-որ բան կամ յանցում՝ մարդ լինելով եւ դիւրագայթ՝ խօսքերում, Դո՛ւ, որպէս մարդասէր եւ ներող, գթա՛ւ եւ ների՛ր մեզ: Եւ որպէս ամուր դուռ դի՛ր մեր շուրթերին՝Քո ճշմարտութիւնը, որպէսզի երբէք չբացենք այն առանց Քո կամքի հաճութեան: Եւ Քո այս Եկեղեցու բոլոր[անդամների]՝ հովիւների եւ հօտի ընդհանուր ամբողջութիւնը խնամի՛ր մարմնի մէջ եւ պահի՛ր [նրանց] ուղղաճառ խոստովանութեամբ՝ ըստ առաքելական ասանդութիւնների, մինչեւ Քո յաջորդ գալուստը երկնքից: Եւ այնժամ նորոգի՛ր մեր խոնարհութեան մարմինն ըստ Քո անեղծ փառքի, Քրիստոս Աստուած՝ մեր: Եւ Քեզ Հօր եւ Ամենասուրբ Հոգուդ հետ փա՛ռք, իշխանութի՛ւն եւ արքայութի՛ւն եւ երկրպագութի՛ւն համայն արարածների կողմից այժմ եւ անվախճան յաիտեաններում եւ յաիտեանս հաւիտենից. ամէն:

ՄԱՂՍՏՈՍ ԾԾ

Օրհնեցէ՛ք Աստծուն Իր սրբարանում, օրհնեցէ՛ք Նրան Իր զօրութեան հաստատութեան մէջ:
Օրհնեցէ՛ք Նրան Իր զօրութեան մէջ, օրհնեցէ՛ք Նրան Իր անչափ մեծութեան մէջ:
Օրհնեցէ՛ք Նրան օրհնութեան երգով, օրհնեցէ՛ք Նրան սաղմոսներով եւ օրհնութեամբ:
Օրհնեցէ՛ք Նրան ցնծութեամբ, գովեցէ՛ք Նրան ուրաժութեամբ:
Օրհնեցէ՛ք Նրան քաղցր խօսքերով, օրհնեցէ՛ք Նրան բարբառով լսելի:
Օրհնեցէ՛ք Նրան գոհութեան երգով, բոլո՛ր հոգիներդ, օրհնեցէ՛ք Տիրոջը:
Փա՛ռք Հօրը եւ Որդուն եւ Սուրբ Հոգուն այժմ եւ մշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Ս. ԳՐԻԳՈՐ ՆԱՐԵԿԱՑԻ

ԲԱՆ ԽԳ

Ա

Աստուած անսահման, անբացտրելի հարազատ ծնունդ Աստուծայ, Արարի՛ճ բոլոր արարածների, Քրիստո՛ս թագաւոր, լո՛յս՝ մթնած սրտերի խաւարի մէջ, մեզ հետ՝ կատարելապէս եւ Առաքչիդ հետ՝ իսկութեամբ, որ մեր [բնութեամբ] Քոնն եւ ծանուցում հրաշապէս: Օրհնեալ է Հայրդ երկնաւոր եւ անճառ, որ առաքեց Քեզ ի վերուստ, Ում փառակիցդ եւ արարչութեամբ. տպագիր գերուս փրկութեան համար Նա այնքան հոգուց, որ մինչեւ անգամ Քեզ մատնեց մարդկանց: Իսկ Դու, կարող լինելով առանց վշտի աւարտել տնօրինութեան խորհուրդը, հաճեցար մահուան բաժակն ըմպել մեղապարտիս հետ՝ անթերի մարդկութեամբ եւ անպակաս Աստուածութեամբ: Եւ Հոգիդ Սուրբ կենդանարար, իՖչպէս որ՝ Քեզ, այՖպէս եւ իսկակից է Հօրդ եւ էութեամբ համապատիւ՝ Ծնողիդ եւ Ծնուածիդ: Սի Երրորդութիւն կատարեալ՝ հատուածների ջրաժանուող Երեք Դէմքերով, անսկիզբ եւ անժամանակ, բացարձակ բարերար, համայն կենդանարար, բոլորի խաղաղարար, ստեղծիչ գոյութեանց եւ յօրինող ամենայնի, անքակտելիօրէն եւ մի բնութեամբ փառաւորուած:

Բ

Իսկ եթէ գթած երկնաւոր Հայրդ հօր՝ մէկն էութիւնից, մահապարտիս յանցանքների համար զոհաբերեց Իր անքնին ծոցի միակ Ծնունդը՝ շխնայելով Իրեն համապատասխի սիրելի Որդուն, այլ կամովին նուիրեց Նրան մահուան զենքերով չարչարողներին՝ ըստ Չաքարիայի մարգարէութեան, թէ՛ «Պիտի ելնի սուրը Հովուի վրայ, եւ պիտի զարկուի Ինքը Հօտապետը, եւ ոչխարների հօտը պիտի ցրուի», իՖչպէս նախագրողի նուրբ օրհնակը եւ խորանի ուխտը եւ սպանդի արեան նուիրումը եւ աբրահամեան պատարագի խորհուրդի օրհնակը, որոնք նախապէս նկարագրեցինք թշուառիս փրկութիւնը՝ Կեցուցչիդ կամքով. եւարդ, իՖչո՛ւ եւ տրտմում, անճ իմ, որ քո ինքնագործ հակամիտութիւնների պատճառով եւ կործանուել եւ ոչ՝ Աստուծոյ կամեցողութեամբ. կամ ինչո՛ւ եւ խռովում ինձ՝ մտատանջուելով սատանայական յուսահատութեամբ: Յուսա՛ առ Աստուած եւ խոստովանիժը Նրան, եւ Նա քեզ համար կհոգայ՝ ըստ դաւթեան սաղմոսի եւ մարգարէի կենսախրախոյս խօսքի:

Գ

Իսկ Ստեղծողի խնամարկութեան չափն աւելի վեր է, քան հրեշտակների եւ մարդկանց մտքի կշռութեան սահմանը, եւ թէ բիր անգամ կրկնուի, դարձեալ չի չաճուի, զի Անբովանդակելիի բարերարութիւնն էլ անճառելի է: Քանզի Նա՝ Մէկը՝ օրհնեալ համագոյական Երրորդութիւնից, առաքեց Միսին օրհնաբանուած, իսկ Նա մեռաւ ի հաճութիւն Իր Առաքչի կամքի: Եւ Միսն ահեղ, երկուսի հաւանութեամբ բարեխօսում է մեծաջան բաղձանքով: Եւ իՖչպէս հոգին՝ կենդանութեան, խօսքը՝ բանականութեան, պայծառութիւնը՝ փառքի, եւ կերպարը էութեան համար է, այս օրհնակով էլ Նրանց համարարի միակամութիւնը՝ միեւնույն բարին ներգործելու: Փոյթ՝ ապրեցնելու, սթափ՝ ողորմելու, պատրաստ՝ օգնութեան ձեռք կարկառելու եւ փրկելու, առատութեամբ՝ յորդ, շատութեամբ՝ զեղուն, անբաւութեամբ՝ լի, աննուագութեամբ՝ ճարթամ, ներողամտութեամբ՝ ճոխ եւ անհատութեամբ՝ բարձրեալ. Սի կատարեալ Երրորդութիւն Երեք Անճերից՝ օրհնեալ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

ՆԵՐՍԷՍ ԼԱՍՔՐՈՆԱՑԻ

Աղօթք Միածին Որդուն

Այլ ամէն կողմից տարակուսանքներով շրջապատուած՝ սրտով պղծուածներս եւ ունկնդրութեան

կարօտեալներս Քեզ ենք նայում, մեր տկար բնութիւնը կրած քահանայապետդ Յիսուս: Ո՛վ Դու, որ մեզ համար մեղապարտ եղար, որպէսզի մենք Քեզանով արդարանանք: Ո՛վ Դու, որ մեզ համար երկրատր եղար, որպէսզի մենք Քեզանով երկնատրներ լինենք: Ո՛վ Դու, որ մեզ համար հաց եղար, որպէսզի մենք, Քեզ ճաշակելով, սրբուենք: Տո՛ր Քո ցաւերով լի Մարմինը՝ ամենայն սրտի սրբարար կերակուր: Մատուակի՛ր Քո Արեան անմեղ վտակը՝ կաթեցնելով ի յագուրդ անմեղութեան մարդկանց որդիների: Մեկնի՛ր աշխարհի ծովում թաղուածներին Քո փրկական խաչը՝ առ Քեզ վեր հանող: Կարօտեցի՛ք շնորհի, սփռի՛ր, լքուած մնացի՛ք գործերից, քա՛ւր, խարխափում ենք խաւարում, ճառագայթի՛ր, ընկանք հաւատից, հաստատի՛ր: Դո՛ւ ես յոյս, Դո՛ւ ես լոյս, Դո՛ւ ես կեանք, Դո՛ւ ես քաւութիւն, Դո՛ւ ի՛նքն իսկ անմահութիւն: Քեզ են սպասում Քո շնորհներին ապաւինողներին, Քեզանից փրկութիւն ստանալու են կարօտ Քո Մարմնին խառնուածները, Քեզ ունի որպէս քաւիչ քահանայ Քո Արեամբ գնուած Քո հօտը: Նայի՛ր ամենքին, սփռփի՛ր մեր տարակուսանքները Քո չարչարանքներով, հանդարտեցրո՛ւ մեր խռովութիւնը Քո խաղաղութեամբ, հանգստացրո՛ւ մեր հոգնութիւնը Քո օրեւաններում, ուր Դու գնացիր, ո՛վ Տէր, եւ խոստացար: Արժանացրո՛ւ իւրայիններիդ փառատրել Քեզ այդտեղ Հօր եւ Սուրբ Հոգու հետ յախտեանս. ամէն:

Աղօթք Սուրբ Հոգի Աստծուն

Ո՛վ տէր եւ դաստիարակ՝ հեզ եւ խնամող, Աստուած իմ Հոգի, փչի՛ր իմ խորհուրդների մրրկուած ծովի վրայ շնորհիդ սիւրբ, որով խաղաղուած է [այն]: Եւ ինչպէս Քո երախտիքով միշտ Քեզ զովելու պարտական ունեցար ինձ, եւ ա՛յժմ լցրու իմ բերանն օրհնութեամբ: Տէ՛ր ցնծալի: Թէպէտ եւ անարժան տաճար եմ Քո բնակութեան համար, սակայն Դո՛ւ, առատաձեռն, միայն Քո ձայնի հնչման գործի՛ք դարձրու եւ, Քո անճառ խորհրդի տարփալի հանճարը բացելով, փայլեցրո՛ւ այն փնտրողների առաջ՝ ի փառս Քո մեծ անուան պատուի, Սուրբ սիրելի, եւ ի կշտամբանս ինձ՝ բերանիս խօսքը ժխտող ծառայիս:

ՍԱՂՄՈՍԸ

Տէ՛ր, Տէ՛ր մեր, ի՛նչ սքանչելի է Քո անունն ամբողջ երկրի վրայ:
Բարձրացաւ Քո մեծ վայելչութիւնը երկնքից էլ վեր.
մանուկների եւ ստնտուների բերանից օրհնութիւն կատարեցիր:
Քո թշնամիների համար, Տէ՛ր, որպէսզի վերացուի
թշնամին եւ հակառակորդը:
Տեսնում եմ երկինքը՝ Քո մատների գործը, լուսինն
ու աստղերը, որոնք Դու հաստատեցիր:
Ո՞վ է մարդը, որ յիշում ես Դու նրան. կամ մարդու
որդին, ում այցելում ես Դու:
Քո հրեշտակներից փոքր-ինչ ցածր ստեղծեցիր
նրան, փառքով եւ պատուով պսակեցիր նրան եւ
կարգեցիր նրան Քո բոլոր ձեռակերտների վրայ:
Ամէն ինչ դրեցիր նրա ոտքերի տակ՝ խաշն ու
արջառը եւ ամէն ինչ:
Նաեւ՝ վայրի անասունները, երկնքի թռչունները,
ծովի ձկները, որոնք շրջում են ծովի շափղներով:
Տէ՛ր, Տէ՛ր մեր, ի՛նչ սքանչելի է Քո անունն ամբողջ
երկրի վրայ:
Փա՛ռք Հօրը եւ Որդուն եւ Սուրբ Հոգուն այժմ եւ
միշտ եւ յախտեանս յախտենից. ամէն:

Ս. ԳՐԻԳՈՐ ՆԱՐԵԿԱՅԻ

ԲԱՆ ԼԳ

Սուրբ Հոգուն

Աղայում եմ ամենազօր Հոգուդ անփոփոխելի տրութեանը, առաքի՛ր ցօղը Քո քաղցրութեան եւ բարեգործի՛ր հոգուս եւ զգայութեան վրայ իշխող [մտքիս] մեջ՝ Քո բազմապարգեւ ողորմութեան ամենալից շնորհներով: Եւ հերկի՛ր կարցրացած մարմնեղէն սրտիս բանական անդաստանը, որ կարող լինի պտղաբերելու սերմդ հոգեւոր: Խոստովանում ենք՝ Քո ամէնիմաստ էութեամբ է, որ ծաղկում եւ աճում են մեր մէջ պարգեւները բոլոր: Դու ես ձեռնադրում առաքեալներին, լցնում մարգարէներին, ուսոցանում վարդապետներին, խօսեցնում համբերին եւ բացում խուլերի ականջները փակ, ինչպէս ազգակիցը Քո, էակիցը Հօր՝ անդրանիկ Որդին, Քո գործակցութեամբ իրագործելով այս բոլորը, Քեզ Հօր իսկութեան հաւասարակից Աստուած հռչակեց: Շնորհի՛ր եւ ինձ՝ մեղաորիս, համարձակութեամբ խօսել կենդանարար խորհուրդն աւետեաց Աւետարանիդ, արագաթռչ մտքի ընթացքով հետեւել քոյաշունչ Կտակարանների անհուն ասպարէզներին: Եւ երբ փորձեմ ճառել խօսքիդ մեկնութեան մասին, թող նախաժամանի առ ինձ գթութիւնը Քո՝ իր ժամանակին խօսելով իմ մէջ արժանին, պիտանին եւ Քեզ հաճելին՝ ի փառս եւ ի զովեստ Քո

Աստուածութեան եւ ի կատարեալ շինութիւն Կաթողիկէ Եկեղեցոյ: Կարկարի՛ր ինձ ամենամերձ աջդ եւ զօրացրո՛ւ ինձ գթութեանդ շնորհներով, փարատի՛ր իմ մտքից մոռացութեան մթին մէզը, ցրելով նրա հետ խաւարը մեղքի, որպէսզի խորհուրդների արթնութեամբ այս երկրաւոր կենցաղից ի վեր բարձրանամ: Լուսատրի՛ր վերստին իմ մէջ, Հզօր աստուածգիտութեան հրաշքի ծագումն անստուեր, որպէսզի արժանի լինեմ ուսանելու եւ ուսուցանելու՝ որպէս բարի օրինակ աստուածաւեր լսողներին: Եւ Քեզ ամենայն փա՛ռք ամէն ինչում ամենակալ Հօր եւ միածին, բարերար Որդու հետ այժմ եւ անվախճան յաիտեաններում. ամէն:

ՍԱՂՄՈՍ ԸԺԲ

Օրհնեցե՛ք, մանուկնե՛ր, Տիրոջը եւ օրհնեցե՛ք Տիրոջ անունը:
Թող օրհնեալ լինի Տիրոջ անունը այսուհետեւ մինչեւ յաիտեան:
Արեւելքից մինչեւ արեւմուտք օրհնեալ է Տիրոջ անունը:
Բարձր է Տէրը բոլոր ազգերի համար, եւ երկնքում է Նրա փառքը:
Ո՞վ է մեր Տէր Աստուծոյ պէս բարձրունքներում
բնակում եւ ներքեւիներին տեսնում երկնքում եւ
երկրի վրայ:
Վեր է հանում աղքատներին երկրից եւ
տառապելալներին բարձրացնում մոխիրներից:
Նստեցնում է նրանց որպէս իշխաններ Իր
ժողովրդի իշխանների հետ:
Ամուլին ուրախ մտքով բնակեցնում է տանը
որդիներով ուրախացող մօր պէս:
Փա՛ռք Հօրը եւ Որդուն եւ Սուրբ Հոգուն այժմ եւ
միշտ եւ յաիտեանս յիտենից. ամէն:

ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ ՍԱՐԿԱՒԱԳ

Աղօթք Հայր Աստծուն

Առա՛տ՝ բարիքների բոլոր պարգեւներում, աղքատներին հարստացնո՛ղ, էապէս եւ միշտ՝ բարի՛, Հա՛յր մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի, Որի միջոցով փրկեցիր Ադամի կորուսեալ ծնունդներին եւ վերստին կանգնեցրեցիր [նրանց] կեանքից ընկածներին, որոնց Նրա ձեռքով ստեղծեցիր Քո պատկերով. եւ Քո ծառաների կեանքի նենգչին՝ խորամանկին՝ բանասարկութեան մէջ եւ այն ամենում, ինչ Քեզ հաճելի չէ, ցածրացնելով գցեցիր իշխանութիւնից Քո Քրիստոսի չարչարանքներով եւ նրանից յաղթահարուածներին հանեցիր նրա գլխից վեր: Քաղցրութեամբ հայի՛ր Քո անպիտան ծառային եւ մի՛ թոյլ տուր ինձ հակառակ կանգնել չար զազանին: Մանուկ եմ եւ եւ արհամարյուած, ամենակատար զօրութիւնդ եւ անսկիզբ էութիւնդ, եղի՛ր ինձ ամբութիւն եւ ծածկ նրա պատերազմներում, Հա՛յր որբերի, խնայի՛ր իմ մարմնի եւ մտքերի՝ տարիքիս պատճառով անկատարութիւնը. երկնչում եմ այն կամակոր եւ թունալից օձից, գուցէ ընկնեմ դիւրազայթ բնութեանս, տարիքիս անկատարութեան եւ մտքերիս խակութեան պատճառով՝ նրա ժանիքների խածմամբ: Փրկի՛ր ինձ, Տէր՝ Քո զօրութեան անյաղթելի ահը գցելով նրա վրայ, եւ տո՛ւր ինձ մարմնի ողջութիւն, հոգու արիութիւն, խառնուածքի հաստատութիւն, քո բարեսէր կամքին հաճելի կեանք: Չինի՛ր ինձ բոլոր զգուշական սպառազններով ընդդէմ չար պատերազմողի, ինչպէս Քո Դաւիթ ծառային՝ Գողիաթի դէմ, հանի՛ր ինձ անգիտութեան տառապանքների գրից, ուր չկայ Քո կեցուցիչ սիրոյ քաղցր ու ամենախորժ ջուրը, ինչպէս մահուան գրից եւ կապանքների տնից հանեցիր Յովսէփին [եւ նստեցրեցիր] թագաւորական աթոռին: Պարգեւի՛ր ինձ Քեզ սիրելի իմաստութիւնն ու հանճարը՝ գնալու Քո առջեւ անմոլար ճանապարհով եւ մտքի աննայթաք ոտքերով, որ տուեցիր Քո Հոգին մանուկ Դանիէլին՝ ի պատիւ նրա եւ ի կշտամբանս մոլորումս ու մոլեգին ծերերի վաւաշտութեան: Առաքի՛ր ինձ, Հա՛յր, քաջալերութիւն Քո բարձրունքներից եւ աներդկիւտութեան զօրութիւն այն ամենքի հանդէպ, ովքեր հակառակ են կանգնած Քո հրամաններին, որպէսզի չխաբուեմ այս սնտոի կենցաղից, որը սովոր է գողանալ անհաստատ եւ դիւրաշարժ մտքերն ու հեռացնել Քեզանից՝ կարծել տալով եղածնելիներին, որպէս թէ կայուն են եւ անշարժելի: Որ զօրացրեցիր Անանիայի մանկանց՝ ընդդիմանալու բռնաւորական հրամաններին եւ ընտրելու մահուան ծանրութիւնը՝ խիստ կապանքներով սաստիկ բորբոքուած հրում, որպէսզի Քեզ անհաճոյ որեւէ բան չերեւայ նրանցում, եւ որպէսզի չհեռանան Քո սիրուց, որ անճառելի գանձ է եւ յաիտենական հարստութիւն: Բարձրացրո՛ւ երկրից իմ մտքերը եւ հեռացրո՛ւ իմ հոգուց նրա բաղձանքը թող խաւարին իմ մտքի աչքերը սրա սիրոյ պատկերին [մայելիս], որ Քո պարգեւով միայն Քեզ տեսնեմ աչքերիս կորովութեամբ, լո՛յսդ անիմանալի, Քեզանով ցնձամ անտխոր եւ անլուծանելի ուրախութեամբ:

Մանկութիւնն իմ Քեզանով եւ ի սեր Քեզ անցկացուի, իմ երիտասարդութիւնը Քեզանով փառաւորուի, իմ ծերութիւնը Քեզանով բարեբեր լինի, իմ մահը Քեզանով կենդանանայ, եւ Դո՛ւ լինես իմ ողջ կեանքի մատակարարն ու վայելչապէս կարգաւորողը: Տես՛ մարդասէ՛ր, անձիս պաղատանքները, լսի՛ր աղօթքները՝ իմ շուրթերից, պարգեւի՛ր ինձ իմ խնդրածքները, ունայն մի՛ արձակիր ինձ Քեզանից, Թագաւոր առատապարգեւ, զարդարի՛ր իմ անզարդութիւնն այս աղօթքների կատարմամբ, որ, Քեզանից բնաւ չհեռանալով, պաշարուած լինեմ բարիքների ամէն տեսակ պարգեւներով, որ Քեզ ստող իմ թշնամիները

տեսնելով՝ կորանալով ամաչեն, եւ ովքեր սիրում են Քեզ, փառաւորուն Բեզանից, եւ անարգս մեծարուն, եւ ես էլ արժանի լինեմ փառաւորելու Քեզ Քո միածին Որդու եւ Սուրբ Հոգու հետ այժմ եւ միշտ եւ յաիտեանս յաիտենից. ամէն:

Աղօթք Որդուն

Համագոյակ լոյս՝ ճշմարիտ լոյսից, Աստուած՝ Աստծուց, կեանք՝ կեանքից, Բան Հօր եւ Որդի՝ միածին, անժամանակ, անեղ, ամէն ինչի Արարիչ, որ հաճեցիր լինել մարդու Որդի, եւ Արարիչդ՝ մարմնով արարած, Բանդ՝ մարմին, անեղձ եղած, անմահդ՝ մահկանացու, մեծդ՝ փոքր, եւ հարուստդ՝ աղքատ, որ ի սկզբանէ Հօր հետ եւ մշտնջենաւոր էակ՝ մանուկ՝ Կոյսից, իմ մանկութեան կատարի՛չ եղիր: Քանզի Դու նաեւ բոլոր իրենց բնութեամբ անկատարների լրացնողն ես Քո գորութեամբ եւ Արարիչը բոլոր զգալի եւ իմանալի արարածների: Իմաստութիւնդ Հօր, տո՛ր ինձ անուանակիր լինել Քո ճշմարիտ իմաստութեամբ եւ հրամայի՛ր իմաստնանալ ինձ եւ, անճառելի՛ կատարելութիւնդ, պահի՛ր ինձ հոգով: Թող նորոգուի, ինչպէս արծուի, իմ՝ մանկանս գորութիւնը՝ լինելու նոր մարդ Քեզ համար: Եւ թոյլ մի՛ ուր իմ մէջ կռուել հնութեան կերպարանքին եւ նմանութեանը՝ առիթ տալով հին մարդուն, եւ եթէ այն երբեմն ընդունեցի, դո՛ւրս հանիր որպէս սգոյ քուրձ՝ մարդկային ողջ ցեղից: Դաստիարակի՛ր իմ մտքերի տգիտութիւնը, սովորեցրո՛ւ ինձ Քո հրամաններով շարժուել եւ թոյլ մի՛ տուր այս սխալութեան եւ դիւրայանց հասակիս երեխակայական բարքով, ստահակութեամբ շարժուել, այլ, ըստ Քո աստուածային հեղութեան եւ մեծ ու անհասանելի գթութեան, միշտ թող մերձ լինեն ինձ Քո շնորհների պահպանիչ գոուչութիւնները Քո ծառայի կենդանի փրկութեան համար: Եւ Քո կամքի քաղցր սիրոյ հաճութեամբ թող հանդարտունեմ հոգու մարտերի բնական ընդդիմութիւններից, նաեւ հմուտ լինեմ պատերազմելիս Քո գլխաւորութեամբ եւ Քո անհերքելի, ամենայաղթ գորութեամբ անվեր՝ սպասելով առանց Քո կողմից լքուելու:

Ինձ հե՛տ եղիր, Տէ՛ր իմ, ննջելիս եւ արթնանալիս, տանը նստելիս եւ ճանապարհ գնալիս եւ շնորհի՛ր ինձ կատարել իմ բոլոր գործերը ի փառս Քո եւ ի հաճութիւն Քեզ: Թող իմ խօսքերը Քո օրէնքները լինեն, եւ իմ հոգին Քո պատուիրանների շուրջ խոկայ, եւ ամէն տեսակ մանկական զուարճութիւնների փոխարէն միայն Քո սէրը բորբոքուի իմ հոգում: Առատապէս պարգեւի՛ր ինձ եւ արտօ՛ւր, որ արժանի լինեմ Քո առջեւ կանգնելու որպէս կատարեալ աղօթող եւ լուսանալու իմ մտքերի աղտեղութիւնը, եւ ինչ յանցանք որ գործեցի գործով՝ Քո պատուիրանները եւ ահաւոր ու սուրբ երկիւղը մոռանալով, լինեմ մաքուր եւ զտուած աղտեղի ողջ տիղմից՝ որպէս Քո ծառաներից մէկը: Շնորհի՛ր ինձ, Աստուած իմ Յիսուս, արժանի լինել վայելչական փառաբանութիւն մատուցելու եւ արժանապէս օրհնելու Տէրութեանդ մեծութիւնը Հօր եւ Սուրբ Հոգու հետ այժմ եւ միշտ եւ յիտեանս յաիտենից. ամէն:

Աղօթք Սուրբ Հոգուն

Անբռանելի եւ բազմազան շնորհների առատապէս մատակարար եւ բաշխիչ Հոգի՛ Սուրբ, Հոգի՛ ճշմարտութեան, Հոգի՛ ելնող Հօրից, Հոգի՛ մխիթարիչ, Աստուած ճշմարիտ, համայնի Արարիչ Հօր եւ Որդու հետ եւ Քո աստուածային նախախնամութեամբ պարունակող ամէն ինչի: Որ Քո տիրական կամքով բաշխում ես իւրաքանչիւրին Քո առատահոս շնորհների պարգեւներն՝ ըստ հաւատքի չափի եւ առաւել, եւ Քո անճառելի սիրոյ գթութեամբ եւ ամենազան բարիքներով ճոխացնում ես Քո Եկեղեցին առաքեալներով, մարգարէներով, վարդապետներով եւ Քո աստուածային պարգեւներին արժանացած այլ դասերով, որում եւ հաստատեցիր մեղքերի թողութեան վստահութիւնը եւ մեր բնութեան տկարութեանը մարդասիրապէս տուեցիր վերստին ուղղելու եւ մեղքերի մահից կենդանանալու գորութիւն:

Քո ամենագութ քաղցրութեամբ նայի՛ր եւ ինձ՝ Քո այս անարժան ծառային, եւ տո՛ր ինձ փշրուած սիրտ եւ զղջաւոր հոգի, զօրացրո՛ւ իմ մտքի տկարութիւնը եւ հալածի՛ր Քո ծառայի հոգուց անյուսութեան ստուերը եւ Քո մեծ ողորմութեամբ քաւի՛ր որպէս բարերար Աստուած իմ անօրէնութիւնների սաստկութիւնը, որ միշտ հարուածում է ինձ՝ տանջելով անբժշկելի խղճմտութեամբ, լուս՝ իմ անառակ գործերի տիղմը, ամենասո՛ւր եւ իշխան սրբութեան, կանգնեցրո՛ւ մեղքի գլորումից, հալածի՛ր նրա խաւարը եւ բժշկի՛ր իմ անձի՛ նրանից [ստացած] մահացու վերքերը, հալածի՛ր ինձանից չարի պատրուակներն իր նենգութիւններով եւ նրա խաբէութեան բոլոր պատրանքները եւ անտեսի՛ր ու մի՛ յիշիր իմ անմիտ չարահաւանութիւնները: Մեծապէս անօրինանալով՝ բարկացրեցի Քո ներողամիտ կամքը եւ չեմ յանդգնում համարձակապէս մատուցել Քո առջեւ իմ աղաչանքները, քանզի երկնչում եմ՝ յիշելով, թէ ինչ գործեցի, գուցէ, անարժան լինելով եւ աղտեղութեամբ լի, կրկին դառնացնեմ Քո ամենասուրբ կամքը: Բայց իմ եղկելի անձի տարակուսանքների ներութիւնը եւ անբաժան երկիւղը վրէժխնդրութեան, մանաւանդ՝ Քո անխմանալի ներողամտութիւնն ու անեզր սիրոյ վստահութիւնը հարկադրում են ինձ կանգնել Քո առաջ:

Եւ արդ, ողորմած, տե՛ս, թէ որքան կարիք ունեմ Քո բարերարութեան, եւ նայի՛ր թէ որքան սաստիկ են թշուառացեալ անձիս վշտերը, կարողդ ամենայնի խոնարհուելով մօտեցի՛ր բժշկելու անբժշկելի հարուածներիս մեծ ծանրութիւնը, քանզի Քեզ համար հնարաւոր է անհնարիւնը, եւ չի կարող Քո քաղցրութեան լոյսի առաջ մնալ իմ առեւի վարքի խաւարը, եւ իմ նեխած հոգու վերքերը տեղի են տալիս Քո մեծ բժշկական գորութեանը: Եւ ի՛նչ է հակառակորդի բռնութեան ամբողջ գորութիւնը, որ կարողանայ կանգուն մնալ եւ ընդդիմանալ Քո ամենագոր հրամանին: Ուստի եւ աղաչում եմ՝ նայի՛ր եւ մի՛ անտեսիր իմ

արտասուքները, ջնջի՛ր իմ անօրէնութիւնները եւ ուրախութեան փոխարկիր իմ սուգը հալածի՛ր ինձանից մոլորեցնողին եւ փնտրի՛ր Քո մոլորուած ծառային, ընդունի՛ր եւ ժողովի՛ր Քո հօտի փարախում եւ արժանացրո՛ւ Քեզանից ողորմութիւն ստանալուն:

[Դ-ո՛ւ], որ երես չես դարձնում Քեզ խնդրողներից, ինձանից էլ մի դարձրո՛ւ: [Դ-ո՛ւ], որ ամէն ժամ ողորմում ես թշառածներին, ի՛նձ էլ տուր մի մաս Քո ողորմութիւնից, [Դ-ո՛ւ], որ ներողամտութեամբ խնայում ես նրանց, ովքեր ետ են դառնում իրենց չար ճանապարհներից, ի՛նձ էլ խնայիր: Թէպէտ եւ ուշացումով եմ ձգտում ետ դառնալ [սակայն Դ-ո՛ւ], որ ոչ ոքի հանդէպ դի չես պահում Քեզ ատելի գործերից հրաժարուելուց յետոյ, անոխակալ եղիր եւ ի՛նձ հանդէպ: Մեծապարգեւո՛ղ, տո՛ւր ինձ սակաւիկ եւ մի՛ գրկիր Քո ողորմութիւնից, առատաձեռնդ ամէն ինչում, քաղցրահայեաց՛ց Քեզանից գոյացածների հանդէպ, ի՛նձ էլ՝ Քո ձեռքի գործին, մի՛ անտեսիր, որպէսզի բոլոր Քեզ սիրողների հետ ե՛ս էլ արժանի լինեմ նրանց պէս սիրել եւ պահել պատուիրաններդ՝ իմ անձի փրկութեան համար, եւ նրանց հետ Քեզ փառաւորել ուղիղ եւ ճշմարիտ խոստովանութեամբ Հօր եւ Որդու հետ այժմ եւ միշտ եւ յաիտեանս յաիտենից. ամէն:

Աղօթք Սուրբ Երրորդութեանը

Ո՛վ անճառելի բնութիւն, համազոյ արարչակից եւ միսանական Սո՛ւրբ Երրորդութիւն, որին դասնել երբէք չերկմտեցի, Որին սիրեցի եւ ծառայում եմ մանկութիւնիցս, Որի փրկութեան յոյսը միշտ ուրախացնում է ինձ, Որին յիշելով՝ հանապազ մխիթարում եմ հեղձուցիչ եւ խաւարական տրտմութիւնիցս: Այցելի՛ր Քո ծառային՝ նենգաւորին յաղթութեամբ իմ հանդէպ պարծենալ չտալու, եղի՛ր ինձ զօրութիւն, մանաւանդ՝ պատերազմի՛ր ինձ համար դառն ու խիստ ախոյեանի հետ, քանի որ իմ մտքերի ու մարմնի զօրութիւնը տկար է՝ ընդդիմանալու նրա շարախոտութեանը, սակայն երբ Քեզանով մարտնչում եմ, տկարանում է վիշապն ու հակում ամօթով, իսկ եւ Քո պատճառով բարձրագլուխ եւ բերկրութեամբ լցուած, քանի որ Քեզ կրողները եւ ուղիղ մտքով Քո անուամբ խրախուսուածները կարող են յաղթել նրան, որպէսզի, այս կատարելով եւ կնքելով, ըստ ճշմարտութեան արժանի լինեմ Քո ծառան կոչուելու: Եւ իմ բերանը գոհութեամբ լցուի՝ օրհնելու Քո փառքը, Հայր ճշմարիտ Քո միածին Որդու եւ Հօր մարմնացած Բան՝ Փրկիչ եւ Աստուած ամբողջ երկրի, եւ Աստուծոյ Սուրբ Հոգի՝ հաղորդ Հօր եւ Որդու բոլոր մեծութիւններում եւ գործերում՝ ըստ բնութեան նոյնը լինելով որպէս ճշմարիտը Աստուած Աստծուց, այժմ եւ միշտ եւ յաիտեանս յաիտենից. ամէն:

ԵՐԵՔ ՄԱՆԿԱՆՑ ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆԸ

Օրհնեալ ես Դ-ու, Տէ՛ր Աստուած մեր հայրեր, գովեալ եւ առաւել բարձրացեալ յաիտեան: Եւ օրհնեալ է Քո սուրբ փառքի անունը, գովեալ եւ առաւել բարձրացեալ յաիտեան: Օրհնեալ ես Քո սուրբ փառքի տաճարում, գովեալ եւ առաւել բարձրացեալ յաիտեան: Օրհնեալ ես Քո արքայութեան աթոռի վրայ, գովեալ եւ առաւել բարձրացեալ յաիտեան: Օրհնեալ ես, որ նստում ես քերովբէների վրայ եւ նայում անդունդներին, գովեալ եւ առաւել բարձրացեալ յաիտեան: Օրհնեալ ես երկնքի հաստատութեան վրայ, գովեալ եւ առաւել բարձրեալ յաիտեան: Փա՛ռք Հօրը եւ Որդուն եւ Սորբ Հոգուն այժմ եւ միշտ եւ յաիտեանս յաիտենից. ամէն:

Ս. ԳՐԻԳՈՐ ՏԱԹԵՒԱՑԻ

Մաղթանք Սուրբ Հոգի Աստծուն

Գ-անձ լոյսի, փառակից՝ Որդուն, անճա՛ռ զօրութիւն, ահե՛ղ մեծութիւն, անբա՛ւ բնութիւն: Լո՛յս լոյսից, Ոգի՛ Բարձրեալի, պատկե՛ր անփոփոխ, պարզ, անզննելի՛: Արարիչ՝ հոգիների, Ստեղծո՛ղ մարմինների, անո՛ն պաշտելի, ճշմարի՛տ, բարի՛, անեղձանելի: Հօր հետ էակից եւ Տէ՛ր բոլորի, աղաչո՛ւմ ենք՝ ահա ընդունի՛ր Քեզ դաւանողներիս երկրպագութիւնն ի հաճութիւն Քեզ:

ԱՊԱՇԽԱՐՈՒԹԵԱՆ ԱՂՕԹՔՆԵՐ

ՄԱՂՏՈՒ Մ

Ողորմի՛ր ինձ, Աստուած՝, ըստ Քո մեծ ողորմութեան, ըստ Քո առատ գթութեան քալի՛ր իմ անօրէնութիւնները:

Առաւել լուս ինձ իմ անօրէնութիւններից եւ
մաքրի՛ր ինձ իմ մեղքերից:
Իմ անօրէնութիւնները եւ ինքս գիտեմ, եւ իմ
մեղքերն իմ առջեւ են ամէն ժամ:
Քո դէմ միայն մեղանչեցի, Տէ՛ր, եւ Քո առջեւ
չարիք գործեցի: Այնպէս որ արդար կլինես Քո
խօսքերում եւ յաղթող՝ դատելիս:
Անօրէնութեամբ յղացավ եւ մեղքի մէջ ծնեց ինձ իմ մայրը:
Դո՛ւ, Տէ՛ր, ճշմարտութիւնը սիրեցիր, անյայտներն
ու ծածկուածները Քո իմաստութեամբ յատնեցիր ինձ:
Յօղի՛ր ինձ մշտիկով, եւ մաքուր կլինեմ, լուս՛, եւ
ձիւնից էլ սպիտակ կլինեմ:
Լսել՛ տուր ինձ ցնծութիւն եւ ուրախութիւն, եւ
կցնծամ ոսկորներն իմ տառապած:
Դարձրո՛ւ երեսդ իմ մեղքերից եւ քաւի՛ր իմ բոլոր
անօրէնութիւնները:
Սուրբ սի՛րտ հաստատիր իմ մէջ, Աստուա՛ծ, եւ
ուղիղ հոգի՛ նորոգիր իմ ներսում:
Մի՛ գրկիր ինձ, Տէ՛ր, Քո երեսից, եւ մի՛ հանիր
ինձանից Քո Սուրբ Հոգին:
Տո՛ւր ինձ Քո փրկութեան ցնծութիւնը եւ Քո
տիրական Հոգով զօրացրո՛ւ ինձ:
Անօրէններին կտովորեցնեմ Քո ճանապարհը, եւ
ամբարիշտները դէպի Քեզ կդառնան:
Փրկի՛ր ինձ արիւնահեղութիւնից, Աստուա՛ծ,
Աստուա՛ծ իմ փրկութեան, կցնծայ իմ լեզուն
Քո արդարութեամբ:
Տէ՛ր, եթէ իմ շուրթերը բանաս, իմ բերանը կերգի
Քո օրհնութիւնները:
Թէ կամենայիր, զոհեր կմատուցէի՛նք, բայց Դու
ողջակէզներն իսկ չհաճեցիր:
Չոհն Աստծուն խոնարհ հոգին է, սուրբ սիրտն ու
խոնարհ հոգին Աստուած չի արհամարհում:
Բարի՛ արա, Տէ՛ր, Քո կամքով Սիոնի՛ն, եւ թող
շինուեն Երուսաղէմի պարիսպները:
Այնժամ կհաւանես արդարութեան զոհերը, երբ
զուարակները որպէս ուխտի պատարագներ
բարձրացնեն Քո սեղանին:
Փա՛ռք Հօրը եւ Որդուն եւ Սուրբ Հոգուն այժմ եւ
միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Ս. ԵՓՐԵՄ ԱՍՈՐԻ

Ապաշխարութեան աղօթք

Տէ՛ր երկնքի եւ երկրի Յիսուս Քրիստոս, իշխան կեանքի եւ մահուան, դատաւոր կենդանիների եւ
մեռելալների, յո՛յս եւ ապաւեն իմ հոգու, Քեզ եմ մատուցում իմ աղօթքի երկրպագութիւնը եւ աղերսները: Լսի՛ր
ինձ եւ քաւի՛ր իմ մեղքերը, որ միակը եւ առանց մեղքերի, որ միակը եւ սուրբ եւ սուրբերի մէջ բնակւում, որ
միակը եւ գթած ու ողորմած: Ողորմի՛ր ինձ, Ստեղծի՛չ իմ, եւ օրհնի՛ր ինձ: Հաշտուի՛ր ինձ հետ, կենսատո՛ւ իմ,
եւ արքայութեանդ էջ յիշի՛ր ինձ, ինչպէս աւագակին: Դարձի՛ր դէպ ինձ, Փրկի՛չ իմ Աստուած, եւ դարձրո՛ւ
ինձանից Քո ցասումը: Բարկութեամբդ մի՛ խրատիր ինձ եւ Քո ցասումով մի՛ յանդիմանիր:

Մի՛ բարկացիր ինձ վրայ յաւիտեան եւ մի՛ յիշիր իմ չարիքները եւ մի՛ պարտատրիր ինձ ըստ իմ
անօրէնութիւնների: Մի՛ վարուիր ինձ հետ ըստ իմ մեղքերի եւ մի՛ հատուցիր ինձ ըստ իմ անօրէնութեան: Մի՛
գրկիր ինձ Քո երեսից եւ մի՛ դատապարտիր ինձ, քանի որ ես ինքս գիտեմ, որ յանցաւոր եմ իմ մանկութիւնից
եւ անպատասխան եմ Քո առջեւ:

Բայց Դո՛ւ, Թագաւոր հզօր եւ անխակալ, որ մեղաւոր կնոջ յանցանքները ներեցիր, ների՛ր իմ՝ մեղաւոր եւ
անօրէն Քո ծառայի, պարտերը: Քանզի Քո առատ բարերարութիւնն այնժամ է երեսում, երբ ողորմում ես
ինձ, որ արժանի չեմ Քո ողորմութեանը, երբ ինձ ցոյց եւ տալիս գթութիւնդ, որ արժանի եմ բիւր
տանջանքների, քանի որ իմ բոլոր օրերն անցկացրեցի չարութեան մէջ եւ չմնացի Քո հրամանով:

Արդ, քաղցրացի՛ր իմ նկատմամբ, բարի եւ քա՛ղցր Թագաւոր, հաշտուի՛ր բազմամեղիս հետ եւ մի՛ դարձրո՛ւ Քո

երեսն ինձանից եւ բարկութեամբ մի՛ հեռացիր Քո ծառայից: Մի՛ անարգիր ինձ եւ մի թող ինձ, իմ Փրկի՛չ Աստուած, քանի որ թէպէտ ես Սուրբ Հոգուդ տաճարն ապականեցի անառակ վարքով, բայց գթա՛ ինձ, Ստեղծի՛չ իմ՝ ողորմած եւ անյիշաչար, եւ մի՛ ապականիր իմ հոգին գեհեճի հրու յաւիտենական այրմամբ: Ներողամիտ եղիր իմ հանդէպ, մարդասէ՛ր, եւ շնորհի՛ր ինձ ապաշխարութեան ժամանակ եւ արցունքով զղջում եւ գորացրո՛ւ սիրտն իմ՝ իմաստութեամբ խորհելու Քո օրէնքների մասին օր ու զիշեր, բարութիւն եւ արդարութիւն գործելու Քո առջեւ:

Բարձրացնում եմ դէպի Քեզ իմ աչքերը եւ իմ ամբողջ սրտով կանչում Քեզ, Տէ՛ր Քրիստոս, Միածին՝ Որդի Աստուծոյ, որ, Քո մարդասիրութիւնից յաղթուելով, կամովին խոնարհուեցիր անճառ փառքիցդ եւ առար ծառայի կերպարանք, խաչի ու մահուան չարչարանքներին համբերեցիր Քո ստեղծածների փրկութեան համար:

Արդ, որ այսպիսի սէր ունես մարդկանց հանդէպ եւ կամենու ես, որ ամէն մարդ ապրի եւ ճշմարիտ գիտութեանը դառնայ, գթա եւ ինձ՝ բազմամեղիս մարդասէ՛ր Տէր, եւ կամեցի՛ր իմ փրկութիւնը եւ արա ինձ ողորմութիւն, որ առաւել ողորմելի եմ, քան բոլոր մարդիկ: Քանի որ Քեզ չսիրեցի իմ ողջ սրտով եւ իմ ողջ զօրութեամբ չպահեցի Քո պատուիրանները, այլ ունայնութեամբ անցկացրեցի իմ օրերն ու կատարեցի իմ սրտի կամքը: Իմ օրերը պակասեցին, եւ իմ անօրէնութիւնները շատացան, եւ ինձ համար չկայ յոյս փրկութեան եւ տեղ ապաւինութեան Քեզանից բացի, քանի որ միայն Քո բարերարութեանն եմ յուսացած եւ Քո առատ ողորմութեանն ապաւինած:

Եւ արդ, արտասուքների բխմամբ աղաչում եմ Քեզ՝ քանի դեռ իմ դարձի ժամանակը չի հասել, քանի դեռ իսպառ կորուսեալ չեմ, շնորհի՛ր ինձ ապաշխարութիւն եւ իմ վախճանից առաջ արձակի՛ր ինձ իմ մեղքերի կապանքներից եւ անտեսի՛ր իմ անթիւ անօրէնութիւնները:

Որ ամէն բարու տէր եւ մեղքերը ներող իշխան ես, ծածկի՛ր իմ բոլոր յանցանքները Քո բարեգործութեամբ եւ մխիթարի՛ր իմ վշտացած ու տարակուսած հոգին եւ առաջնորդի՛ր ինձ ասուհետեւ ըստ Քո կամքի՛ ապրել իմ պանդխտութեան մնացած ժամանակը. եւ մի՛ թող ինձ իմ անձի կամքով [սալրել], մինչեւ տանես բնակեցնես երկնքիդ արքայութեան օթեաններում:

Լսի՛ր, Տէ՛ր, Քո անարժան ծառայի աղօթքներն ու խոնարհեցրո՛ւ Քո ունկն իմ պաղատանքներին, որ ասացիր. «Փնորէ՛ք եւ կզոնէք, բախեցէ՛ք, եւ կբացուի ինձ համար»: Եւ այժմ բաց իմ առջեւ, Տէ՛ր, Քո ողորմութեան Դուռը, որ ողբալով կանչում եմ Քեզ, եւ մի՛ անտեսիր իմ մեղաւոր անձի աղաչանքները, որ չեկար կանչելու արդարներին, այլ՝ մեղաւորներին ապաշխարութեան:

Եւ արդ, խոնարհուած հոգով, փշրուած սրտով ամօթալից երեսով պաղատում եմ Քո անոխակալ տէրութեանը եւ ատեան դնելուց առաջ աղաչում եմ եւ նախքան դռան փակելը եւ անփոփոխելի վճիռ սահմանելն իմ արտասուքը Քո առջեւ հեղում, ողորմա՛ծ Տէր, քա՛ղցր եւ անյիշաչար եւ ներողամիտ՝ արարածներիդ հանդէպ: Յիմար կոյսերի հետ մի՛ դատապարտիր ինձ՝ փակելով ողորմութեանդ դուռը, եւ չար ու վատ ծառայի հետ մի՛ առաքիր ինձ արտաքին խաւարն, ուր աչքերի լաց է եւ ատամների կրճտում: Մի՛ հեռացրու ինձ Քո սիրելիների դասից եւ տարագիր մի՛ արա երանաւետ յաւիտենական կեանքից: Անբաժին մի՛ հանիր ինձ հայրենի ժառանգութիւնից, որ պատրաստել ես Քո սուրբերի համար աշխարհի սկզբից, եւ մի՛ զրկիր ինձ երկնաւոր հարսնարանից:

Եւ յանուն Քո մեծ ու փառաւորեալ թագաւորութեան դատաստան մի՛ մտիր Քո ծառայի հետ եւ մի՛ հատուցիր ինձ ըստ իմ բազում անօրէնութիւնների: Այլ շնորհի՛ր ինձ աջակողմեան դասի արժանաւոր եւ կատարեալ հոգիների հետ լուսեղէն ամպերին [բազմած] բարձրանալ օդի միջով Քեզ ընդառաջ եւ Քո սիրելիների եւ կամարարների հետ ուրախացրո՛ւ յարազուարճ ուրախութիւններում եւ առատապարգեւ փառքովդ փառաւորի՛ր ինձ արդարների երամներում՝ նրանց հետ բնակեցնելով Քո երկնային արքայութեան մէջ՝ Վերին Երուսաղէմում: Որպէսզի, նրանց հետ ձայնակցելով, փառաւորեմ Քեզ Հօր եւ Սուրբ Հոգու հետ այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

ՍԱՂԱՍՍ 2

Տէ՛ր, Քո ցատումով մի՛ յանդիմանիր ինձ եւ Քո բարկութեամբ մի՛ խրատիր ինձ:
Ողորմի՛ր ինձ, Տէ՛ր, զի հիւանդ եմ եւ, բժշկի՛ր իմ անձը, քանզի իմ ոսկորները խռովուեցին:
Իմ անձը յոյժ խռովուեց, եւ Դ-ո՛ւ, Տէ՛ր, մինչեւ ե՞րբ:
Դ-արձի՛ր, Տէ՛ր, եւ փրկի՛ր իմ անձը, կեանք տուր ինձ ըստ Քո ողորմութեան:
Քանզի չկայ մէկը, որ մահուան մէջ յիշում է Քեզ կամ դժոխքում խոստովանում Քեզ:
Յոգնեցի եւ իմ հեծութիւնից, ամէն զիշեր լուացի

իմ մահիճը եւ արտասուքովս թրջեցի անկողինս:
Իմ աչքը խռովուեց [Քո] ցասումիդ, եւ տկարացայ
ես իմ բոլոր թշնամիների առաջ:
Հեռացէ՛ք ինձանից ամէնքդ, որ անօրէնութիւն էք
գործում:
Տէրը լսեց իմ լացի ձայնը, լսեց Տէրն իմ
աղօթքները եւ Տէրն ընդունեց իմ աղերսները:
Թող ամաչեն եւ յոյժ խռովուեն իմ թշնամիները,
յոյժ արագ ետ դառնան եւ խիստ ամաչեն եւ
խռովուեն:
Փա՛ռք Հօրը եւ Որդուն եւ Սուրբ Հոգուն այժմ եւ
միշտ եւ յաիտեանս յաիտենից. ամէն:

ՅՈՎՀԱՆ ՄԱՆԻԱԿՈՒՆԻ

Աղօթք

Ո՛վ անեղ եւ անստեղծ, Արարի՛չ բոլոր արարածների, Ում ո՛չ երկիրը կարող է տանել, եւ ո՛չ էլ երկինքը՝
ընդգրկել, այլ վեր ես, քան երկինքը, եւ [երկրի] ծագերից էլ այն կողմ, եւ բոլոր երեւելիները եւ աներեւոյթները
Քեզանով են բովանդակուած: Դու տիրում ես բոլորին, եւ Քո հրամանը կառավարում է բոլոր արարածներին,
Դու աղքատացնում ես եւ Դու՝ հարստացնում, հարուածում եւ Ինքդ բժշկում, Դու ես սատանայից
վտանգուածիս սփոփիչը եւ մեղքերով հիւանդացածիս առողջացնողը, Դու ես աղօթքներն ընդունողը եւ
խնդրածքները կատարողը: Խոնարհեցրո՛ւ, Տէ՛ր, Քո ունկը եւ լսի՛ր Քո ծառային, տե՛ս, Տէ՛ր, իմ
տառապանքները եւ ընդունի՛ր ինձ գթութեամբ, ինձ մի՛ խրատիր Քո բարկութեամբ եւ Քո ցասումով մի՛
յանդիմանիր, քանզի Աստուած ես գթութեան, գթա՛ւ եւ ինձ՝ մեղաւորիս, որ բազում հեծեծանքներով եւ
պաղատանքներով աղերսում եւ աղաչում եմ Քեզ: Քանզի կարելի է մեղքերով եւ ցաւահարուած՝
անօրէնութեամբ, չարաչար ախտերով՝ յանցանքների մէջ, եւ պիղծ խորհուրդներով՝ ամբարշտութեանս մէջ,
գարշ հոգովս՝ աղտոտուած, եւ մեղսաթաթած մարմնովս՝ զազրացած ամօթաւոր երեսով կանգնած Քո
առաջ եւ ամօթով՝ տեսնողների առաջ:

Եւ արդ, Դու՛, Տէ՛ր, քա՛ղցր եւ ներո՛ղ, որ ներողամիտ կոչուեցիր մեղաւորների պատճառով, որ ասացիր, թէ՛
երբ անօրէնը դառնայ, չեմ յիշի անօրէնութիւնները, որ արեց: Եւ արդ, ահա՛ մեղաւոր ծառաս եկել ընկել եմ Քո
առաջ եւ թախանձելով խնդրում եմ Քեզանից ողորմութիւն. մի՛ յիշիր իմ բազում մեղքերը, իմ
անօրէնութիւնները երեսով մի՛ տուր, որ թէ՛ կամովի, թէ՛ ակամայ մեղանչեցի, թէ՛ խօսքով, թէ՛ գործով եւ թէ՛
անստեղի մտածութիւններով պղծուեցի, թէ՛ անգիտութեան եւ թէ՛ ծուլութեան եւ թէ՛ մոռացութեան պատճառով
[մեղք] գործեցի, քանզի Դու՛, Տէ՛ր, սովոր ես գթալ ու ողորմել, ներել բազում մեղքերը եւ քաւել
անօրէնութիւնների ամբողջ բազմութիւնը, որ սրբեցիր պոռնիկին, ազատեցիր աւազակին, արդարացիր
մաքսաւորին եւ թեթեւացիր մեղքերով ծանրաբեռնուածներին: Քանզի ողորմուած Աստուած ես եւ գթում ես
մեղաւորներին, ովքեր հաւատքով դիմում եմ Քեզ. գթա՛ւ, Տէ՛ր, եւ ինձ՝ բազմամեղիս, եւ փրկի՛ր թշնամու թոյնից:
Փարատի՛ր, Տէ՛ր, խաւարում շրջող իմ հայեացքները, բա՛ց իմ խլացած ականջները լսելու համար, բժշկի՛ր
բամբասանքներից վիրաւորուած իմ լեզուն եւ սրբի՛ր իմ սիրտը չար խորհուրդներից:

Քե՛զ եմ ցանկանում, բարերա՛ր Տէր, եւ փափագում իմ գթած Հօրը. գթա՛ւ ինձ՝ մեղաւորիս, եւ ընդունի՛ր ինչպէս
անառակ որդուն: Քո սիրով յագեցրո՛ւ իմ քաղցը, ծարաւս լցրո՛ւ Քո առատաբովս շնորհով, քանզի անդադար
Քեզ մերձենալ եմ փնտրում եւ Քեզ նայել յարածամ տենչում, մշշտ փափագում Քո շնորհները եւ հանապազ
կարօտում Քո ողորմութիւնը: Մի՛ պարտաւորեցրու պատժուածների հետ եւ մի՛ դատապարտիր ատելիների
հետ, այլ ընդունի՛ր Քո կամքը կատարողների եւ պահի՛ր Քո պատուիրանները պահողների հետ: Քանզի եթէ
իմ յանցանքները առանց ներելու քննես, ընդունայն է ինձ համար յարութեան խոստումը, քանզի գեհեհի հրի
մէջ է իմ ժառանգութիւնը: Քանզի եթէ դատես իմ անստեղի եւ դատապարտելի մտածութիւնները, ապա երանի
թէ չծնուէի որովայնից, այլ նայի՛ր իմ աղերսներին եւ պաղատանքներին եւ մի՛ մերժիր ինձ Քո ողորմութիւնից,
քանզի ես Քո ողորմութիւնն եմ տենչում եւ Քո գթութիւնը կարօտում: Քանզի մշտապէս իմ մարմինը պղծեցի եւ
հանապազ հոգիս աղտոտեցի ոչ միայն չար վարքով, այլեւ՝ զազիր խորհուրդներով:

Եւ արդ, լուա՛ մեղքերից եւ մաքրի՛ր այս գարշաշաղախ տիղմից: Քեզ խնդրեցի եւ Քեզ եմ աղաչում, լցրո՛ւ իմ
փազման կարօտութիւնը, խառնի՛ր ինձ սուրբերի դասին եւ արդարների ժողովին, ովքեր յարածամ վայելում
են Քո ցանկալի տեսութիւնը: Եւ չեմ հայցում, ինչպէս համարձակերես բարեգործ մէկը, այլ՝ աղերսելով
թախանձում, ինչպէս պարտապանը եւ բազմամեղը: Չեմ համարձակում ինչպէս մաքրող, այլ՝ աղաչում՝
մաքրի՛ր իմ գարշահոտութիւնը Քո մաքրութեամբ, քանզի բռնուած եմ իմ անթիւ մեղքերի բազմութիւններով, եւ
իմ անօրէնութեան ամբոխներն ինձ հանապազ հեղձում են, սիրտս ճմլում եւ մարմինս ու ոսկորներս
հալեցնում ու մաշեցնում. ուստի հանապազ թախանձում եմ՝ պաղատելով, աղաչելով եւ աղերսելով, քանզի
Դու իմ Հայրն ես ու Տէրը, արարիչը եւ ստեղծողը, ո՛ւմ մօտ գնամ կամ ումի՛ց խնդրեմ օգնութիւն: Մեղա՛յ
Քեզ, խոստովանում եմ Քեզ եւ աղաչում մի՛ մերժիր ինձ Քո ողորմութիւնից եւ մի՛ գրկիր Քո երեսից: Աղաչում
եմ Քեզ՝ բարերար Տիրոջդ եւ իմ բազմագութ Արարչիդ՝ յաիտենական ամօթով ինձ մի՛ ամաչեցրու եւ

[Դատաստանի] մեծ Օրը ինձ մի՛ դատապարտիր, տիեզերական հրապարակիդ առաջ ինձ մի՛ յանդիմանիր, անողորմ տանջանքներով մի՛ տանջիր եւ սուսկալի գեհեճնովդ մի՛ պատուհասիր: Այլ փրկի՛ր հրացայտ հնոցներից եւ հրեղենների հրահոսան գետերից, չարաժանիք որդերից, անթափանց խաւարից, դատը դատաստաններից եւ անների տանջանքներից, անքակտելի կապանքներից եւ հանապազող մեղութիւններից, միշտ ողբալուց եւ ատամներ կրճտացնելուց: Այլ գթա՛ մեղքերով վիրատուրածիս եւ բժշկի՛ր անօրէնութեամբ հիւանդացածիս: Ընդունի՛ր ինչպէս հայիոյողին եւ հալածչին, փարատիր իմ մեղքերի բազմութիւնը, սրբի՛ր ինձ պղծութիւնից, ինչպէս պոռնիկին, եւ արդարացրո՛ւ, ինչպէս մաքսաւորին: Ողորմի՛ր, ինչպէս քանանացուն, եւ ների՛ր իմ յանցանքներն, ինչպէս աւագակին: Բնակեցրո՛ւ ինձ սուրբերի դասի եւ Քո կամարար արդարների խորանների մէջ, անանց կեանքի վայելչութեան եւ անբաւ ուրախութեան բարիքների մէջ՝ ի Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս, Որին, փա՛ռք յաւիտեան:

ՄԱՆԱՄԷ ԹԱԳԱՒՈՐԻ ԱՂՕԹՔԸ

Տէ՛ր ամենակալ, Աստուած Աբրահամի, Իսահակաի, Յակոբի եւ նրանց արդար զաւակների. ամենակալ Տէր, ների՛ր իմ մեղքերը:

Որ արարեցիր երկինքն ու երկիրը բոլոր զարդերը, ամենակալ Տէր, ների՛ր իմ մեղքերը:

Որ կապեցիր ծովը Քո հրամանի խօսքով, փակեցիր անդունդները, կնքեցիր Քո ահաւոր եւ փառաւորեալ անուամբ. ամենակալ Տէր, ների՛ր իմ մեղքերը:

Որ ամէն ինձ սարսում է եւ դողում Քո զօրութեան ահից. ամենակալ Տէր, ների՛ր իմ մեղքերը:

Անբաւ է Քո սրբութեան փառքի մեծավայելչութիւնը, սատիկ է Քո սպառնալիքների բարկութիւնը մեղաւորների հանդէպ, անչափ են եւ անքննելի Քո ատեախսների ողորմութիւնները. ամենակալ Տէր, ների՛ր իմ մեղքերը:

Դո՛ւ, Տէ՛ր, բարձրեալ, գթած, համբերող, բազումողորմ ես եւ ցաւում ես մարդկանց չարիքների համար. ամենակալ Տէր, ների՛ր իմ մեղքերը:

Դո՛ւ, Աստուած, չկարգեցիր ապաշխարութիւն արդարների՝ Աբրահամի, Իսահակի եւ Յակոբի համար, որոնք չմեղանչեցին Քո հանդէպ. ամենակալ Տէր, ների՛ր իմ մեղքերը:

Այլ ապաշխարութիւն կարգեցիր ինձ՝ մեղաւորիս համար, քանզի մեղանչեցի աւելի, քան ծովի աւագները, եւ բազմացան իմ անօրէնութիւնները. ամենակալ Տէր, ների՛ր իմ մեղքերը:

Արժանի չեմ նայելու եւ տեսնելու երկնքի բարձրունքները իմ բազում անօրէնութիւնների պատճառով. ամենակալ Տէր, ների՛ր իմ մեղքերը:

Կորացել եմ եւ երկաթէ կապանքների բռնութիւնից եւ չունեմ հանգիստ. ամենակալ Տէր, ների՛ր իմ մեղքերը:

Մաստկացրեցի զայրոյթդ եւ չարիք գործեցի Քո առջեւ, [կռապատկեր] կանգնեցրեցի եւ աւելացրեցի ցասումդ իմ անձի հանդէպ. ամենակալ Տէր, ների՛ր իմ մեղքերը:

Եւ արդ, Տէ՛ր, խոնարհեցնում եմ իմ սրտի ծունկը եւ հայցում Քո քաղցրութիւնից. ամենակալ Տէր, ների՛ր իմ մեղքերը:

Մեղա՛յ, Տէ՛ր, մեղա՛յ, իմ անօրէնութիւնները եւ ինքս զիտեմ. ամենակալ Տէր, ների՛ր իմ մեղքերը:

Աղաչում եւ խնդրում եմ Քեզ, ների՛ր ինձ, Տէ՛ր, ների՛ր ինձ, եւ կորստեան մի՛ մատնիր ինձ ըստ իմ անօրէնութեան. ամենակալ Տէր, ների՛ր իմ մեղքերը:

Տէ՛ր, յաւիտեան մի՛ բարկանա ինձ վրայ եւ մի՛ յիշիր իմ չարիքները եւ մի՛ պարտաւորեցրու ինձ չարիքներով երկրի ստորոտն իջնողների հետ. ամենակալ Տէր, ների՛ր իմ մեղքերը:

Քանի որ Դու, Աստուած, ապաշխարողների Աստուածն ես, ի՛նձ էլ ցոյց տուր Քո բարերարութիւնը, որին անարժան եմ. ամենակալ Տէր, ների՛ր իմ մեղքերը:

Ապրեցրո՛ւ ինձ ըստ Քո բազում ողորմութեան, եւ ես կօրհնեմ Քեզ իմ կեանքի բոլոր օրերում. ամենակալ Տէր, ների՛ր իմ մեղքերը:

Քեզ են, Տէ՛ր, օրհնում երկնքի բոլոր հրեշտակները, եւ Քոնն է փառքը յաւիտեանս. ամէն:

ՄՇԱՐՈՊ ՎԱՐԴԱՊԵՏ

Աղօթք «Տէր ամենակալից» յետոյ

Աղաչում եմ եւ խնդրում եմ Քեզ՝ Տէր, ների՛ր իմ մեղքերը: Աստուած, քաւի՛ր ինձ՝ մեղաւորիս, եւ ապրեցրո՛ւ ինձ: Ամէնօրինեալ սրբուհի Կոյս Աստուածածին, բարեխօսի՛ր Տիրոջը ինձ՝ մեղաւորիս համար: Բոլոր սուրբերը, բարեխօսեցէ՛ք տիրոջը: Քրիստո՛ս, Որդի՛ Աստուծոյ, ընդունի՛ր Քեզ ապաւինածիս աղաչանքները: Քո սուրբ եւ պատուական Խաչի յաղթող զօրութեամբ պահի՛ր մեզ խաղաղութեան մէջ: Առաքի՛ր, Տէր, Քո խաղաղութեան հրեշտակին, պահպանի՛ր մեզ օր ու գիշեր եւ Քո մարդասիրութեամբ յիշի՛ր մեզ, Տէր, եւ ողորմի՛ր:

Աստուած ամենագութ եւ ամէն ինչում ողորմած, որ գթացիր Քո ստեղծուածներին եւ գթում ես միշտ, քանզի թելտու եւ մենք հանապազ մեղանչում ենք, սակայն Դու մեր մեղաստեր բնութեանը դարձ եւ ապաշխարութիւն քաղցրութեամբ շնորհեցիր: Որ ընդունեցիր մեծ մարգարէ Դաւթի դարձն ու ապաշխարութիւնը եւ նրա միջոցով դարձ սահմանեցիր բոլոր մեղաւորներին, նրա բարեխօսութեամբ իմ դարձը ե՛ս ընդունի՛ր եւ ողորմի՛ր ինձ:

Որ դարձ եւ ապաշխարութիւն շնորհեցիր Մանասէ թագաւորին, որ յոյժ մեղանչեց, եւ Քո մարդասիրութեամբ թողութեան արժանի եղաւ, նրա աղաչանքներով լսի՛ր ինձ եւ ողորմի՛ր:

Որ Նինուէ քաղաքի ապաշխարութեան դարձի գոչումն ընդունեցիր եւ մահուանից փրկեցիր, նրանց խնդրուածքներով փրկի՛ր ինձ յաւիտենական մահուանից:

Որ պռռնիկ Բախարին հաւատքով արդարացրեցիր, շնորհի՛ր ինձ, Յիսո՛ս, Քեզանով արդարանալ մեղքերից:

Որ Քո աւետարանական հրամանի կանչով համարձակութիւն տուեցիր բոլոր մեղաւորներին, որի մասին չեմ կարող խօսքով պատմել, քանզի մեծ է Քո ողորմութիւնը, եւ ոչ ոք չի կարող խօսքով պատմել Քո ողորմութեան մեծութիւնը, աղաչում եմ Քեզ՝ ինձ ե՛ս ցոյց տուր Քո ողորմութեան բարութիւնը, քանզի անսպառ են Քո պարգեւները: Քանի որ թելտու եւ ես ամենքից առաւել մեղանչեցի, սակայն ըստ ամենայնի անոխակալ գթութեամբդ, որ ինձ համար մարդ եղար, Տէր իմ եւ յոյս, Քեզ [մահուան] մատնեցիր իմ դատապարտութեան փոխարէն, որպէսզի ազատելով փրկես յաւիտենական հրից:

Որ ներեցիր ուրացութիւնը Պետրոսին, հալածանքները՝ Պօղոսին, մեղքերը՝ պռռնիկին, զրկանքները՝ մաքսատրին, եւ խաչողներին, որոնք ազատուցին պատիժներից, եւ ամենքին ողորմեցիր, Տէր, որ բոլորի համար խոնարհուեցիր, աղաչում եմ Քեզ, որ ինձ ե՛ս ժամանեն Քո ներման պարգեւները: Աստուած, Ստեղծի՛չ իմ, Քո հօգօր եւ հատու խօսքով նորոգի՛ր ինձ հոգով եւ մարմնով:

Որ ընկածին ասացիր, թէ՛ «Քո մեղքերը ներում են քեզ», եւ աւագակին, թէ՛ «Այսօր ինձ հետ դրախտում կլինես», ցոյց տուր ինձ զօրութեանդ եւ գթութեանդ սէրը, քանզի Դու ես իմ ապաւենը, բարի յոյսը եւ յաղթող Փրկիչը, տէրերի Տէրն ու բոլոր մխիթարութիւնների Աստուածը: Քեզ փա՛ռք յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Ս. ԳՐԻԳՈՐ ՆԱՐԵԿԱՅԻ

ԲԱՆ Ը

Ա

Եւ արդ, ի՛նչ պիտի անես, անձ իմ կորուսեալ, ո՛ր պիտի թաքնուես կամ ինչպէ՛ս փրկուես կամ ինչպէ՛ս դուրս գաս մեղքերի բանտից: Քանզի բազում են պարտքերդ, եւ անթիւ՝ հատուցումներդ, սաստիկ է կշտամբանքը, եւ անվախճան՝ նախատիւնքը, անողորմ են հրեշտակները, եւ անկաշառ՝ Գատաւորը, հօգօր է ատեանը, եւ բեմն՝ անաչառ, քստմնելի են սպառնալիքները, եւ հատուցումներն՝ անողորմ, ահարկու է հրամանը, եւ յանդիմանութիւնները՝ մերկապարանոց, հրեղէն են գետերը, եւ վտակներն՝ անանցանելի, թանձրամած է խաւարը, եւ մառախտոլն՝ անանցանելի, կործանիչ է գուրը, եւ տագնապը՝ մշտնջենաւոր, ամենակուլ է տարտարոսը, եւ սառնամանիքն՝ անգերծանելի: Եւ արդ, արդարեւ քեզ համար են պահում այս բոլոր դժնդակ դառնութիւնները եւ անտանելի պատուհասների տաժանելի օթեանները, ո՛վ անարժան անձ իմ մեղաւոր, չարագործ, պռռնիկ, բազմաբիժ եւ բովանդակ անմաքրութեան անդաստանի սահմանագիծ: Ահա քո գործերի արդիւնքն եւ ժառանգելու, շեղուած ճշմարտութիւնից եւ խոստորուած մաքրութիւնից, տարագրուած արդարութիւնից եւ պարկեշտութիւնից, ունայնդ հոգեպարգեւ հարստութիւնների լիութիւնից, որ բարերար եւ ամենակալ Թագաւորի վրէժը շարժեցիր:

Բ

Եւ քանզի կառուցեցիր քեզ համար անելանելի արգելարան եւ անփախչելի որոգայթ՝ ինքդ խոստովանելով քո

անբժշկելի վերքերը եւ անօրինակ հարուածները՝ վկայելով մահուան պարտական անձի անբժշկելի վնասուածքը, ո՛վ չարդ բարիների մէջ, ո՛վ դառնութիւնը քաղցրութեանց մէջ, ո՛վ խաւարդ լուսազարմերի մէջ, ո՛վ կողոպտուածոց զարդարուածների մէջ, ո՛վ պախարակուածոց գովուածների մէջ, ո՛վ ամբարիշտոց բարեպաշտների մէջ, ո՛վ անբանոց բանականների մէջ, ո՛վ անմիտոց մտաւորների մէջ, ո՛վ անհանճարոց իմաստունների մէջ, ո՛վ անմաքուրոց ընտրեալների մէջ, ո՛վ մեռեալ ողջերի մէջ, ո՛վ պիղծոց սուրբերի մէջ, ո՛վ անատակոց պարկեշտների մէջ, ո՛վ կեղծատրոց արդարների մէջ, ո՛վ անպիտանոց պիտանիների մէջ, ո՛վ անարգոց փառատրների մէջ, ո՛վ թերիոց գերազանցութիւնների մէջ, ո՛վ գերիոց գերագոյնների մէջ, ո՛վ նուաստագոյնոց վեհերի մէջ, ո՛վ աղքատոց ունեւորների մէջ, ո՛վ անարժանոց փրկուածների մէջ, ո՛վ տնանկոց բարձրերի եւ հոգով հարուստների մէջ եւ զատուածոց օրհնեալներից:

ՍԱՂԱՄՍ ԼԱ

Երանի՛ նրան, ում մեղքերին թողութիւն տրուեց,
եւ ծածկուեցին նրա բոլոր յանցանքները:
Երանի՛ այն մարդուն, ում Տէրը մեղաւոր չի
համարում, եւ ում բերանում նենգութիւն չկայ:
Ես լռեցի, եւ իմ բոլոր ոսկորները մաշուեցին
օրհանապագո՛ց ցերեկ ու գիշեր աղաղակելով առ Տէր:
Ծանրացաւ Քո ձեռքն ինձ վրայ, թշուառացած,
քանզի խոցեցին ինձ վշերը:
Կյայտնեմ Քեզ իմ մեղքերը եւ իմ
անօրէնութիւնները չեմ ծածկի Քեզանից:
Ասացի, թէ՛ ինքս կալատմեմ իմ մեղքերը, եւ Դու
կներես իմ մեղքերի ողջ ամբարշտութիւնը:
Այս պատճառով բոլոր սուրբերն աղօթքի
կկանգնեն Քո առաջ ընդունելի ժամին:
Եւ բազում հեղեղների ջրերը չեն մերձենայ նրանց:
Դու ես իմ ապաւենը այս նեղութիւնների մէջ, որ
իմ շուրջն են:
Յնծութիւն իմ, փրկի՛ր ինձ նրանցից, ովքեր
պաշարեցին ինձ:
Իմաստուն կղարձնեմ քեզ եւ խելամիտ՝
ճանապարհին, ուր էլ որ գնաս, եւ կհաստատեմ
քեզ վրայ Իմ աչքը:
Մի՛ եղէք ձիերի եւ ջորիների նման, քանզի
նրանցում չկայ իմաստութիւն, սանձերով եւ
առասանով կկապես նրանց կզակից, որպէսզի քեզ
չմերձենան:
Բազում են մեղաւորների տանջանքները, բայց
ովքեր յոյս ունեն ի Տէր, Տիրոջ ողորմութիւնը
կգօտեպնդի նրանց:
Ո՛հրախ եղէք եւ ցնձացէ՛ք, արդարներ, պարծեցէ՛ք
Տիրոջով ամենքդ, որ ուղիղ էք սրտով:
Փա՛ռք Հօրը եւ Որդուն եւ Սուրբ Հոգուն այժմ եւ
միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Ս. ԳՐԻԳՈՐ ՆԱՐԵԿԱՅԻ

ԲԱՆ ԻԷ

Բ

Մեղա՛յ մեծիդ բարերարութեանը, անարգս մեղա՛յ, մեղա՛յ ծագմանդ ճառագայթներին, խաւարս մեղա՛յ, մեղա՛յ շնորհներիդ անբաւ երախտիքներին, արդարեւ մեղա՛յ, մեղա՛յ վերին գթառատ սիրուդ, յայտնապէս մեղա՛յ, մեղա՛յ ոչէութիւնից ստեղծողիդ, ստուգապէս մեղա՛յ, մեղա՛յ գերունական ծոցիդ գգուանքներին, անբաւս մեղա՛յ, մեղա՛յ աննուագ լոյսիդ վայելմանը, նենգողս մեղա՛յ, մեղա՛յ Քո անճառ կեանքի ճաշակմանը, բազմիցս մեղա՛յ, մեղա՛յ անհաս շնորհներիդ պարգեւներին, հանապագ մեղա՛յ, մեղա՛յ գովեալ Մարմնիդ Աստուծոյ, մահու չափ մեղա՛յ, մեղա՛յ պաշտելի Արեանն Արարչիդ, իսկապէս մեղա՛յ: Ահա՛ արդարեւ օրհնեալ է սրտի համար յուսադրական այս բառը՝ «մեղան»։ սա պատուելի աւանդ է, անբռնաց պատուէր, հայրենական տուրք, նախահայրերի օրէնք, համայնից պաշար, անհերքելի խօսք, զօրաւոր պատասխան, կենդանութեան կամուրջ, Վերնայինին՝ ախորժելի, սուրբերին՝ սիրելի, անխզելի կապ, հրաշալի բարբառ, անշրջելի պատճառ, բաղձալի աղերս, փափագելի սեղան, սրտաբեկ հնչում, անճարների ճար, կարծրութեան վանիչ, աստուածպաշտների սահմանում, հեթանոսների գիրք, վաղնջական կանոն,

քրիստոնեաներին՝ հարազատ, արարչութեանը յաղթող, անջրպետ հզօր, ահաւոր զատուցիչ, բարձր արուեստ, անչափ խորութիւն, յափշտակութեան տեսիլ, կնքուած խորհուրդ, որով ոչ որ չի կարող անցնել, այլ միայն ճանաչել, թէ սա անհասանելի է [անգամ] արագապայց մտքի համար: Հրաշալի ձայն բարեպատեհ, որ չյիշատակուեց մերժուած դասի [կողմից] իմ վերջին դատավճռի ժամանակ, [որով] գուցէ նոյնժամ մահուան հասցնող արդար վճիռն իսկոյն խզուելով, զատորոշումն անիմաստ դարձնելով՝ յախտենական սահմանը քանդուէր: Մեծ փառքի զարդ [է «մեղան»], որով նոյն Ինքն Աստուածութիւնն է պսակուելով բարգաւաճում [մեր մէջ]: Քանզի ո՛վ էր, որ դիմելով բռնեց այս սուրբ սեղանի եղջիւններից եւ իսկոյն ազատուելով պատժից, չարդարացաւ: Իսկ թէ Աքար Չարմեանը, Սաւուղ Կիսեանը եւ Յուդա Սիմոնեանը, այս ասելով չէ, որ արդարացան, եւ ե՛ս եմ վկայում՝ իրաւամբ խոստովանելով այս խօսքի պայմանը, որ ակամայ բռնադատողների սերն անկատար է, ուստի եւ բովանդակապէս չէ փրկութիւնը: Իսկ ես կամովին համբուրում եմ՝ դարձեալ կրկնելով խօսքն այս երջանիկ, մկրտութեանը հարազատ:

Գ

Մեղա՛յ երախտիքներիդ մոռացութեամբ, վերստին մեղա՛յ, մեղա՛յ մարմնովս հոգիս սպանելով, յիմարս մեղա՛յ, մեղա՛յ կեանքիդ դրժողութեամբ, իսկ եւ իսկ մեղա՛յ, մեղա՛յ խօսքդ արհամարհելով, չարաչար մեղա՛յ, մեղա՛յ ինքս իմ սատակման օրուան աճապարելով, վատթարս մեղա՛յ, մեղա՛յ պարտականս անկենդան մահուան, ձաղկելիս մեղա՛յ, մեղա՛յ անպատկառս Քո բարձրութեան [հանդէպ], տաղտկալիս մեղա՛յ: Կրկին ողբում է հոգիս իր վերջին ողբով, քանզի կորստեան եւ կործանման ինձ բերեցի, քանզի անդարձ հեռացայ եւ որդիս թշնամի համարուեցի, երկնքի բարձունքից ընկայ եւ վարքի փշեր դիզեցի: Եւ առաւել եմ ողբում աղաղակելով, քանզի ինքս անցս անարգեցի եւ կորուսչի բազին դարձայ: Մի այլ դժնդակ կսկիծ ես [կայ իմ] իմ սրտում, քանզի համարում եմ ինձ ինչ որ չեմ, արտաքնայարդար բաժակս՝ անմարուր, սպիտակեցում որմս՝ գարշունակ, սին պարծանքներով պաճուճուածս, լոյսս՝ խաւարի փոխումս, գերանակիր աչքս՝ թշառացեալ, փառքի ջահս՝ շիջումս, ամէն ինչով ամէնուրեք ըստ ամենայնի վնասակարս, տերունական տնօրինութիւնների, աստուածային յայտնութիւնների, արարչագիր երեսումների եւ սաստիկ խոնարհութեանց հանդէպ եւ Նրա, Ում որ աչքովս տեսայ, Ում հանդէպ առաւել մեծ է պատասխանատուութիւնս, քան ամբողջ Աւետարանի, [ահա] սարսափն ու երկիր իմ, հոգեմաշ հոգսերը, անսփոփելի տարակոյսները, մտքով անհաշուելի թուարկումները, անկատար վերելքները, անհաստատ էջքերը, յարմարական յուսահատութիւնները, պատշաճաւոր յանդիմանութիւնները, տեղին ծաղրոժանակները, իրաւացի նզովքները եւ արժանահատոյց անէծքները: Արդ, սրանք են մեղաւորիս կշտաբանքներն ու ինքնահարում տանջանքները:

Դ

Եւ քանզի կարող ես բոլոր այս պարտքերս թողնել եւ բժշկել մահացու խայթումները, Տէ՛ր ողորմութեանց, Աստուած բոլորի, Քրիստո՛ս Թագաւոր, Բարձրեալ Հօր Որդի՛, ստեղծի՛չ, գթա՛ծ, բարերա՛ր, օրհնեա՛լ, առատաձէ՛նն, հարո՛ւստ, ահաւո՛ր, հզօ՛ր, ողորմա՛ծ, առաջնօրդ, ձեռնկա՛լ, արարի՛չ, փրկի՛չ, դարմանի՛չ, կեցուցի՛չ, համբերո՛ղ, անոխակա՛լ, ապաւե՛ն, բժիշկ, գովեա՛լ, երկնաւո՛ր, անճա՛ռ, լոյս, կեանք, յարութիւն, նորոգութիւն. եթէ, ըստ Քո սովորութեան, մարդասիրութեամբ հայես ինձ, Քեզ յնայելով եւ ես կողբամ, եթէ լսես ինձ, կհառաչեմ, եթէ ականջ դնես, կպաղատեմ, եթէ անսաս, կաղերսեմ, եթէ ներես, կաղաչեմ, եթէ դէպի ինձ դառնաս, կգոչեմ: Իսկ եթէ անտեսես, կկործանուեմ, եւ եթէ ոտնահարես, կարտասուեմ, եթէ հոգեպահիկ չնծայես, կմեռնեմ, իսկ եթէ ահարկու դեմք ցոյց տաս, կսատակուեմ, եթէ սաստես, կողողամ, եթէ խէթ նայես, կսոսկամ, ապա թէ սաստկանաս, կսարսափեմ, եթէ հալածես, կհեծեմ, իսկ եթէ վայր նետես, կոչնչանամ, եթէ ողբերիս վիատութիւնը չղաղարեցնես, կտազնապեմ, եթէ խստանաս, կփախչեմ, ապա թէ սպառնաս, կընկճուեմ: Իսկ եթէ քննես, կքարկոծուեմ, ապա թէ ուժգին հայեացք նետես, կսուզուեմ, եթէ չխնայես, կմերժուեմ, եթէ կանչես, կկասկածեմ, իսկ եթէ աչքդ յառես, կամաչեմ, եթէ ձայն տաս, կերկնչեմ: Բարի պարգևները մատնած, երանութիւնը թողած, շնորհը լքած, ուխտը դրժած, կեանքի աւանդը մոռացած, համարձակութեան վատահութիւնը կորցրած, էակների Ստեղծչիդ բարկացրած, շնորհի անճառութիւնն ընդոտնած, պատուական պատկերն այլայլած: Իսկ եթէ այս մահախեղդ հեծութեան ցաւի մէջ մարդասիրելով ժամանես ինձ մօտ, Տէ՛ր Յիսուս Քրիստոս՝ կատարելով մարգարէական Սուրբ Գրքի գրուածը իմ հանդէպ, թէ [Քո] բժշկութիւնը դաղարեցնում է մեղքերը մեծամեծ, այնժամ, ամենառատ քաղցրութեամբ պատուաստուելով Քեզ, Քո լուսոյ կերպարանքը նկարելով հոգուս մէջ, վերստին գտնուելով, կհաստատուեմ քաւում եւ կրկին ստեղծուած անմահ եւ անախտ կեանքի փրկութեամբ, եւ Քեզ Հօրդ եւ Սուրբ Հոգուդ փա՛ռք յախտեանս. ամէն:

ԲԱՐԵՆՕՍԱԿԱՆ ԱՂՕԹՔՆԵՐ

Աղօթք սրբուհի Աստուածածնին

Քո առջեւ եմք ընկնում, սո՛ւրբ աստուածածին, եւ աղաչում անարատ Կոյսիդ՝ մեր անձանց համար եւ

աղաչի՛ր միածին Որդուդ փրկել մեզ փորձութիւնից եւ մեր բոլոր վտանգներից:

ՄԵՍՐՈՊ ՎԱՐԴԱՊԵՏ

Աղօթք

Թագաւոր հօգօր, ապաւէ՛ն ծարաւածների եւ փրկի՛չ նեղվածների, որ մեզ համար չարչարանքների ենթարկուեցիր անօրէններից, արթնացրո՛ւ Քո զօրութիւնը եւ արի՛ ապրեցնելու Քո արեամբ գնուածներին, [թոյլ] մի՛ տուր սատանային գերել Քո փրկածներին, մի՛ թող չարին բնակուել Քո սուրբ անուան տաճարում եւ Քեզ մարմին եւ անդամ եղածներին մի՛ թող ոտնակոխ լինել եւ ծաղրուել թշնամուց, այլ գթա՛ Քո արարչական սիրով Քո արարածներին:

Տէ՛ր, ողորմի՛ր մեզ, քանզի Քո Խաչով մշտապէս պարծեցանք, եւ սա թող պահպանի մեզ երեսելի եւ աներեւոյթ թշնամուց:

Տէ՛ր, ողորմի՛ր, քանզի ապաւինեցինք ամենասուրբ Կոյս Աստուածածնիդ բարեխօսութեանը, որպէսզի նրա աղօթքներով փրկուենք չարից եւ առանց փորձութեան կնքենք մեր պանդուխտ կեանքը:

Յանուն Քո տասներկու սուրբ առաքեալների եւ նրանց աշակերտների ողորմի՛ր, Տէ՛ր:

Յանուն սուրբ Հռիփսիմեանց եւ Գայիանեանց, Աստուած, ողորմի՛ր բազմամեղիս:

Յանուն սուրբ Գրիգորի եւ նրա լուսաւոր գաւակների, որոնց միջոցով ճանաչեցինք մեր Փրկիչդ, որոնց միջոցով հալածեցիր դեւերի բազմութիւնը Հայաստան աշխարհից, այժմ էլ սատանային հալածի՛ր մեր մերձակայքից:

Յանուն սուրբ Վարդանանց, Ատոմեանց եւ սուրբ քահանաների, որոնք պատերազմելով խափանեցին չարի պատերազմը եւ փրկեցին կործանումից Հայաստան աշխարհի Եկեղեցին, այժմ էլ, Տէ՛ր, խափանի՛ր մեր միջից սատանային իր չարագործներով:

Յանուն սուրբ ճգնաւորների, հայրերի եւ [նրանց] աշակերտած արանց եւ կանանց բարեխօսութեամբ ողորմի՛ր ինձ, Տէ՛ր, քանզի նրանք, Տէ՛ր, Քեզանից շնորհներ ստացան եւ Քո անուամբ յաղթեցին բանսարկուի բոլոր հնարները, այժմ եւս թող յաղթի Քո յաղթող զօրութիւնը, Տէ՛ր իմ, եւ տայ մեզ յաղթել հակառակամարտի ընդդիմութիւնը:

Յանուն մեր սուրբ հայրապետների եւ առաջնորդների, [նրանց] բոլորի բարեխօսութեամբ, որոնց իշխանութիւն տուեցիր կոխտելու օձերը, կարիճները եւ թշնամու բոլոր զօրութիւնները, նրանց բարեխօսութեամբ եւ այժմ շնորհիւր կոխտել մոլորական վիշապի գլուխը, լռեցնել [նրա] գնդերը եւ փակել հերձուածողների բերանները:

Յանուն կանանց ծնունդների մէջ մեծի՛ Յովհաննէս [Սկրտչի], Ստեփանոս Նախավկայի եւ բոլոր սուրբերի, նրանց բարեխօսութեամբ սրբի՛ր մեզ հոգու եւ մարմնի ամէն տեսակ պղծութիւններից եւ արժանացրո՛ւ մեզ Քո ճշմարիտ երկրպագուների հետ հոգով եւ ճշմարտութեամբ երկրպագելու եւ փառաւորելու Քեզ՝ Ամենասուրբ Երրորդութեանդ ամէն:

Սուրբ Գրիգոր Տաթեւացու աղօթքը սուրբ Գրիգոր Լուսաւորչի

Ո՛վ հայր բարեգութ, անյիշաչա՛ր եւ բարեսէր, լսի՛ր մեր պաղատանքները, քանզի գիտենք Պարզեատուին մերձ բարեխօսիդ: Աղաչի՛ր քո հոգեւոր երկեւնքի ծնունդ անարժան գաւակներին համար, որ հեռացուի մեզանից մեր կրկնակի վրիժապարտ յանցանքների արդարակշիռ պատուհասը, այսինքն՝ ըստ հոգու՝ աշխարհակալ գերողից եւ, ըստ մարմնի, նրա չարաչար տանջող արքանեակներից: Որպէսզի, թերես, հնազանդութեամբ եւ մտերիմ ծառայութեամբ միշտ սպասաւորենք մեր ճշմարիտ Թագաւոր Յիսուս Քրիստոսին: Իսկ եթէ Նա մեզ եւ բոլորի համար անքննելի դատաստանով սահմանել է մեզ այստեղ լինել ծառայութեամբ, ինչպէս որ ենք իսկ՝ ստրկացած խատասիրտ տէրերի կողմից, աղաչի՛ր բոլոր ընտրեալների դասերով, որոնք քեզ հետ են, որպէսզի այս չարչարանքները, որ կրում ենք ակամայ, լինեն իբրեւ կամաւոր ապաշխարութիւն մեր մեղքերի թողութեան համար: Որպէսզի, ազատուելով այս [ամենից], արժանի լինենք լուսոյ որդիներս լուսոյ հօրը եւ բոլոր սուրբերի հետ փառաւորելու Երրեակ Անձնաւորութեանը եւ Սի Աստուածութեանը՝ համագոյ եւ գուգական Երրորդութեանը՝ Հօրը լուսոյ եւ Որդուն եւ Սուրբ հոգուն, յարիտեանս յարիտենից. ամէն:

Ս. ԳՐԻԳՈՐ ՆԱՐԵԿԱՑԻ

Աղերս Տիրամայր ս. Աստուածածնին

ԲԱՆ 2

Ա

Եւ արդ, այսքան յուսահատութիւններից, ահարկու սրտաբեկութիւններից, սաստիկ ահաբեկութիւններից, աստուածային բարկութիւններից յետոյ, թախծալից հոգով տազնապած, աղաչում են քեզ, սո՛րբ Աստուածածին, հրեշտակ՝ մարդկանցից, մարմնատեսիլ քերովքէ՛, երկնաւոր արքայուհի՛, անխառն՝ իբրեւ օղբ, մաքուր՝ որպէս լոյս, անշաղխա՝ բարձր արեգակի պատկերի նման, գերազանց, քան անկոխ սրբութիւնների բնակավայրը, երանելի խոսման վա՛յր, եղե՛ն շնչական, անմահ կենաց ծա՛ն՝ բոցեղէն սրով պարուրուած, բարձրեալ Հօրից զօրացած եւ հովանաւորուած, Հոգու հանգստեամբ հանդերձաւորուած եւ մաքրագործուած, Որդու բնակութեամբ յարդարուած տաղաւարուած. միածին՝ Հօր համար, եւ քեզ՝ անդրանիկ, Որդին քո՝ ծննդեամբ, եւ Տէր՝ արարչութեամբ, անկիրք մաքրութեանդ հետ՝ եւ անբիծ բարի, անարատ սրբութեանդ հետ՝ եւ խնամակալ բարեխօս: Ընդունի՛ր քեզ դաւանողիս այս աղերսալի աղօթքը եւ, խառնելով նրան մեծիդ ներբողում իմ նախկին խօսքը, իբրեւ քո պաղատանքը մօտեցրո՛ւ, ընծայի՛ր [Աստծուն]: Հիւսի՛ր, միացրո՛ւ մեղաւորիս դառը հեծութիւնը քո երջանիկ եւ խնկաւորուած խնդրուաքների հետ, տո՛ւնկդ կենաց՝ օրհնուած պտղի, որպէսզի, միշտ քեզանից օգնութիւն ստանալով, բարեգործուելով, անապական քո մայրութեանն ապաւինելով եւ լուսաւորուելով, ապրեն Քրիստոսի՝ քո Որդու եւ Տիրոջ համար:

Բ

Օժանդակի՛ր թեաւոր աղօթքներովդ, խոստովանուած Մա՛յրդ ողջերի, որ երբ ելնելու լինեն այս երկրի հովտից, առանց լլկանքների գնամ դէպի կեանք՝ դէպի պատրաստած օթեաններդ, թող թեթեւ լինի վախճանը իմ՝ անօրէնութեամբ ծանրացածիս: Տազնապի օրն իմ դարձրո՛ւ բերկրութեան Տօն ինձ համար, ողջացուցի՛չդ Եւայի երկունքի: Բարեխօսի՛ր, խնդրի՛ր, աղաչի՛ր, քանզի ինչպէս անճառելի մաքրութեանդ, [անպէս] էլ ահա հաւատում են խօսքիդ ընդունելութեանը: Արտասուքովդ օգնի՛ր վտանգուածիս, գովեա՛լդ կանանց մէջ, ծունր խոնարհեցրո՛ւ հաշտութեանս համար, ծնողդ Աստուծոյ, թշուառիս հոգա՛, խորան Բարձրեալի, ձե՛ռք տուր ընկածիս, տաճա՛ր երկնային, փառաւորի՛ր քո Որդուն քեզանով՝ ինձ համար աստուածօրեն հրաշագործելու քաւութիւն եւ ողորմութիւն, Աղախի՛ն Աստուծոյ եւ Մա՛յր, թո՛ղ բարձրանայ քո պատիւն ինձանով, եւ թո՛ղ ցոյց տրուի իմ փրկութիւնը քեզանով:

Գ

Եթէ ինձ գտնես, Տիրամա՛յր, թէ ինձ ողորմես, սրբուհի՛, թէ կորուսեալիս շահես, անարա՛տ, թէ խրտնածիս խնամարկես, երջանիկ, թէ ամօթհարիս առաջ տանես, բարեշնորհ, թէ յուսահատուածիս համար միջնորդես, մջշտ սո՛րբ Կոյս, թէ մերժուածիս ընտանեցնես, մեծարուածդ Աստծուց, թէ գութ ցոյց տաս ինձ, լուծի՛չդ անէծքների, թէ տատանողիս հաստատես, հանգի՛ստ, թէ խռովքներից եւ յուզումներից հանդարտեցնես ինձ, խաղաղարա՛ր, թէ վրիպածիս հնար գտնես, գովեա՛լ, թէ ինձ համար մահուան հանդէս մտնես, թէ դառնութիւնն իմ անուշացնես, քաղցրութիւն, թէ բաժանման արգելք իմ քանդես, հաշտութիւն, թէ անմաքրութիւնն իմ վերացնես, եղծմա՛ն ընդոտնիչ, թէ մատնուածիս մահից փրկես, կենդանի՛ լոյս, թէ լացիս ձայնը կտրես, բերկրութիւն, թէ խորտակուածիս կազդուրես, դէր կենաց, թէ կործանուածիս նայես, հոգելի՛ց, թէ ողորմութեամբ ինձ հանդիպես, նուիրեա՛լ կտակ:

Օրհնեա՛լդ միայն երջանկալեզու անբիծ շուրթերից, ահա՛ կուսութեանդ կաթից մի կաթիլ, իմ մէջ անձրեւելով, ինձ կեանք է տալիս, Մա՛յրդ՝ բարձրեալ Տիրոջ Յիսուսի՝ Արարչի երկնքի եւ ամբողջ երկրի, Որին անճառապէս ծնեցիր բովանդակ մարմնով եւ համայն Աստուածութեամբ, որ փառաւորուած է Հօր եւ Սուրբ Հոգու հետ՝ էութեամբ եւ անքննութեամբ մեր բնութեան հետ միացած, ամէն ինչ եւ ամէն ինչում է Նա՛՝ Երրորդութիւնից մէկը. Նրան փա՛ռք յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

ԲԱՆ 3Ա

Ա

Աստուածածնի մաղթանքների հետ ահա՛ եւ երկնային լուսակերպ անմահ հրեշտակների հայցուածների աղերսները, որ հանապազօրեայ բարեխօսութեամբ, առանց լռելու, մաքուր բերանով զոչում են ինձ համար, ընդունի՛ր Բարեգո՛ւթ: Նրանք բարի են, բարեգործուած՝ Բարեարիցդ, անմասն՝ չարից, Էիդ ամէնիշխան հրամանով ստեղծուած, Բարձրեալիդ հզօր զօրքերն են՝ հրամանիդ միշտ [պատրաստ], սուրբ են, մաքուր, անարատ, օրհնեալ, վայելչական, յաղթող, անպարտելի եւ արագընթաց՝ մտատեսութեան ընթացքի նման:

Բ

Որոնք եւ բարեխօս են, արարող եւ խնամակալ՝ եռամեայ դատարկութեամբ պտղակորոյս թզենու տունկի (որը ամբողջական յաւիտեանների պէս պարունակում է ժամանակը՝ անցեալը ներկայի եւ ապառնիի հետ)

տարեց-տարի երկարաձգուած աշխարհիս այգում արմատացած, սին սաղարթներով պաճուճուած, պտուղներից զրկուած, որ ճշգրիտ պատկերն է, այս թշուառ մարդկութեան: Նրանք հանապազ դեգերում են մեր շուրջ՝ որպէս բարեխօսներ, սպասաւորներ եւ խնամակալներ կարեկցելով մեր տառապանքներին, բարիքի մէջ մեր մասն ունենալուն են սպասում եւ աղօթում մեր՝ յախտենական կենդանութեամբ փրկուելու համար՝ այս խօսքն ասելով. «[Տէ՛ր], մի՛ անտեսիր Քո ձեռքի գործը»: Քանզի, արդարեւ, մեզ համար են այս աղաչանքները բարերար Աստուծոյ սահմանուած նրանց, վրայ, քանզի նրանք խօսքով են ստեղծուած, եւ մենք՝ ձեռքով արարչագործուած: Նրանք գալու են Սիւսնիոյ հետ հատուցման սոսկալի Դատաստանին իբրեւ վկաներ, իբրեւ ճշմարտախօս մեղադրողներ երկրայիններիս յանցանքների, ահաւոր ստեանի առաջ անաչառօրէն հաշուետու պիտի լինեն մեզ համար եւ այնտեղ էլ, կարեկցելով մեզ, պիտի հնչեցնեն իրենց մշտանուէր երգը՝ հառաչելով. «Ողորմի՛ր, Դ-ո՛ւ ստեղծեցիր, կորստեան մի՛ մատնիր»:

Գ

Արդ, վեհ անմահների գոհաբանական խնդրանքների հետ մեր հեծեծանքները ե՛ւս հոտոտիր, Արարի՛չ ամենայնի, որ Քո գթութեամբ գերազանցում եւ երկնայիններին եւ երկրայիններին, քանզի Դ-ո՛ւ եւ բարերարը ե՛ւ մեր, ե՛ւ նրանց: Արդ, անախտներն այդ, հրաշատեսիլ հրակերպները, անշաղախ մաքուրները, անմեղները եւ բոցանութիւնները, հոգեղէնները եւ անյաղթները, իրենց այս բարեգարդութեան շնորհիւ, բարձր ընտրականութեան ամենաճեցուն առաւելութեամբ եւ գերափայլ առատ գիտութեամբ, ջերմեռանդ աստուածասիրութեան ինքնաբոխ տապի անցուրտ ջերմութեամբ իրենց պէս եւ մեր սառը սրտերի անբորբոք շիջումն են ջեռուցում, որպէսզի նրանք այրուեն անաղօտ մեծախորհուրդ սուրբ Սեղանի վրայ, այս խորանի մէջ՝ առանց նիրհելու եւ դանդաղելու սպասելով Ամենաստեղծի կեցուցիչ կամքի երանելի հրամաններին, Աստուծո՛ւ միացած անբաժանելի քերովբէական առաքիներութեամբ: Նրանք երկնաւոր մեծ պետութիւններ են, անբիծ զինուորներ, ահաւորներ, երկնաւոր Աստուծոյ ազատագնեայ պաշտօնեաներ, լուսէ շողերի ցոլքեր:

Դ

Որոնցով եւ ինձ՝ հողեղէն մեղաւորիս, մարդասիրաբար ողորմի՛ր, Յիսու՛ս, իմ հրեշտակի աղաչանքներով՝ դարձնելով ինձ, Տէ՛ր, դէպի Քո բարի, լուսեղէն ճամփան, որպէսզի հոգուս պաշտպանութեան աւանդը, որն այս կեանքում նրա տեսչութանը Դ-ու վստահեցիր, ինձ համար բերկրեալ սրտի ուրախութեամբ, Քեզանից օրհնուած, անմեղադրելի, խնդալից դէմքով ու զուարճութեամբ, Քեզ՝ անհաս փառքով Արքայիդ վսեմ, յաւերժ կենդանի հրեշտակներիդ ամենաուրախ խրախճանքներում ընծայաբերի, գովեա՛լ ողորմած: Եւ Քեզ, անքունի՛ն, անհաս Հօր եւ անճառ Հոգուդ հետ վայել է փառք, պատիւ եւ երկրպագութիւն յախտեանս յախտենից. ամէն:

ԲԱՆ ԶԲ

Ա

Տէ՛ր Աստուած բարերար, բազմապարզե՛ւ թագաւոր, կենա՛ց պատսպարան, լուսո՛յ կերպարանք, լայնատա՛րր հանգստարան, որ, մեղաւորիս համար գալով, մարմնացար, անպատում գործեր եւ բազում հրաշքներ, մինչեւ վերցրածդ մահուն մատնեցիր ամենալիբ Աստուածութեանդ հետ:

Բ

Արդ, յանուն սուրբ առաքեալներիդ, որոնց երկնաստեղծ Քո ձեռքերով ձեռնադրեցիր եւ Սուրբ Հոգովդ օծեցիր, որոնց արժանի գովեստն արեցի ըստ կարողութեանս, մէկ այլ գրածքում, Քո փառքի համար, տէ՛ր ամենայնի, եւ ի՛նձ ողորմի՛ր՝ յիշելով այն սէրը, որին Դ-ու նրանց արժանացրիր: Նրանցով ելքի շախիղն ինձ ցոյց տուր դէպի փափազելի երանութիւնը, նրանց հովութեան բարի ձայնը թող քաղցր հնչի ինձ համար որպէս կենաց ողջոյն: Թող որ եւ նոյնպէս անեղծ փրկութեան մասն ունենամ տօնելի յոյսի մէջ նրանց հետ, ովքեր առաջնորդներ են, պատուի սկզբնաշնորհներ, փառաւորեալ դասեր, գետեր բանական, բարձր աւետարանչիներ, պանծալի իշխաններ, լուսապայծառ թագով պճնուածներ, գօրութեան շնորհի անկողոպտելի զարդով պայծառացածներ՝ [նուիրագործուած] տիրական լոյսի զուարթացուցիչ իրողով սրբազան:

Գ

Բարձրեա՛լդ Քրիստոս Աստուած, մեծ պատուիրանիդ աշակերտողների եւ նահատակութեամբ ընտիր ճանաչուած մարտիրոսների, որոնք, մահացու եւ վշտաշարչար իրենց մարմնով, վտանգաւոր ու ամենակիր անդամներով, երկրաւոր ու հողազանգուած բնութեամբ մարտնչելով բոլոր նիւթեղէն գոյի տարրերի հետ, պասկուեցին, բարձրացան եւ հոգեպէս կենդանացան, արիաբար ելնելով երկրից՝ ըստ մարգարէի՝ [դարձան] ճշմարիտ վկաներ ամենափորձ մահուան, երկրաբնակ հայողներ անտես ու ծածուկ իմանալիների՝ աներկբայ բարիքների յոյսով տեսնող, առաքեալների աշակերտներ ու նրանց չարչարակիցներ, իրենց գործերով, նրանց հաւասար՝ կատարեալ եւ անթերի լրմամբ, պարում են [հիմա] անսահման երանութեան

խրախճանքներում, նրանց հաճոյական եւ ընդունելի աղօթքներով եւ արիւնընծայ, վաստականուէր եւ քրտնակնդրուկ աղերսները յարգելով՝ վերստին ընդունի՛ր եւ ինձ՝ որպէս նրանց ժառանգակից՝ անեղծ փրկութեամբ Քո մէջ հաստատելով:

Դ

Նրանց հետ, որոնք, արեամբ ներկուած, անցան հրի ու սրերի միջով, եւ սուրբ ճգնաւորների, մենակեաց հայրերի եւ Քեզ հետեւողների, Որդի՛ Աստուծոյ, որոնք անպարտելի քաջութեամբ եւ անպատիւ զգաստութեամբ մարտնչեցին արիաբար դժնեայ եւ գոռոզ մարմնի բռնութեան դէմ, սրանով հալածեցին անմարմին Բելիարին եւ մշտամարտ նահատակութեամբ աշխարհային կեանքի ասպարէզում առանց ծանրաբեռնութեան տաղտկութեան, լայնածաւալ աշխարհի այեծուփ ծովից թոցնելով իրենց թեթեւ հոգիները մարմնի ծանր տապանակով, կեանքի նաւահանգիստը հասան եւ իբրեւ սիրողներ վերին վիճակի, առանց խորհելու անցեալի մասին, յաղթութեան թագը համարձակապէս պայծառ ճոխութեամբ պճնելով, արժանապէս գլխներին դրեցին, նրանց արժանատր աղօթքներով եւ նուիրական խնդրանքներով, նրանց հետ Քեզ մօտ ընդունի՛ր եւ ի՛նձ՝ ամենապատժապարտ մեղաւորի՛ս:

Ե

Եւ ահա, խառնելով անմաքուր խօսքս վերոգրեալ երջանիկների փառատրական աղերսարկութեանը, որոնք ինձ համար գոչում են Քեզ ի հաճութիւն, ե՛ս էլ [եմ գոչում] նրանց հետ, ինչպէս դառնութիւն քաղցրութեան հետ խառնած կամ տատակ՝ ողորկութեան, տգեղութիւն՝ վայելչութեան, տիղմ՝ մարգարտի գեղեցկութեան կամ հող՝ գոտած ոսկու եւ կամ անարգ քարեր՝ արծաթի պայծառութեան, բացասութիւն՝ ճշմարտութեան եւ կամ ատամնառու մի աւազահատիկ՝ հացի կակուղ զանգուածի: Արդ լսի՛ր, հզօ՛ր, ամենահնար, գովեա՛լ, նրանցը՝ ինձ համար, եւ իմը՝ նրանց հետ ի գովեստ նրանց, ի փրկութիւն իմ եւ ի փառս Քո, ամենագո՛րթ, բարերա՛ր, օրհնեա՛լ, ներողամի՛տ, կարո՞ղ, անքնի՛ն, անճա՛ռ, անե՛ղծ եւ անստեղծ: Քո՛նն են պարգեւները, Քո՛նն են շնորհները, Դո՛ւ ես սկիզբն ու պատճառը բոլոր բարիքների: Դատապարտող չես, այլ՝ ազատող, կործանող չես, այլ՝ զնտող, մահացնող չես, այլ՝ ապրեցնող, տարագրող չես, այլ՝ ժողովող, մատնող չես, այլ՝ փրկող, ընկղմող չես, այլ՝ վեր հանող, գլորող չես, այլ՝ կանգնեցնող, անիծող չես, այլ՝ օրհնող, վրիժառու չես, այլ՝ շնորհող, թշուառացնող չես, այլ մխիթարող: Ո՛չ թէ հերքում ես, այլ՝ գրում, ո՛չ թէ սասանում, այլ՝ հաստատում, ո՛չ թէ ոտնահարում, այլ՝ սոփոփում, ո՛չ է մահու պատճառ յօրհնում, այլ՝ հնար փնտրում կեանքի, ո՛չ թէ մահացնել ուզում, այլ՝ ողորմածաբար փրկել: Չե՛ս մոռանում այցելել, չե՛ս լքում բարին, չե՛ս արգելում գթութիւնը, չե՛ս բերում վճիռ կորստեան, այլ՝ կտակ ազատութեան: Ո՛չ անարգում ես առատութիւնից, ո՛չ բամբասում շնորհների համար, ո՛չ հայհոյում պարգեւների համար, ո՛չ նախատում ձրի բաշխելուց, ո՛չ պախարակում ներողամտութեան համար, ո՛չ պարսաւում ներելու համար, ո՛չ բանասարկում բարութեանց համար, ո՛չ անպատում քաղցրութեան համար, ո՛չ էլ արմահարում հեգութեան համար: Սրանց համար, [Տէ՛ր], առաքում են Քեզ ոչ թէ տրտունջներ, այլ՝ անլռելի գոհաբանութիւններ: Վերցրո՛ւ մեղքերն իմ, հզօ՛ր, խափանի՛ր անէծքն իմ, օրհնեա՛լ, քաի՛ր պարտքերս, ողորմա՛ծ, ջնջի՛ր յանցանքներն իմ, գթա՛ծ, մեկնի՛ր [ինձ միայն] մատոյ օգնութեան, եւ իսկոյն կդառնամ կատարեալ: Տէ՛ր, ի՞նչ կայ Քեզ համար սրանից աւելի դիրին, եւ ի՞նչ մեղաւորիս համար առաւել կարեւոր: Այլ կենդանագրի՛ր, բարեխնա՛մ, Քո ստեղծած պատկերիս շունչը կրկին՝ շնորհիդ նորոգող եւ լուսաւորող մաքրագործ շնչով ամենամեղ հոգիս պաշտպանելով:

Զ

Մի՛ բեր, ողորմա՛ծ, ինձ օր տարածամ՝ այսքան շուտափոյթ, որ ես անվաստակ ձեռնունայնութեամբ հեռանամ անկատար ճանապարհով [այս կեանքից], մի՛ մատուցի՛ր ինձ բաժակ դառնութեան ծարախս ժամին, մի՛ փակի՛ր, գթա՛ծ, իմ դէմ յաջողութիւնը հոգեւոր օգտիս, եւ թող մահուան գիշերն իբրեւ յանկարծադէպ հէնի ասպատակ չհասնի վրաս, թող տօթակէզ տապն արմատներս կտրուկ չցամաքեցնի անպատրաստ պահին, ո՛չ էլ լուսնական դիպումները հասնելով գաղտնի վնասեն ինձ, թող մեղքիս սատոյցը չպահուի իմ մէջ, թող աշխարհիկ կեանքի ջրերի հոսանքներն ինձ չողողեն: Թող հանգիստն ինձ մահ չբերի, եւ ոչ նինջը կործանում առաջ բերի, թող քունն ինձ կորուստ չլինի, եւ ո՛չ էլ նիրին ասպականութիւն գործի, թող վախճանն անժամանակ չարշաւի վրաս, ո՛չ էլ հոգիս, վեր բարձրանալիս, բռնուելով ներքեւ շարտուի:

Է

Դո՛ւ ես Տէր, Դո՛ւ՝ գթած, Դո՛ւ՝ բարերար, Դո՛ւ՝ ներողամիտ, Դո՛ւ՝ ամենակարող, Դո՛ւ՝ ամեն անհասի համար անճառ գօրաւոր՝ քաւութեան, փրկութեան, կենսագործելու, լուսաւորելու, վերստին հաստատելու, գիշատիչների ժանիքներից եւ կամ վիշապների ատամներից կեանքի կորզելու, խոր անդունդներից բերկրութեան լոյսին բերելու, մեղքի յորձանուտներում խեղդուելուց փրկած՝ արդար երջանիկների հետ փառքով բազմեցնելու: Ամենայն հոգի ակնկալութեամբ, յոյսով Քեզ է սպասում՝ Քո շնորհների՛ն՝ թէ՛ երկնայինները եւ թէ՛ երկրաւորները, թէ՛ մեղքով ընկածները եւ թէ՛ արդարութեամբ բարձրացուածները, թէ՛ տէրը, թէ՛ ծառան, թէ՛ տիկին եւ թէ՛ աղախին, եւ Քո ձեռքին է բոլորի կենդանութեան շունչը: Եւ Քեզ Հօր եւ Սուրբ Հոգուդ հետ փա՛ռք յալիտեանս յալիտենից. ամէն:

Ս. ՆԵՐՍԷՍ ԸՆՈՐՀԱԼԻ

Ճգնադրներ՝ Աստուծոյ եւ ժառանգորդներ՝ երկնքի արքայութեան, որ, փոխանակելով անցադրները, ստացաք նանց բարեխօսեցէք առ Տէր Եկեղեցու մանուկների համար:

Նահատակներ՝ պանծալի եւ սիրելիներ՝ երկնաւոր Հօր, որ ձեր արեամբ մկրտուեցիք Քրիստոսի հետ խաչի մահով. բարեխօսեցէք առ Տէր Եկեղեցու մանուկների համար:

Մարտիրոսներ՝ ցանկալի եւ օթեաններ՝ ճշմարտութեան Հոգու, որ հոգով յաղթեցիք կարիքներն ու ցանկութիւնը. բարեխօսեցէք առ տէր Եկեղեցու մանուկների համար:

Գովելիներ՝ աշխարհի եւ բազմալիներ՝ վերին պետութիւնների, որ մարդկանց բոլոր որդիներից աւելի՛ երանութեան վիճակին հասաք. բարեխօսեցէք առ Տէր Եկեղեցու մանուկների համար:

Կամաւոր գոհեր, մանուկներ՝ տարիքով եւ կատարեալներ՝ իմաստութեամբ, որ կաթի փոխարէն գմայլեցուցիչ գինին ըմպեցիք. բարեխօսեցէք առ Տէր Եկեղեցու մանուկների համար:

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՍԱՐԿԱՒԱԳ

Աղօթք սուրբ Կոյս Մարիամ Աստուածածնին

Ծնունդ երկրածնի եւ ծննդ՝ բոլորին ծնողի, կուսութեամբ Մայր եւ, մայր լինելով, ճշմարտապէս Կոյս, այս երկուսով հանդերձ մի եւ եղած եւ անուանուած, հրաշափառագոյն գործի սկիզբ եւ կամ վախճան, ըստ որի անշուշտ իրի վկայութիւնը: Մեր բնութեան սքանչելի պտուղ եւ նորընծայ արամատ եւ յոգնազան առաքինութեամբ մի եւ միակ՝ բազմութեան մէջ, բնութեամբ ամբողջովին առանձնացած, բազմութեան մէջ չնկատուած, հասարակ եւ ուրիշ իմացուած, գատուած եւ չմեկուսացած՝ մէկը՝ աստուածային նորագործութեամբ, եւ միւսը՝ ընտանի բնութեան հաղորդութեամբ: Շաղկապ, որի քակտումն անկարելի է, անխառնելի բնութիւնների միացում, անբովանդակելի բովանդակութիւն եւ անպարագիր էութեան պարագրութիւն, անսկիզբի սկիզբ եւ անժամանակի սահման, ամէն ինչ Պարունակողին նոյն բաւականագործութեամբ քեզանում կրող: Քաղցր հայի բնութեանս, որից ընտրուեցիք՝ բոլոր արմատներից եւ դրանցից բուսածներից միայն առաւել մեծ լինելու համար՝ ոչ որի գուգադաս չունենալով պատուի եւ մեծ փառքի մէջ, նաեւ՝ յետոյ եկողներից, որոնք թէպէտ սքանչելի էին՝ ըստ իրենց չափի գերազանցելով նոյն բնութեան բովանդակ հաղորդակիցներից: Գթա՛ որպէս մայր Մեծի ողորմութեամբ, որ Հօր խնամասիրութիւնն ու բարեգթութիւնն ունի, նմանուի՛ր Նրա խոնարհութեանը մարդկային ցեղի բարութիւնից տարագրուածների համար, իբրեւ Աստուծոյ Մայր՝ քո սուրբ եւ մշտնջենաւոր կուսութեանդ աղաչողն մի՛ անտեսիր բարեխօսութեամբ:

ԱՂՕԹՔՆԵՐ ԱՄԵՆԱՅՆ ՊԻՏՈՅԻՑ

Առաւօտեան ժամի աղօթք

Տէր, եթէ շուրթերս բանաս, իմ բերանը կերզի Քո օրհնութիւնը:

Օրհնեալ է համագոյ եւ միասնական անբաժանելի Սուրբ Երրորդութիւնդ՝ Հայր եւ Որդի եւ Սուրբ Հոգիդ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Գոհանում եմ Քեզանով, Տէր իմ եւ Աստուած իմ, եւ օրհնում ու փառաւորում Քո սուրբ անունը, որ պահեցիք այս գիշեր Քո անարժան եւ մեղաւոր ծառային բոլոր վտանգներից ու փորձութիւններից, խաղաղութեամբ հասցրեցիք առաւօտեան ժամին եւ արժանացրեցիք տեսնելու Քո ողորմութեան լոյսը:

Եւ այժմ աղաչում եմ Քեզ, Տէր իմ եւ Աստուած իմ, նոյն ամենագօր աջովդ պահպանի՛ր ինձ նաեւ այս ցերեկ եւ փրկի՛ր բոլոր վնասաբեր դիպուածներից, բոլոր մեղսառիթ խորհուրդներից, խօսքերից եւ գործերից: Եւ ուղղի՛ր իմ ընթացքը, որպէսզի չիշխեն ինձ վրայ բոլոր մեղքերը:

Առաջնորդի՛ր ինձ դէպի բարի խորհուրդներ, ճշմարիտ խօսքեր եւ անմեղածին ու օգտակար գործեր:

Դո՛ւ եղիր վերակացու եւ առաջնորդ Քո սխալական ծառայիս՝ իմ բոլոր ընթացքներում, փրկի՛ր դեւի գայթակղութիւնից ցերեկը եւ ձեռքերիս գործերն ուղղի՛ր ինձ: Եւ Դո՛ւ պատրաստիր իմ հոգու եւ մարմնի կարիքները: Եւ խաղախութեամբ, առանց մեղքերի ու փորձութիւնների հասցրո՛ւ երեկոյան ժամին: Որպէսզի այն ժամին եւս փառաւորեմ Սուրբ Երրորդութեանդ, Որին միշտ վայել է փառք յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Միջօրեի աղօթք

Արեգակ արդար, Տէ՛ր մեր Յիսուս Քրիստոս, որ ծագեցիր հայրական ծոցից՝ Քո ճառագայթներն արձակելով ողջ տիեզերքում: Բա՛ց մեր սրտերի աչքերը՝ տեսնելու Քո համասփիւռ լոյսը եւ հետեւելու Քո շափոններին, հալածի՛ր մեր միջից ձանձրութեան դեմքը, որ այս ժամին մարտնչում է մեր դէմ՝ ջերմացնելով մեզ մեղքերում եւ նիւթականի սիրոյ մէջ: Քո շնորհներով փրկի՛ր մեզ նրա բոլոր մեքենայութիւններից. ամէն:

Ննջման ժամի երեկոյեան աղօթք

Գոհանում եմ Քեզանով, Տէ՛ր իմ Աստուած իմ, եւ օրհնում ու փառաւորում Քո սուրբ անունը, որ պահպանեցիր Քո անարժան եւ մեղաւոր ծառային այս ցերեկ եւ խաղաղութեամբ հասցրեցիր երեկոյեան ժամին:

Եւ այժմ աղաչում եմ Քեզ, Տէ՛ր իմ Աստուած իմ, որ ստեղծեցիր ցերեկը՝ գործելու, եւ գիշերը՝ մեր տկար բնութեան հանգստի համար, արդ, տո՛ւր Քո ծառային մարմնով ննջել եւ հոգով ու մտքով արթուն մնալ:

Տէ՛ր իմ եւ Աստուած իմ, ահա ես ննջում եմ եւ ընկած եմ անկենդան դիակի նման եւ չգիտեմ՝ երբ եւ ինչպէս եմ արթնանալու, ուստի հոգիս, մարմնիս եւ իմ բոլոր պարագաները Քո անհուն ողորմութեան մէջ եմ: Եւ խնդրում եմ, որպէսզի Դու Քո ամենագոր աջով կնքես Քո ծառայի տեղն ու յարկը, ելքն ու մուտքը, որ ննջեմ ապահով եւ աներկիւղ, խաղաղութեամբ եւ առանց փորձանքների: Պահպանի՛ր ինձ իմ հոգեկան եւ մարմնական բոլոր թշնամիներից եւ նրանց որոգայթներից, փրկի՛ր ինձ խաւարում շրջող չարից, գիշերային եւ զարհուրեցուցիչ երեւումներից: Մաքրի՛ր իմ միտքը բոլոր թիւր մտածումներից, աղտեղի խորհուրդներից եւ բոլոր մեղածին շարժումներից: Քո յանցաւոր ծառային պահապան եւ վերակացո՛ւ կարգիւ երկնային զինուորութիւններիդ բանակը՝ իմ հրեշտակի հետ, եւ Քրիստոսիդ ամենայաղթ Խաչի նշանը, որոնց [օգնութեամբ] այս գիշեր կննջեմ ապահով ու աներկիւղ եւ խաղաղութեամբ կհասնեմ առաւօտեան ժամին, որպէսզի եւ այնժամ փառաւորեմ Հօրը եւ Որդուն եւ Սուրբ Հոգուդ, Որին միշտ վայել է փառք եւ երկրպագութիւն յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Կէսգիշերային աղօթք

Կէսգիշերին արթնանալով՝ խոստովանում եմք Քեզ, Տէ՛ր՝ փառաւորելով Քո սուրբ անունը, եւ խնդրում եմք Քեզ՝ մեզանից հեռացրո՛ւ խաւարային խորհուրդները՝ Քո ողորմութեան շնորհով պահելով բանասարկուի պատրանքներից. ամէն:

Աղօթք, երբ որեւէ գործ եւ ձեռնարկում

Մեր ձեռքերի գործն ուղղի՛ր, Տէ՛ր, եւ մեր ձեռքերի գործը յաջողի՛ր:

Փա՛ռք Հօրը եւ Որդուն եւ Սուրբ Հոգուն այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Մեղանի օրհնութիւն

Օրհնի՛ր, Քրիստոս Աստուած մեր, հոգեւոր օրհնութեամբ Քո ծառաների կերակուրները եւ ըմպելիքները եւ շնորհի՛ր հոգու եւ մարմնի առողջութիւն, որպէսզի, կրօնաւորական պարկեշտութեամբ վայելելով այս մարմնաւոր պէտքերից, Քո բոլոր սուրբերի հետ հաղորդ լինենք անանց բարիքներիդ եւ երկնքի արքայութեանը: Եւ գոհութեամբ փառաւորենք Քեզ Հօր եւ Ամենասուրբ Հոգուդ հետ այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Հայր մեր, որ երկնքում ես

Ապա սեղան օրհնողն ասում է.

Խաղաղութեամբ ճաշակենք այս կերակուրները, որոնք մեզ համար պատրաստուած են Տիրոջ կողմից. օրհնեալ է Տէրն Իր պարգեւներում. ամէն:

Գոհութիւն ճաշից յետոյ

Փա՛ռք Քեզ, տէ՛ր, փա՛ռք Քեզ, փառա՛ց Թագաւոր, որ տուեցիր մեզ ուրախութեան կերակուր եւ Քո ամենաբար ողորմութեան լիութեամբ լցրեցիր մեր սրտերը: Այժմ լցրո՛ւ մեզ նաեւ Քո Սուրբ Հոգով, որպէսզի ընդունելի լինենք Քո առաջ եւ ոչ՝ անօթահար, քանզի Դու գալիս ես եւ հատուցում իւրաքանչիւրին ըստ իր գործերի: Եւ Քեզ վայել է փառք, իշխանութիւն եւ պատիւ այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Երանելի Յովիան Գառնեցու աղօթքը ճանապարհի համար

Առաջնորդ կեանքի, ճանապարհի ճշմարտութեան, Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս, որ առաջնորդեցիր Յովսէփին Եգիպտոս, իսրայէլցիներին՝ Կարմիր ծովի միջով, Մովսէսին՝ դէպի Սինա լեռը, [Իսրայէլի] ժողովուրդին՝ ատենաց երկիր եւ Կղեովպասենց ուղեկցեցիր Էմմաուս, աղաչում եմ Քեզ, Տէր, առաջնորդի՛ր նաեւ ինձ եւ իմ եղբայրներին՝ խաղաղութեամբ գնալու առաջիկայ ընթացքը, փրկի՛ր երեւելի եւ աներեւոյթ թշնամուց եւ բարի՛ առաջնորդի՛ր նպատակավայրը հասնելու համար: Քանզի Դ-ո՛ւ ես մեր ճանապարհը եւ ճշմարտութիւնը եւ կեանքը, եւ Քեզ փա՛ռք եւ երկրպագութի՛ւն այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Սուրբ Յովհան Ոսկեբերանի աղօթքը սուրբ եկեղեցու դռան առջեւ

Տաճա՛ր Աստուծոյ եւ բնակարա՛ն Սուրբ հոգու, որ քեզանից սուրբ Աւագանով կանչեց որդեգրուելու երկնաւոր Հօրը: Այսօր քո մէջ կամեցաւ պատարագուել անարատ Գառը: Եւ ես եկայ քո դռների առաջ եւ աղաչում եմ քեզ՝ մաքրի՛ր ինձ վերստին լուսցմամբ, սրբի՛ր մեղքերից եւ արժանի՛ արա մտնելու սուրբ Սեղանիդ առաջ՝ երկրպագելու. ամէն:

Աղօթք ընդհանուր ննջեցեալների եւ մանաւանդ՝ հարազատների եւ երախտատուների համար

Այլեւ աղաչում եւ խնդրում եմ Քեզանից, ո՛վ բազմագութ Աստուած, մեր ազգի հին ու նոր եւ բոլոր հաւատքով ու յոյսով ի Քեզ ննջածների համար: Եւ մանաւանդ՝ իմ մարմնաւոր եւ հոգեւոր ծնողների, եղբայրների, քոյրերի, ազգականների, սիրելիների եւ բարեկամների համար, նաեւ՝ հոգեւոր վարդապետների, բարի [գործերի] մէջ կրթողների եւ ուսուցիչների եւ մեր բոլոր ի Քեզ ննջած աշխատատուների ու երախտատուների համար, որոնց յիշի՛ր Քո ողորմութեամբ Քո զալստեան մեծ Օրը, թողութի՛ւն շնորհի՛ր նրանց բոլոր մեղքերին ու սխալներին եւ դասի՛ր Քո սուրբերի հետ աջակողմեան դասում եւ տո՛ր լսել Քո երանաւետ բարբառը, թէ՛ եկէ՛ք, Իմ Հօ՛ր օրհնեալներ: Եւ, ըստ նրանց՝ մեր հանդէպ երախտիքների, մէկի դիմաց բիւրապատիկ հատուցի՛ր նրանց հոգիներին եւ անդատապարտ դարձրու մեզ նրանց պարտքից: Եւ Քեզ փա՛ռք յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Աղօթք թշնամիների եւ չարակամների համար

Արդ, ո՛վ ողորմած եւ բազմագութ Աստուած իմ Յիսուս Քրիստոս, իմ հարազատների եւ բարեկամների համար բարիքներ եւ ողորմութիւն խնդրեցի Քեզանից, ինչպէս որ հարկն է, եւ պահանջում է մեր բնութեան օրէնքը: Այժմ աղաչում եմ Քեզ նաեւ իմ թշնամիների համար, ինչպէս որ Դ-ո՛ւ ասացիր օրհնեալ բերանովդ, թէ՛ «Բարի՛ք գործէք ձեզ ատողներին»: Ուրեմն, ընկնելով Քո առաջ, խնդրում եմ ամենառատ ողորմութիւնիցդ, որ ողորմես նաեւ իմ բոլոր թշնամիներին եւ ատողներին, չարակամներին ու վնասատուներին եւ բոլոր միսներին, ովքեր Քո ծառայի հանդէպ չարն են խորհում, խօսում, գործում եւ կամենում գործել, ովքեր բամբասում, վատաբանում եւ հայհոյում են ինձ՝ թէ՛ իրաւամբ եւ թէ՛ անիրաւամբ, մի՛ բարկացիր, Տէր իմ, նրանց վրայ իմ պատճառով, այլ ների՛ր եւ թողութի՛ւն տուր նրանց մեղքերին:

Քանզի նրանք մեղանչում են իմ հանդէպ, որովհետեւ յիրաւի մեղաւոր եմ եւ արժանի ամենայն բամբասանքի ու նախատիկների: Ես մեղանչում եմ Քո հանդէպ, որ արդար ես ամէն ինչում եւ միշտ բարերար իմ հանդէպ: Ուրեմն, եթէ նրանք արժանի են Քո բարկութեանը, ապա ես բիւրապատիկ բարկութեան որդի եմ եւ պատժի արժանի, քան նրանք:

Այս պատճառով աղաչում եմ Քեզ, Տէր իմ, որ բոլոր բարիքների աղբիւր ես եւ անհուն ողորմութեան ծով, որ ողորմես նրանց եւ ինձ՝ նրանց հետ, եւ ներես իմ հանդէպ [ունեցած] բոլոր սխալները եւ ետ դարձնես նրանց չարից՝ փոխարկելով բարու: Որպէսզի ամէնքս զգաստանալով ընթանանք ըստ Քո կամքի եւ փառք վերառաքենք Քեզ Հօր եւ Սուրբ Հոգուդ այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն: